

311.31281

9 255 6

1.2

ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการพัฒนาพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนปทุมคงคา กรุงเทพมหานคร

ปริญญานิพนธ์

ของ

จารุลักษณ์ พินพรหมราช

20 เม.ย. 2535

ห้องสมุดนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กันยายน 2529

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

177393

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำคณิศร และคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณา
ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

คณะกรรมการสอบ

..... นว 15 ประธาน นว 15 ประธาน
..... อ.ดร. ปณณพวง กรรมการ อ.ดร. ปณณพวง กรรมการ
..... น.น.น. น.น.น. กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจากท่าน รองศาสตราจารย์กมลรัตน์
หล้าสูงเนิน และ รองศาสตราจารย์ ดร.ส.วาสนา ประวาฬพฤษ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ
ขอเสนอแนะ ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในการเขียนและทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้
ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ดวงเดือน พันธุมนาวิน ดร. เมื่องพรรณ
เกศพิทักษ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำในการสร้างแบบสอบถาม และขอบพระคุณอาจารย์พรพนพิศ
วานิชย์การ ที่กรุณาเป็นกรรมการร่วมสอบปากเปล่า

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยระลึกถึงพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ อาจารย์ กาญจนา พินพรมราช
ตลอดจนเพื่อนๆ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือสนับสนุน และให้กำลังใจ ให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้
สำเร็จลงด้วยดี

จารุลักษณ์ พินพรมราช

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	5
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
	คำนิยามศัพท์เฉพาะ	6
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
	ความมุ่งหมายของกลุ่ม	8
	จุดมุ่งหมายของกลุ่ม	9
	ชนิดและแบบของกลุ่ม	11
	ขนาดของกลุ่ม	13
	ลำดับขั้นของกระบวนการกลุ่ม	13
	ผลประโยชน์ของการใช้กลุ่ม	14
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนรู้	16
	การสร้างพฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นประจำด้านการเรียนรู้	17
	วิธีแก้ไขปรับปรุงพฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นประจำด้านการเรียนรู้ ...	22
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นประจำด้านการเรียนรู้..	23
	สมมติฐานในการวิจัย	28
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	29
	ประชากรที่ใช้ในการทดลอง	29
	กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง	29

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	29
วิธีดำเนินการทดลอง	43
วิธีวิเคราะห์ข้อมูล	44
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	44
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	48
การวิเคราะห์ข้อมูล	48
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	49
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	54
การอภิปรายผล	54
ข้อเสนอแนะ	58
บรรณานุกรม	60
ภาคผนวก	66

บัญชีการวาง

การวาง

หน้า

- | | |
|--|----|
| 1. เปรียบเทียบพฤติกรรมการเรียนของกลุ่มทดลองก่อนและหลัง
การฝึกกิจกรรมกลุ่ม | 48 |
| 2. เปรียบเทียบพฤติกรรมการเรียนของกลุ่มควบคุมก่อนและหลัง
การได้รับข้อเสนอแนะ | 49 |
| 3. เปรียบเทียบพฤติกรรมการเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม | 50 |

ภูมิหลัง

ปัจจุบันนี้ทั่วทุกประเทศซึ่งรวมทั้งประเทศไทย ต่างก็เร่งรัดพัฒนาประเทศเพื่อความเจริญรุ่งเรือง การที่ประเทศพัฒนาก้าวหน้า หรือการพัฒนาจะเป็นไปอย่างรวดเร็วมากน้อยเพียงใดนั้นย่อมต้องอาศัยปัจจัยหลายประการ โดยเฉพาะปัจจัยด้านทรัพยากรมนุษย์ เป็นปัจจัยสำคัญที่จะละเลยไม่ได้ และสิ่งสำคัญที่มีบทบาททำให้มนุษย์เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าต่อการพัฒนาก็คือการศึกษา (อุทัย บุญประเสริฐ 2527 : 1) การศึกษามีบทบาทสำคัญที่จะก่อให้เกิดความเจริญและพัฒนาในค่านเศรษฐกิจ และการเมืองของประเทศ

ในการจัดการศึกษาให้กับประชาชนนั้น รัฐบาลต้องเสียงบประมาณแผ่นดินเป็นจำนวนมากในแต่ละปี เงินที่รัฐบาลได้ลงทุนไปในแต่ละปีในด้านการศึกษานั้น ส่วนหนึ่งได้เกิดความสูญเปล่าทางการศึกษา อันได้แก่ การออกกลางคัน หรือการเรียนซ้ำของนักเรียน จากการติดตามผลการศึกษาระดับมัธยมศึกษาในปี พ.ศ. 2518 พบว่าจำนวนนักเรียนมัธยมศึกษาที่ออกกลางคัน และเรียนซ้ำในโรงเรียนรัฐบาลนั้น คิดเป็นร้อยละ 31.97 และในโรงเรียนราษฎร์คิดเป็นร้อยละ 58.38 ของจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งหมด (สำนักนายกรัฐมนตรี 2523 : 1 - 2) การจัดการศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ กล่าวคือ ผู้เรียนสามารถประสบผลสำเร็จในการเรียนตามระดับแห่งความสามารถของเขา และไม่ควรบังเกิดความล้มเหลวในการเรียน โดยการเรียนซ้ำ และต้องออกกลางคันก่อนสำเร็จการศึกษาคงนั้นการที่ปรากฏว่ามีอัตราการเรียนซ้ำและต้องออกกลางคันก่อนสำเร็จการศึกษานั้น จึงเป็นความสูญเปล่าอย่างมาก ทั้งในระดับบุคคล และระดับประเทศ (อุทุมพร ทองอุไทย 2524 : 20)

จากการที่มีความสูญเสียไปทางการศึกษา การจัดการศึกษาไม่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ตลอดจนหลักสูตรที่ไม่จบในตัวเอง จึงได้มีความพยายามที่จะปฏิรูปการศึกษา และประกาศใช้แผนการศึกษาชาติ ฉบับ พ.ศ. 2520 ขึ้น การที่ผู้บริหารการศึกษาได้พยายามปรับปรุงพัฒนาแผนการศึกษาชาติ หลักสูตร เนื้อหาวิชา ตลอดจนขบวนการเรียนการสอนขึ้นนั้น ก็เพื่อบู่มุ่งหวังให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ถึงแม้ว่าจะพัฒนาขบวนการเรียนการสอนให้ดีขึ้นเพียงใดก็ตาม ก็พบว่ายังมีปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จในการเรียน อันได้แก่ ตัวผู้เรียนเอง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ เรียนช้า หรือลาออกกลางคัน (เจริญ วิรุฬห์รัตน์ 2521 : 112) ตลอดจนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าระดับสติปัญญา และความสามารถทั้งที่มีความถนัดทางการเรียนสูง ในขณะที่นักเรียนบางคนที่มีความถนัดทางการเรียนปานกลางหรือต่ำกว่า กลับประสบผลสำเร็จในการเรียน หรือมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าได้มีการศึกษาในเรื่องนี้พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นผลมาจากองค์ประกอบต่าง ๆ หลายประการ องค์ประกอบเหล่านี้อาจแบ่งออกเป็น 2 ด้านคือ องค์ประกอบด้านสติปัญญา (Intellectual Factor) เช่น เชาว์ปัญญา ความถนัด และองค์ประกอบที่ไม่ใช่สติปัญญา (Non - Intellectual Factor) เช่น วุฒิภาวะ ความสนใจ ทศนคติ บุคลิกภาพ คุณภาพของการจัดการศึกษาในโรงเรียน ตลอดจนภูมิหลังทางครอบครัวของนักเรียน องค์ประกอบที่ไม่ใช่สติปัญญานับเป็นองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังที่ ฮาวิกฮอร์สต์ (Havighurst, 1963 : 506) ได้กล่าวถึงข้อสรุปของ ทอร์แมน ว่า "ความแตกต่างในความสำเร็จของแต่ละบุคคลที่มีระดับสติปัญญาเท่ากันนั้น ส่วนใหญ่เนื่องมาจากองค์ประกอบที่ไม่ใช่สติปัญญา" เมเรนท์ และ เลแมนน์ (Mehrens and Lehmann, 1975 : 584) กล่าวว่า "นักเรียนจะเรียนได้ก็เพียงใดนั้นไม่ใช่ขึ้นกับความสามารถหรือสติปัญญาอย่างเดียว องค์ประกอบอื่นก็มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่ วุฒิภาวะ แรงจูงใจ และพฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นประจำด้านการเรียน แมดดอกซ์ (Maddox, 1963 : 9)

กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนขึ้นอยู่กับองค์ประกอบนางสติปัญญา และความสามารถทางสมองร้อยละ 50 - 60 ขึ้นอยู่กับความพยายาม และวิธีศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพร้อยละ 30 - 40 และขึ้นกับโอกาส และสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ร้อยละ 10 - 50 การมีวิธีเรียนที่มีประสิทธิภาพทำให้ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนแตกต่างกัน ซึ่งลินด์เกรน (Lindgren, 1969 : 49 - 51) ได้ให้ความเห็นว่าเหตุผลที่นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนนั้น ขึ้นอยู่กับการมีพฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นประจำ คำนการเรียนที่ดีถึงร้อยละ 33 การมีความสนใจในการเรียนร้อยละ 25 เขาวินัยร้อยละ 15 นอกนั้นก็ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบอื่น ๆ ส่วนนักเรียนที่ไม่ประสบผลสำเร็จในการเรียนนั้นเนื่องจากมีพฤติกรรมเป็นประจำค่านการเรียนที่ไม่ดี ร้อยละ 25 ขาดความสนใจในการเรียนร้อยละ 35 นอกนั้นก็ขึ้นอยู่กับปัญหาส่วนตัว และตัวประกอบอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ โคล และเฟอร์กูสัน (Cole and Ferguson, 1946 : 1) ที่ได้ศึกษาและวิเคราะห์พฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นประจำค่านการเรียนของนิสิตในมหาวิทยาลัย โดยใช้เทคนิคการสังเกต ผลปรากฏว่า นิสิตที่ประสบผลสำเร็จในการเรียนจะมีพฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นประจำค่านการเรียนแตกต่างกับนิสิตที่ไม่ประสบผลสำเร็จในการเรียน ถึงแม้ว่าจะวัดสติปัญญาจะเท่ากัน ฮิลเดเรท (Hildreth, 1966 : 424) พบว่า สาเหตุที่ทำให้เกิดผลจำนวนหนึ่งไม่ประสบผลสำเร็จในการเรียน เนื่องจากมีพฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นประจำค่านการเรียนไม่ดีในเรื่องนี้ โฮลทซ์แมน (Holtzman, 1967 : 5) ได้ทำการศึกษา พบว่า พฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นประจำค่านการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวก (Positive) กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กล่าวคือ หากนักเรียนมีพฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นประจำค่านการเรียนที่ดี มีแนวโน้มที่จะประสบผลสำเร็จในการเรียนสูง อีลิช (Elish, 1934 : 2 - 3) พบว่า นักเรียนที่เรียนดีนั้นจำเป็นต้องมีพฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นประจำค่านการเรียนที่ดีไม่จำเป็นต้องเป็นคนมีสติปัญญาเฉลียวฉลาดมาก แต่ต้องรู้จักวิธีที่จะใช้เวลา กล่าวคือ ผู้ที่จะเรียนได้ดีต้องรู้จักวิธีเรียน และวิธีการทำงานให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพ

พฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นประจำด้านการเรียนเป็นสิ่งที่แก้ไขปรับปรุงได้ ดังที่ คิทเชน เฟรดเดอริก และแมคเคลวี (Kitchen, Frederick and Meelewe. 1947 : 10) กล่าวว่า พฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นประจำด้านการเรียนไม่ใช่เกิดจาก สัญชาตญาณ หากแต่เป็นสิ่งที่เราต้องฝึกฝน และต้องคอยแก้ไข ชักเชิด และ พัฒนาจนถึงจุดสมดุลระหว่างงานที่นำไปกับผลงานที่ออกมาที่น่าพอใจจริง

จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นประจำด้านการเรียนเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอย่างมาก เป็นสิ่งจำเป็นอันจะนำไปสู่การพัฒนา เรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้เกิดประสิทธิภาพสมความมุ่งหมายได้ และเนื่องจาก พฤติกรรมการเรียนเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงแก้ไขและพัฒนาได้ในการศึกษาจึงได้มีการศึกษา เกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนขึ้น ตลอดจนหาแนวทางในการเสริมสร้าง พัฒนา และ แก้ไขพฤติกรรมการเรียนให้ดีขึ้น - ในการพัฒนาพฤติกรรมการเรียนอาจทำได้หลายวิธี และกิจกรรมกลุ่มเป็นวิธีหนึ่งที่จะใช้พัฒนาได้ ทั้งนี้เนื่องจากกิจกรรมกลุ่มมีคุณค่าในด้านการพัฒนาของบุคคลในชั้นต่าง ๆ เปิดโอกาสให้สมาชิกได้เรียนรู้ทางด้านการศึกษา อาชีพ สังคม และส่วนตัว นอกจากนี้กิจกรรมกลุ่มยังช่วยในการวางแผนการศึกษา และอาชีพอีกด้วย (Bennett. 1963 : 8 - 9) เมื่อบุคคลได้รับการพัฒนาพฤติกรรมการเรียนให้มีประสิทธิภาพดีขึ้นแล้ว ก็ย่อมนำไปสู่การประสบความสำเร็จในการเรียน ซึ่งจะเป็นการช่วยลดความสูญเสียทางการศึกษาของชาติ เนื่องจากการศึกษาในชั้น มัธยมศึกษาตอนต้น เป็นขั้นแรกของการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาและการศึกษาในชั้น มัธยมศึกษาตอนปลายเป็นพื้นฐานการศึกษาในระดับสูง การได้พัฒนาพฤติกรรมการเรียนที่ดีตั้งแต่ พื้นฐานย่อมจะส่งผลไปถึงการเรียนในระดับสูงต่อไป ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำ กิจกรรมกลุ่มมาใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมการเรียน เพื่อให้นักเรียนจะได้มีพฤติกรรมการเรียน ที่ดีและประสบผลสำเร็จในการเรียนในอนาคตต่อไป

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาผลการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการพัฒนาพฤติกรรมการเรียน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อ ครู อาจารย์ ครูแนะแนว และผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ในอันที่จะนำกิจกรรมกลุ่มไปใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมการเรียนแก่นักเรียนซึ่งเป็นผลให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนได้ดียิ่งขึ้นอีกด้วย

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้านี้ จำกัดอยู่ในขอบเขตของประชากร กลุ่มตัวอย่าง และตัวแปรที่จะศึกษาค้นคว้าดังนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา เป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนปทุมคงคา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2529 จำนวน 600 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนปทุมคงคา ปีการศึกษา 2529 จำนวน 30 คน

3. ตัวแปรที่จะศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ วิธีการพัฒนาพฤติกรรมการเรียน ซึ่งแบ่งเป็น 2 วิธีคือ ใช้กิจกรรมกลุ่ม และการใช้ข้อสนเทศ
ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมการเรียน

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. กิจกรรมกลุ่ม (Group work) หมายถึง ประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งได้มาจากการที่ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กัน มีการร่วมมือกันในการแก้ปัญหาหรือกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งร่วมกัน และผู้เรียนแต่ละคนจะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง โดยวิเคราะห์พฤติกรรมของผู้เรียนและผู้เข้าร่วมกลุ่มซึ่งเกิดขึ้นในขณะนั้น ทำให้เกิดการเรียนรู้ในด้านการทำงาน และด้านอื่น ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อสมาชิกทุกคน
2. นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนปทุมคงคา
3. พฤติกรรมการเรียน หมายถึง การแสดงพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน ได้แก่ การแบ่งเวลาในการเรียน การฟัง การอ่าน การจดโน้ต การจำ และการเตรียมตัวสอบ
4. กลุ่มทดลอง หมายถึง นักเรียนที่ได้รับการสอนให้เกิดพฤติกรรมการเรียนที่ดีขึ้นโดยใช้กิจกรรมกลุ่ม
5. กลุ่มควบคุม หมายถึง นักเรียนที่ได้รับการสอนให้เกิดพฤติกรรมการเรียนที่ดีขึ้นโดยใช้ข้อสอนเทศ

ข้อจำกัดของการใช้กิจกรรมกลุ่ม

ในการนำกิจกรรมกลุ่มไปใช้ในการพัฒนาต่าง ๆ นั้นผู้ดำเนินการกิจกรรมกลุ่มควรเป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการกลุ่ม มีวิธีการ และเทคนิคต่าง ๆ ที่จะดึงดูดความสนใจของสมาชิกในการเข้าร่วมกิจกรรม โดยไม่เบื่อหน่าย ผู้ดำเนินการควรเป็นผู้ช่วยสร้างบรรยากาศให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี และสามารถสรุปอภิปรายให้สมาชิกเกิดการเรียนรู้ จากกิจกรรมที่ได้ฝึกได้ นอกจากนี้ ควรเข้าใจถึงความต้องการของสมาชิก ความสนใจ ความสามารถ ความมุ่งมั่น ทลอดจนบุคลิกภาพ สุขภาพของสมาชิกแต่ละคน ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อกันมาก ผู้ดำเนินการควรให้ความช่วยเหลือเมื่อสมาชิกมีปัญหา

ควรพยายามทำให้สมาชิกเข้าใจบทบาทของตนเองและบทบาทของกลุ่ม เพื่อให้กลุ่ม
 ดำเนินไปด้วยดี จะเห็นได้ว่า ผู้ดำเนินการกิจกรรม มีบทบาทสำคัญมากต่อการ
 พัฒนาการของสมาชิกและกลุ่ม จึงควรพิจารณาถึงความสามารถของผู้ดำเนินกิจกรรม
 เพื่อส่งเสริมให้กิจกรรมกลุ่ม บรรลุจุดมุ่งหมายและมีคุณค่าอย่างแท้จริง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของกลุ่ม

บาส (Bass. 1960 : 39) กล่าวว่า กลุ่มหมายถึง การรวมตัวของ
 เอกบุคคล โดยที่การรวมตัวเหล่านั้นจะทำให้เกิดการเสริมแรงแกสมาชิกของกลุ่มใน
 แห่งที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพและเป็นสิ่งที่ดึงดูดใจสมาชิกของกลุ่มเมื่อเขาได้รับสวัสดิการ
 และการคุ้มครองจากกลุ่ม นอกจากนี้กลุ่มจะเป็นกลไกเพื่อตอบสนองความต้องการบาง
 อย่างใด โดยใช้รูปแบบของการปฏิสัมพันธ์ การมีอุดมการณ์อย่างเดียวกัน
 การมีบทบาทในการที่จะประสานกันอย่างแน่นแฟ้น การที่สมาชิกในกลุ่มยึดถือเกณฑ์ปกติ
 อย่างเดียวกัน และการยอมรับและเข้าใจในเอกภาพของกลุ่ม

เคมพ์ (Kemp. 1964 : 24 - 29) ได้ให้ความหมายของกลุ่มไว้ 2 ลักษณะ
 ดังนี้คือ

1. กลุ่มประกอบด้วยบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปมารวมกัน ณ ที่แห่งใดแห่งหนึ่ง
 มีปฏิสัมพันธ์กัน มีการพึ่งพาอาศัยกัน มีผลประโยชน์ร่วมกัน มีความพอใจ มีการยอมรับ
 และให้ความเคารพในความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีความรู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม
 มีความรู้สึกปลอดภัยเมื่ออยู่ในกลุ่ม

กัลลี (Gully. 1960 : 62) กล่าวว่า กลุ่มมีความหมายลึกซึ้งกว่าการที่บุคคล
 มาอยู่รวมกัน และจะต้องประกอบด้วย 3 ประการคือ

1. มีวัตถุประสงค์ร่วมกัน
2. ผลของการทำงานเกิดจากความร่วมมือของสมาชิก
3. มีสื่อสารทางวาจา

เดวิส (Davis. 1964 : 405) กล่าวว่า กลุ่มหมายถึงบุคคลตั้งแต่ 2 คน
 ขึ้นไปมีปฏิสัมพันธ์กัน โดยมีเป้าหมายร่วมกันอย่างเห็นได้ชัด

บรอดเบค (Cartwright and Zander. 1968 : 46 citing Brodbeck) กล่าวว่า กลุ่มคือการรวมกันของบุคคลที่ตั้งอยู่บนความสัมพันธ์ที่แน่นอนซึ่งกันและกัน และความสัมพันธ์ขึ้นอยู่กับชนิดของกลุ่ม

โอสเซน (ลัดดาพรรณ ณ ระนอง 2525 : 19 อ้างอิงมาจาก Ohlsen. 1970 : 6 - 7) ได้สรุปความหมายของคำว่ากลุ่มไว้ 2 แบบคือ

1. กลุ่มที่ผู้นำเป็นผู้ให้ข้อมูลรายละเอียดต่าง ๆ แก่สมาชิก
2. กลุ่มต่าง ๆ ที่สมาชิกคือ นักเรียนได้วางแผนร่วมกันจัดขึ้นเอง

โดยสรุปอาจกล่าวได้ว่า กลุ่มหมายถึง การที่บุคคลมารวมกัน โดยมีจุดมุ่งหมายร่วมกัน มีความร่วมมือในหมู่สมาชิก มีการประหะสังสรรค์ ยอมรับและเข้าใจซึ่งกันและกัน

จุดมุ่งหมายของกลุ่ม

แทรกเลอร์ และ นอร์ธ (Traxlor and North. 1966 : 320) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของกลุ่มไว้ดังนี้

1. เพื่อให้การศึกษาอบรมแก่บุคคลที่ยังไม่คุ้นเคยกับสิ่งแวดล้อม
2. เพื่อสร้างประสบการณ์ที่แตกต่างไปจากประสบการณ์ที่พึงได้รับในหลักสูตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดกิจกรรมกลุ่มในโรงเรียน เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการศึกษาเล่าเรียน

3. เพื่อเป็นรากฐานในการนำไปสู่การให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล
 4. เพื่อการปรับตัว บำบัดรักษา ความเจริญงอกงามของบุคคลและของกลุ่ม
- เบนเนตต์ (Bennett. 1963 : 8 - 9) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของกลุ่มคือ
1. เป็นการเปิดโอกาสให้สมาชิกของกลุ่มได้เรียนรู้ทางด้านการศึกษา อาชีพ สังคม และส่วนตัว จากการได้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้น เป็นการช่วยวางแผนการศึกษาและอาชีพที่เหมาะสม

2. กิจกรรมกลุ่มก่อให้เกิดผลทางการบำเพ็ญการศึกษา
3. ช่วยให้ผู้คลั่งถึงจุดมุ่งหมายของการแนะแนวอย่างประหยัด และอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บัททอน (Button, 1974 : 1 - 2) กล่าวว่า การเป็นมนุษย์ย่อมต้องสื่อสารและมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ดังนั้นการจัดกิจกรรมกลุ่มจึงเป็นการสร้างโอกาสให้มนุษย์ได้เรียนรู้เกี่ยวกับการติดต่อสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ ในบรรยากาศที่ส่งเสริมซึ่งกันและกัน

ทิสนา เทียนเสน ได้ศึกษาถึงกระบวนการเรียนรู้โดยการทำงานเป็นกลุ่ม ซึ่งใช้คำว่า กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ (Group Dynamics) หมายถึง กระบวนการที่ใช้กลุ่มในการแก้ปัญหา หรือการทําส่งหนึ่งสิ่งใดร่วมกันเพื่อเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ

คมเพชร ฉัตรสุภากุล (คมเพชร ฉัตรสุภากุล 2521 : 96 - 98) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของกลุ่มว่า

1. เพื่อสร้างความเข้าใจในตนเองอย่างถูกต้อง
2. เพื่อสร้างความเข้าใจในบุคคลอื่น
3. เพื่อสร้างความสามารถในการทำงานร่วมกันของสมาชิก

วินิจ เกตุขำ และคมเพชร ฉัตรสุภากุล (วินิจ เกตุขำ และคมเพชร ฉัตรสุภากุล 2522 : 170 - 172) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของกลุ่มเพื่อนำมาพัฒนาบุคคล โดยอาศัยผู้จัดกิจกรรมกลุ่มที่มีความสามารถ ตลอดจนรู้กระบวนการของการจัดกิจกรรมกลุ่มเป็นอย่างดี

อาจกล่าวได้ว่า การจัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อให้เกิดการพัฒนาทางค่านิยมแก่สมาชิก ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายว่าต้องการจะให้เกิดการเรียนรู้ในค่านิยมใดก็จัดให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายนั้น

ชนิดและแบบของกลุ่ม

เคมพ์ (Kemp. 1964 : 50 - 53) ได้กล่าวถึงชนิดและแบบของกลุ่มไว้

2 ชนิดคือ

1. กลุ่มทางค่านิยม (Socio Group Process)
2. กลุ่มทางจิตใจ (Psycho Group Process)

โรเจอร์ (Rogers. 1970 : 5) ได้แบ่งชนิดและแบบของกลุ่มไว้ตามลักษณะของจุดมุ่งหมายดังนี้

T - Group จะเน้นด้านมนุษยสัมพันธ์

Encounter Group หรือ Basic Encounter Group มุ่งเน้นความเจริญงอกงามของบุคคล และการปรับปรุงการสื่อสารระหว่างบุคคล รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลโดยใช้กระบวนการให้ประสบการณ์

นอกจากนี้กระบวนการเรียนรู้โดยการทำงานกลุ่มได้มีผู้สนใจและศึกษาค้นคว้าวิธีการมาใช้เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ต่าง ๆ โดยแบ่งชนิดและแบบของกลุ่มเป็นแบบต่าง ๆ เช่น

กลุ่มฝึกอบรม (T - Group or Training Group) กลุ่มนี้จะเน้นสมาชิกทุกคนได้ตระหนักเกี่ยวกับความรู้สึกที่เป็นอยู่ และการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

กลุ่มฝึกอบรมความไวในการรับรู้ (Sensitivity Training Group) กลุ่มนี้เป็นการฝึกพัฒนาทักษะในการเรียนรู้และรับรู้สิ่งต่าง ๆ เกี่ยวกับตนเองและผู้อื่น เชื่อกันว่าการฝึกการรับรู้จะเป็นเครื่องส่งเสริมให้บุคคลเกิดความเข้าใจในตนเอง ยอมรับตนเอง ปรับปรุงตนเอง รวมทั้งเข้าใจความรู้สึกและพฤติกรรมของผู้อื่น

กลุ่มฝึกอบรมทักษะพื้นฐาน (BST - Group or Basic Skill Training Group) บางครั้งเรียกว่า กลุ่มฝึกอบรมเพื่อนมนุษย์สัมพันธ์ (Training Human Relations Laboratory) เป็นการสร้างสมาชิกให้มีทักษะเบื้องต้นในด้านมนุษยสัมพันธ์ และพัฒนานำไปใช้

กลุ่มฝึกฝนทดลอง (Laboratory Training Group) เป็นโครงการสำหรับสมาชิกที่อยู่ประจำ โดยมุ่งที่จะก่อให้เกิดประสบการณ์เพื่อเพิ่มพูนความเข้าใจ และทักษะของการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ เพิ่มความสามารถในการวิเคราะห์ พฤติกรรมของบุคคลและกลุ่ม

กลุ่มเผชิญหน้า (Encounter Group) เป็นกลุ่มที่เป็นความจริงของงาน ส่วนบุคคลช่วยให้บุคคลรู้จักตนเอง รู้จักสภาพความเป็นจริงของตนเองอันจะช่วยให้เขาได้เกี่ยวข้องกับคนอื่นอย่างเปิดเผยและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี

กลุ่มสัมพันธ์ (Group Dynamics) เป็นกระบวนการที่บุคคลรวมตัวกันเข้ามาเป็นกลุ่มเพื่อแก้ปัญหา หรือกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งโดยมีความมุ่งหมายแน่นอน

กลุ่มให้คำปรึกษา (Counseling Group) เป็นกระบวนการที่ผู้ให้คำปรึกษาสร้างความสัมพันธ์กับผู้ขอรับคำปรึกษาจำนวนหนึ่ง เพื่อแก้ปัญหาร่วมกันโดยอาศัยความสัมพันธ์ของบุคคลในกลุ่มเป็นแรงผลักดันที่สำคัญ

กลุ่มทนทาน (Marathon Group) เป็นกลุ่มที่พบกันหลายช่วงเวลาติดต่อกันไป โดยใช้เวลามากกว่า 12 ชั่วโมง ในแต่ละครั้ง จากการพบปะติดต่อกันหลาย ๆ ครั้งนี้ ทำให้สมาชิกในกลุ่มได้ค้นพบและศึกษาความคิดของตนเองและของผู้อื่น ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ดำเนินตามแผนในการปฏิสัมพันธ์กันลดความขัดแย้ง ที่มีอคติต่อกัน และมีความกลมเกลียวสามัคคีกัน

นอกจากนี้ยังมีกลุ่มแบบต่าง ๆ อีก กลุ่มที่มีชื่อแตกต่างกันไป ดังตัวอย่างที่นำมากล่าวนี้ แม้จะแตกต่างกันบ้างในเรื่อง จุดมุ่งหมาย รายละเอียดของเนื้อหา และวิธีการปฏิบัติ แต่โดยทั่วไปแล้วล้วนมุ่งจะพัฒนาสติปัญญา และพฤติกรรมของบุคคลด้วยวิธีการกลุ่มทั้งสิ้น

จากเอกสารของกลุ่มดังกล่าวนี้ กลุ่มมีความเหมาะสมในการพัฒนาพฤติกรรม การเรียนในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งพัฒนาพฤติกรรมกรรมการเรียน โดยใช้กลุ่มสัมพันธ์

ขนาดของกลุ่ม

ออตตาเวย์ (Ottaway. 1966 : 7) กล่าวว่า กลุ่มควรมีขนาดเล็กเพราะ จะช่วยให้สมาชิกมีโอกาสแสดงออกอย่างเป็นอิสระโดยทั่วถึงกัน ขนาดของกลุ่มที่เหมาะสมที่สุดควรมีจำนวนสมาชิก 9 - 10 คน จึงจะทำให้การทำงานบังเกิดผลดีที่สุด

ชอว์ (Shaw. 1971 : 4) กล่าวว่า กลุ่มย่อยควรมีสมาชิก 10 คนเป็นอย่าง มาก ชอว์มีความเห็นว่าจำนวนสมาชิกไม่ได้เป็นปัญหาสำคัญ แต่องค์ประกอบอื่น ๆ ซึ่งได้ แก่ความสัมพันธ์ของสมาชิกและความร่วมมือในการทำงานของสมาชิกจะมีความสำคัญต่อการ ทำงานของกลุ่มมากกว่า

เยาวยา เคชะคุปต์ (เยาวยา เคชะคุปต์ 2517 : 34) ได้ให้ความเห็น เกี่ยวกับขนาดของกลุ่มที่จะช่วยให้การทำงานหรือการเรียนรู้การสอนประสพผลดี ควรเป็น กลุ่มขนาดเล็ก มีขนาดประมาณ 5 - 15 คน โดยปกติแล้ววัตถุประสงค์จะเป็นเครื่อง กำหนดขนาดของกลุ่ม

จำเนียร ชวงโชติ และคนอื่น ๆ (จำเนียร ชวงโชติ และคนอื่น ๆ 2521 : 5) ได้กล่าวว่า ในวงการศึกษานักจิตวิทยามักจะศึกษากลุ่มขนาดเล็กที่มีสมาชิก ไม่เกิน 15 คน เพราะเห็นความสัมพันธ์ได้อย่างใกล้ชิด และในด้านการเรียนรู้ก็จะมี การเรียนรู้ที่ได้ผลดีกว่ากลุ่มขนาดใหญ่

จากขนาดของกลุ่มดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยจึงเลือกขนาดของกลุ่ม 15 คน ซึ่งจะก่อให้เกิดผลในการทดลองได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ลำดับขั้นของกระบวนการกลุ่ม

ขั้นตอนการเรียนรู้ตามทฤษฎีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ แบ่งออกเป็น 4 ระยะดังนี้ (เยาวยา เคชะคุปต์ 2517 : 163 - 166)

1. ระยะเวลาที่มีส่วนร่วม เป็นระยะที่ผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมหรือคิดค้น แสวงหาสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ด้วยตนเอง นอกจากการเรียนรู้จะเกิดจากตัวผู้เรียนโดยตรง การมีส่วนร่วมของผู้เรียนในการทำกิจกรรมจะเป็นการมีส่วนร่วมในทุก ๆ ด้านคือ

- 1.1 การมีส่วนร่วมทางกาย
- 1.2 การมีส่วนร่วมทางจิตใจ
- 1.3 การมีส่วนร่วมทางปัญญาหรือสมอง
- 1.4 การมีส่วนร่วมทางค่านิยม

2. ระยะเวลาวิเคราะห์ เป็นระยะที่ผู้เรียนจะร่วมกันวิเคราะห์ประสบการณ์ การเรียนรู้ที่หลังจากลงมือกระทำกิจกรรม จะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้กว้างขวาง สามารถประเมินความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม วิธีการเรียน ผลการเรียนรู้ ตลอดจนช่วยให้ผู้เรียนรู้จักตนเองดียิ่งขึ้น

3. ระยะเวลาสรุปและประยุกต์หลักการ เป็นระยะที่ผู้เรียนจะรวบรวมแนวคิดที่ ตนค้นพบ แนวคิดที่ได้จากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น แล้วสรุปเป็นหลักการของ ตนเอง ซึ่งผู้เรียนสามารถนำหลักการนั้นไปประยุกต์ใช้ในอนาคต หรือประยุกต์ให้เข้า กับตนเองได้

4. ระยะเวลาประเมินผล โดยผู้เรียนจะเป็นผู้ประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง และของกลุ่ม จากการอธิบายให้ข้อเสนอแนะและชื่นชม ร่วมกับสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่ม

ผลประโยชน์การเข้ากลุ่ม

โรเจอร์ส (Rogers, 1970 : 121 - 122) กล่าวอ้างถึงผลการศึกษาวิจัย ของกิมม์ (Gibb) ที่พบว่ากิจกรรมกลุ่มจะให้ผลส่งเสริม สร้างสรรค์ ทางด้านจิตวิทยา มาก จะมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านการรับรู้ ทางด้านความรู้สึก มีการตระหนักถึงความ รู้ลึกของตนเอง และผู้อื่นมากขึ้น ยอมรับตนเองพัฒนาในเรื่องคุณค่าของตนเอง เข้าใจ

ตนเอง และมีความมั่นคงยิ่งขึ้นในด้านทัศนคติที่ดีต่อผู้อื่น ได้แก่ การใช้อำนาจลดน้อยลง มีการยอมรับผู้อื่นมากขึ้น ลดการสั่งสอน และควบคุมผู้อื่น มีส่วนร่วมในกิจกรรมมากขึ้น และมีความรู้สึกพึ่งพาซึ่งกันและกันคือ เชื่อในความสามารถของบุคคล มีการแก้ปัญหา โดยการทำงานเป็นกลุ่ม และเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม

พัชนี วรกวิน (พัชนี วรกวิน 2522 : 149 - 150) กล่าวว่า กิจกรรมกลุ่ม มีผลในด้านทัศนคติต่อตนเอง การได้เข้าร่วมกลุ่มเป็นการแสดงถึงการยอมรับจากกลุ่มทำให้เกิดความรู้สึกภาคภูมิใจ ความอบอุ่น และรู้สึกว่าตนเองนั้นมีคุณค่า ทำให้เกิดความรู้สึกเป็นพวกเป็นกลุ่มของตน จะร่วมมือและสามัคคีกัน

พนม ลิ้มอารีย์ (พนม ลิ้มอารีย์ 2522 : 56 - 57) กล่าวไว้ดังนี้

1. กลุ่มจัดเป็นสนามสำหรับทดสอบความสามารถของสมาชิก
2. กลุ่มเป็นที่แลกเปลี่ยนประสบการณ์ เจตคติ ความคิดเห็น และช่วยปรับปรุงเจตคติ และพฤติกรรมของสมาชิก รวมทั้งให้สมาชิกได้เป็นกำลังใจให้แก่กัน และกัน
3. กลุ่มช่วยเสริมสร้างควมมีวินัยให้แก่ตนเอง เมื่อสมาชิกเข้ากลุ่มจะต้องมีการปฏิบัติตามกฎอย่างสม่ำเสมอ ปฏิบัติตามกฎหมายเกณฑ์ร่วมกัน ซึ่งจะช่วยทำให้สมาชิกมีความอดทนควย
4. กลุ่มช่วยให้เกิดความรู้สึกปลอดภัย ให้ความอบอุ่น ให้กำลังใจ ให้ความรัก และกลุ่มยังเป็นเครื่องบำรุงขวัญของสมาชิกด้วย การทำให้เด็กมีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม เป็นที่รัก และได้รับความยกย่องจากกลุ่ม จะช่วยให้เด็กมีความเข้าใจตนเองดีขึ้น เกิดความรู้สึกมั่นคงปลอดภัย และเชื่อมั่นในตนเองขึ้น

จากผลประโยชน์ของกลุ่มดังกล่าว ผู้วิจัยเชื่อว่า กลุ่มสามารถช่วยพัฒนา สร้างเสริมทัศนคติและพฤติกรรมต่าง ๆ ซึ่งอาจรวมถึงพฤติกรรมการเรียนรู้ได้เช่นกัน

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียน

พฤติกรรมการเรียนกับนิสัยในการเรียน

ความหมายของนิสัยในการเรียน

ไอแซก อาร์โนลด์ และเมลลี (Eysenck, Arnold and Meili 1972 : 92 - 93) กล่าวว่า "นิสัย" หมายถึง แนวโน้มที่แต่ละบุคคลจะแสดงพฤติกรรมจนเป็นกิจนิสัยและเป็นไปโดยอัตโนมัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อได้รับการฝึกฝนหรือประสบการณ์ ดังนั้น นิสัยทางการเรียนจึงเป็นพฤติกรรมทางด้านการเรียนที่ปฏิบัติเป็นประจำจนกลายเป็นนิสัย

แมคคอกซ์ (Maddox. 1963 : 2) กล่าวว่า ความคงทนของนิสัยจะขึ้นอยู่กับโอกาสที่บุคคลนั้นจะเกิดความสำเร็จ หรือความพึงพอใจ กล่าวคือ พฤติกรรมใดที่ทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจ พฤติกรรมนั้นก็จะได้รับการกระทำซ้ำแล้วซ้ำอีก จนกระทั่งกลายเป็นนิสัยติดตัวบุคคลนั้นไป

เฟรดเคอริก คิทเชน และแมคเอลวี (Frederick, Kitchen and Moeleeev 1947 : 10) กล่าวว่า นิสัยในการเรียน และเทคนิคในการเรียนมิได้เกิดจากสัญชาตญาณ หากแต่เป็นสิ่งที่ต้องฝึกฝน แก่ไข ชักเกลา และพัฒนาจนถึงจุดสมดุลระหว่างงานที่ทำไปกับผลงานที่ออกมาและนำไปใช้จริง

ทัสซิง (Tussing. 1949 : 29) ให้ความเห็นว่า นิสัยในการเรียนเป็นแบบแผน พฤติกรรมที่ได้จากการเรียนรู้ และเป็นสิ่งที่สามารถปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นได้ โดยการเปลี่ยนแปลง สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนนั้นให้ดีขึ้น

จากข้อความข้างต้นพอสรุปได้ว่า

นิสัย เป็นแบบแผนพฤติกรรมที่ได้จากการเรียนรู้และการฝึกฝนเป็นไปโดยอัตโนมัติมิได้เกิดจากสัญชาตญาณ ทำให้บุคคลสามารถปฏิบัติกิจวัตรได้ทันทีไม่เสียเวลาไปโดยเปล่าประโยชน์ นิสัยเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงปรับปรุงแก้ไขได้

นิสัยในการเรียน เป็นพฤติกรรมที่นำมาปฏิบัติ หรือฝึกฝนเป็นประจำในด้านการเรียนซึ่งสิ่งนี้มีได้เกิดจากสัญชาตญาณ แต่เป็นสิ่งที่ฝึกฝน แก้ไข ขัดเกลา และพัฒนาให้ดีขึ้นได้

จากที่กล่าวมาแล้วจะเห็นว่า นิสัยในการเรียน ก็คือ พฤติกรรมการเรียนที่ปฏิบัติเป็นประจำจนเป็นนิสัย หรืออาจกล่าวได้ว่า พฤติกรรมการเรียนเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดนิสัยในการเรียนหรือพฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นประจำด้านการเรียนได้ ดังนั้น การศึกษาพัฒนาพฤติกรรมการเรียนนี้ย่อมนำไปสู่การพัฒนานิสัยในการเรียนหรือพฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นประจำด้านการเรียนได้

การสร้างพฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นประจำด้านการเรียน

สมิท (Smith. 1970 : 2 - 35) พบว่า นักเรียนสามารถประหยัดเวลาได้ 1 ใน 3 ถึง 1 ใน 4 ของเวลาที่เคยใช้ ถ้ารู้จักสร้างพฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นประจำด้านการเรียนที่ดี และจัดระบบวิธีการเรียนให้มีประสิทธิภาพ ดังนี้

1. กำหนดตารางเวลาในการเรียน โดยแน่ใจว่าได้ให้เวลาแต่ละวิชาอย่างพอเพียง และบังคับให้ตนเองปฏิบัติตามตารางนั้น
2. จัดสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับตนเองในเวลาทำงานแต่ละวัน
3. ตั้งสมาธิอย่างแน่วแน่ ปราศจากสิ่งรบกวน จนกว่างานจะเสร็จ
4. ทำงานที่ได้รับมอบหมายในแต่ละวันให้เสร็จ ตามที่กำหนดในตารางเวลาที่กำหนด

นอกจากนั้นยังได้เสนอแนะวิธีปฏิบัติในการเรียนที่ดี โดยปรับปรุงด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. การอ่าน องค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้การอ่านมีประสิทธิภาพคือ ความเร็ว และความเข้าใจในเนื้อหา การอ่านที่รวดเร็วทำให้บุคคลสามารถอ่านเนื้อเรื่องได้มากกว่า

หรือทบทวนเรื่องราวเดิมซ้ำ ๆ ได้หลายครั้งในช่วงเวลาที่จำกัด ส่วนความเข้าใจในเนื้อหานั้นจะต้องพยายามจำจุดมุ่งหมายของเรื่องให้อ่าน และจับใจความสำคัญของเรื่องนั้นให้ได้

2. การขีดเส้นใต้ เพื่อเน้นจุดสำคัญที่อาจเป็นปัญหาข้อเท็จจริง ความคิดเห็นของผู้เขียน เพื่อจำไว้หรือทำให้เห็นได้ง่าย ชัดเจน หรือแสดงจุดอ่อนที่เรายังไม่เข้าใจ

3. การจดโน้ต การจดโน้ตส่วนที่สำคัญที่ได้อ่านหรือรับฟัง จะช่วยให้จำได้

4. การทบทวนหลังจากที่ได้เรียนมาแล้ว จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทบทวนเรื่องที่ได้อ่านมาโดยใช้เวลาหนึ่ง ๆ เพื่อจะคงความรอบรู้ในเรื่องนั้น ๆ ไว้

5. การเขียน การเขียนรายงาน หรือการทำการบ้านที่ทำไม่ได้ก็อาจเนื่องจากไม่รู้เรื่องนั้นจริง ๆ ซึ่งปรับปรุงได้โดยการศึกษาให้เข้าใจ

6. การใช้ห้องสมุด

7. การใช้เครื่องมือช่วยในการเรียน เช่น แผนที่ ตาราง จะทำให้เข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น

ทิพวรรณ เอมวรรณนะ (ทิพวรรณ เอมวรรณนะ 2522 : 3 - 10)

ได้เสนอวิธีเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียน ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้คือ

ขั้นที่ 1 ผู้เรียนมองเ้นปัญหาของตน

เมื่อผู้เรียนตระหนักว่าวิธีการเรียนปัจจุบันของตนยังไม่ดี พอที่จะช่วยให้ได้ปริญาผลตามความมุ่งหมาย อาจด้วยสาเหตุใดสาเหตุหนึ่งก็แสดงว่าผู้เรียนเริ่มมองเห็นปัญหาของตนแล้ว

ขั้นที่ 2 มองวิธีแก้ปัญา

ผู้เรียนต้องการปรับปรุงตนเอง ก็จะเริ่มค้นหาสิ่งที่แก้ปัญาเกร็ดคำของตน ระยะเวลาที่เหมาะสมที่ผู้เรียนจะแสวงหาผู้ช่วยเหลือ เช่น เข้าปรึกษาอาจารย์ หรือขอรับบริการ ากหน่วยให้คำปรึกษาและแนะแนว

ขั้นที่ 3 ดำเนินการแก้ปัญหา

วิธีการขอมนัสัยในการเรียนนี้มีหลักการแกน 6 ประการที่ต้องยึดถือไว้ตลอดเวลาให้ครบเสมือนเป็นเงาของการเรียนคือ

สะสม (Gradualness) เรียนอย่างค่อยเป็นค่อยไป สะสมวันละนิดไม่ใช้หักโหมเฉพาะก่อนสอบเพียง 5 - 6 วัน

ทำซ้ำ (Repetition) การลืมเกิดขึ้นง่ายคาย ดังนั้นควรป้องกันด้วยการทบทวนและทำแบบฝึกหัดซ้ำ ๆ

ย่ำรางวัล (Reinforcement) เพื่อให้ขยัน และมีกำลังใจขึ้น

ขยันคิด (Active Learning) อย่าฟังหรืออ่านผ่าน ๆ ไปเรื่อยเรื่อยต้องใส่ใจคิดตามเสมอ

ฝึกปฏิบัติ (Practice) เพียงแต่ศึกษาทฤษฎีอย่างเดียวยังไม่พอที่จะเรียกว่าเป็นการเรียนรู้ แต่ต้องลงมือปฏิบัติด้วยจะช่วยให้ชำนาญและจำแนก เพราะเกิดการถ่ายโยงความจำระยะสั้นให้เป็นระยะยาว

หาทางบังคับตัวเอง (Stimulus Control) โดยอาศัยการจัดสิ่งแวดล้อมเข้าช่วยเป็นตัวเร่งและตัวกระตุ้นด้วย

ขั้นที่ 4 การปรับปรุงวิธีในการเรียน อาจใช้วิธีการดังต่อไปนี้คือ

1. ความหมายของหน่วยกิต

อย่าเตือนให้ทราบว่า การลงทะเบียนเรียน 1 หน่วยกิต หมายความว่า เข้าฟังการบรรยาย 1 หน่วยเวลาเรียน (สมมติว่าเท่ากับ 1 ชั่วโมง) ควรจะดูหนังสือนอกเวลาเรียนสำหรับวิชานั้น 2 ชั่วโมง เป็นอย่างน้อยในหนึ่งสัปดาห์ เช่น ถกลงทะเบียนเรียนวิชาหนึ่ง 3 หน่วยกิต ก็ควรให้เวลาติดตามดูหนังสือ และทบทวนวิชานั้นนอกห้องเรียนอย่างน้อย 6 ชั่วโมง

2. การจัดตารางเวลาเรียน

การจัดเวลานี้เป็นทั้งการวางแผนล่วงหน้า จัดแบ่งเวลาที่เหมาะสม และเป็นทั้งตัวมีตัวกระตุ้นให้ทำงานอย่างบรรลุเป้าหมาย พร้อมทั้งเป็นตัวตรวจสอบการเรียนได้ดียิ่งด้วย

การเรียนรู้ของนักเรียนจะเกิดขึ้นได้ดี ถ้าจะให้เวลากับวิชานั้น
 ใ้หมาก (time on task)

การจัดการวางเวลาเรียนนี้จะได้อัตราอาศัยหลักการ 6 ประการ
 สะสม ทำซ้ำ นำรางวัล ขยับคิดพิถีพิถัน และหาทางบังคับตัวเอง

3. เพิ่มแรงจูงใจ

เป็นที่ทราบแน่ชัดแล้วว่า แรงจูงใจเป็นตัวสำคัญที่สุดที่จะช่วยให้ผู้เรียนเรียน
 อยู่ได้ และพบจากการวิจัยว่า มีผลต่อการเรียนยิ่งกว่าระดับสติปัญญาเสียอีก การหมั่น
 สำนวและเพิ่มแรงจูงใจจึงเป็นเรื่องหนึ่งที่คุณเรียนควรรู้เทคนิควิธี แรงจูงใจ (motivation)
 หรือแรงกระตุ้น เป็นเรื่องที่เราสามารถฝึกหัดออกมาได้ เช่นเกี่ยวกับการเรียนรู้อื่น ๆ
 เหมือนกัน การที่คนเรามีศักยภาพบางอย่างอยู่ในตัวแล้วไม่รู้จักหยิบออกมาใช้ก็เหมือนกับมี
 แรงจูงใจอยู่ในตัวแล้ว แต่ไม่รู้ว่าจะจุด "ไฟ" ของตัวได้ด้วยวิธีไหนนั่นเอง แรงจูงใจ
 นั้นทั้งเพิ่มได้ ลดได้ สร้างได้ และเปลี่ยนได้

4. วิธีเรียนจากตำราควาระบบ PQRS

การเรียนที่จะใช้พลังน้อย แต่ได้ผลตอบแทนมากจากการอ่านตำรานั้น
 พบว่า มีวิธีใหม่ประสิทธิภาพสูงสุดคือ การฝึกฝนให้มีความสามารถศึกษาค้นคว้าระบบ PQRS
 ซึ่งย่อมาจาก Preview, Question, Read, Summarize และ Test

5. ฝึกการบันทึกวิชา อาจกระทำดังต่อไปนี้

- เขียนตัวโต
- เว้นบรรทัดห่าง
- เขียนลดหลั่น
- กุญแจที่สุค
- ดั้น -- และเอาเฉพาะคำสำคัญที่สื่อความหมาย
- พรรณาโวหาร --อย่าใช้
- การแบ่งกระตามบันทึก มีให้เลือกหลายแบบดังนี้

(ก) 4" 4" (ข) 6" 2" (ค) 2" 5" 1"

บันทึก คำบรรยาย	วิจารณ์ ส่วนตัว
คำถาม	

	ส่วนตัว วิจารณ์
--	--------------------

--	--	--

(ง)

2"	3"	3"
วิจารณ์	โน้ตย่อ	บันทึก
	จาก	คำ
	ตำรา	บรรยาย

(จ)

2"	6"
วิจารณ์	
คำไข	

2"

6. ผูกเทคนิคการอ่านเร็ว (Speed Reading) ซึ่งประกอบด้วยเทคนิคใหญ่ ๆ 5 ประการคือ

1. การอ่านนำ (Pre - reading)
2. การอ่านเป็นช่วงประโยค (Phrase Reading)
3. การอ่านเฉพาะใจความสำคัญ (Key Phrase Reading)
4. การอ่านคร่าว ๆ (Skimming)
5. การอ่านผานตา (Scanning)

วิธีแก้ไขปรับปรุงพฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นประจำด้านการเรียน

แมคคอกซ์ (Maddox. 1963 : 2) พบว่า วิธีที่จะช่วยปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นประจำด้านการเรียน คือ

1. ต้องมีสุขภาพจิตที่ดี โดยปรับปรุงแก้ไขสุขภาพทั่ว ๆ ไป
2. ปรับปรุงแนวทางและวิธีการทำงานโดยมีการวางแผน และแบ่งเวลาเรียน และทำงานให้มีประสิทธิภาพ
3. ลดความกังวลและความตื่นเต้นประหม่าโดยแก้ปัญหาความขัดแย้งในใจของตนเอง

ได้มีการศึกษายืนยันว่าครูสามารถสอนและฝึกให้นักเรียนมีวิธีการเรียนที่ดี และการมีวิธีการเรียนที่ดีทำให้สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนดีขึ้นด้วย ฮาสลาม และบราวน์ (Haslam and Brown) ได้ศึกษาพบว่าการสอน "วิธีเรียนที่มีประสิทธิภาพ" ช่วยทำให้นักเรียนมีวิธีการเรียนดีขึ้นกว่าเดิม และทำให้นักเรียนมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงขึ้นด้วย ครูจะสร้างวิธีการเรียนที่ดีให้นักเรียนได้จะต้องมีความเข้าใจในเรื่องต่อไปนี้

- วิธีเรียนและวิธีทำงาน
- การจัดตารางเวลาเรียน
- วิธีจัดสภาพสิ่งแวดล้อมซึ่งจะทำให้การเรียนมีประสิทธิภาพ
- การจดงาน การจดโน้ต การทำโน้ต
- การเตรียมตัวสอบ
- การทบทวนหนังสือ
- การตอบคำถามและการตอบข้อสอบ
- การเขียนรายงาน
- การใช้หนังสือ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นประจำด้านการเรียน

ไดเนอร์ (Diener. 1960 : 396) ได้ศึกษาความคล้ายคลึงและความแตกต่างระหว่างนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงและต่ำกว่าระดับความสามารถในมหาวิทยาลัย แคนซอ จำนวน 138 คน กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตปีที่ 2, 3 และ 4 แบ่งกลุ่มตัวอย่างโดยถือเอาค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนที่ (T - score) ของคะแนนเฉลี่ย (G.P.A.) กับคะแนนที่ (T - score) ของความถนัดทางการเรียนจากแบบทดสอบ ACE (American Council on Education Psychological Examination) ถ้าค่าความแตกต่างสูงกว่า 15 คะแนนก็จัดเป็นผู้มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าระดับความสามารถ ถ้าความแตกต่างต่ำกว่า 15 คะแนนจัดเป็นผู้มีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าระดับความสามารถ ตามเกณฑ์ดังกล่าวได้กลุ่มตัวอย่างที่มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าระดับความสามารถและกลุ่มตัวอย่างที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าระดับความสามารถ กลุ่มละ 74 คะแนน 64 คน ตามลำดับ เครื่องมือที่ใช้วิจัยประกอบด้วยแบบสำรวจนิสัยในการเรียนของบราวน์ และโฮลทซ์แมน (Brown - Holtzman Survey of Study Habits and Attitudes) แบบสำรวจความสนใจในอาชีพของคูเดอร์ (Kuder Vocational Preference Record - Form H) และแบบทดสอบบุคลิกภาพของเอดเวิร์ด (Edwards Personal Preference Schedule) ผลการศึกษารายงานว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งสองมีพฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นประจำในการเรียนแตกต่างกัน กล่าวคือ นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าระดับความสามารถมีพฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นประจำในการเรียนดีกว่านิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าระดับความสามารถ

คาร์เตอร์ (Carter. 1962 : 51) ได้ศึกษาเปรียบเทียบกลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงและต่ำกว่าระดับความสามารถ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักเรียนในระดับชั้น 7 และชั้น 8 จำนวน 725 คน ใช้คะแนนผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากแบบทดสอบ SAT (Stanford Achievement Test) กับคะแนนเชาวน์ปัญญาจากแบบทดสอบเชาวน์ปัญญาของเฮร์แมน และเนลสัน (Herman - Nelson Intelligence Test)

เป็นเกณฑ์แบ่งกลุ่มตัวอย่าง การศึกษาเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่างใช้แบบสำรวจพฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นประจำในการเรียน CSMS (California Study Methods Survey) พบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าระดับความสามารถมีพฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นประจำในการเรียนก็ว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าระดับความสามารถ

ฮาสลาม และบราวน์ (Haslam and Brown. 1967 : 223) ศึกษาว่าการสอนทักษะการเรียนอย่างมีระบบระเบียบจะช่วยให้เด็กนักเรียนมีพฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นประจำในการเรียนและสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนดีขึ้นหรือไม่ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 74 คน ที่เรียนในโรงเรียนไฮแลนด์ แบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ให้กลุ่มทดลองเรียนวิชา "การเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ" (The Brown - Holtzman Effective Study Course) กลุ่มควบคุมไม่ให้เรียนวิชาดังกล่าว ให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบสำรวจนิสัยในการเรียนและทัศนคติในการเรียน (Brown - Holtzman Survey of Study Habits and Attitudes) ทั้งก่อนและหลังเรียน The Brown - Holtzman Effective Study Course เพื่อดูว่าในกลุ่มทดลองมีการเปลี่ยนแปลงทักษะการเรียนหรือไม่ ผลจากการเปรียบเทียบนักเรียนในกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองโดยคะแนนเรียนและคะแนนจากแบบทดสอบการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ (The Effective Study Test) ปรากฏว่า กลุ่มทดลองได้คะแนนเรียนและคะแนนจากแบบทดสอบดังกล่าวสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าความรู้เกี่ยวกับทักษะการเรียนที่ให้แก่มูลตัวอย่างไม่เพียงจะทำให้กลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับการเรียนที่มีประสิทธิภาพ หากแต่ยังช่วยปรับปรุงพฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นประจำในการเรียนและทัศนคติในการเรียน ตลอดจนสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนได้ดียิ่งขึ้นด้วย

ดีไซเดอร์อาโด และโคสกินัน (Desiderato and Koskinen. 1969 : 162) ศึกษาว่า นักเรียนที่มีความถนัดทางการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ถ้ามีความวิตกกังวลจะทำให้คะแนนเฉลี่ยสะสมลดลงหรือไม่ และผู้ที่มีความวิตกกังวลต่างกัน

จะมีพฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นประจำในการเรียนและผลการเรียนต่างกันหรือไม่ ผลปรากฏว่า ผู้ที่มีความวิตกกังวลเกี่ยวกับการเรียนแตกต่างกัน จะได้คะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หญิงที่มีความกังวลใจต่ำ จะได้คะแนนเฉลี่ยและคะแนนพฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นประจำในการเรียนดีกว่าพวกที่มีความกังวลใจสูง กลุ่มที่ได้คะแนนพฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นประจำในการเรียนสูงจะได้คะแนนสูงกว่า สรุปได้ว่า พฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นประจำในการเรียนมีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน

ฟิลลิปส์ (Phillips, 1973 : 1084) ได้ศึกษาการสอน 3 แบบ เพื่อดูว่า การสอนแบบไหนที่ช่วยทำให้ความสามารถในการอ่าน พฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นประจำในการเรียนและคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนดีขึ้น กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตปีที่ 1 ที่กำลังเรียนที่มหาวิทยาลัยนอร์ทคาโรไลนา เป็นชาย 46 คน หญิง 56 คน ให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบการอ่าน (The Davis Reading Test - Form IA) แบบสำรวจนิสัยในการเรียนและทัศนคติในการเรียน (The Brown Holtzman Survey of Study Habits and Attitudes, - Form C) และแบบสำรวจทัศนคติในการอ่าน (The Peifor Reading Attitudes Inventory) แล้วแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง กลุ่มทดลองแบ่งเป็น 3 กลุ่ม แต่ละกลุ่มสอนด้วยวิธีที่ต่างกันคือ สอนแบบมีครูเป็นผู้นำ แบบเรียนด้วยตนเอง และแบบใช้สื่อทัศนอุปกรณ์ กลุ่มควบคุมไม่มีการสอน หลังจากสอนด้วยวิธีที่ต่างกันแล้ว นำแบบทดสอบชุดเดียวกันกับที่เคยทดสอบก่อนมีการสอนมาให้กลุ่มตัวอย่างทำอีกครั้งหนึ่ง สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนได้จากคะแนนเฉลี่ยในภาคต้นและภาคปลาย ผลการทดลองปรากฏว่า

1. ระดับและอัตราความเข้าใจในการอ่านทั้งของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองไม่ดีขึ้น
2. คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองแตกต่างกันบ้างแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ทักษะในการเรียน และพฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นประจำในการเรียน จะดีขึ้นหรือลดลงเป็นผลของการสอนด้วยวิธีที่แตกต่างกัน ปรากฏว่า กลุ่มทดลองที่สอนแบบให้เรียนด้วยตนเอง จะมีพฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นประจำในการเรียน และทัศนคติในการเรียนดีกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการสอนแบบครูเป็นผู้นำ

ลัม (Lum. 1960 : 109) ได้ศึกษาเปรียบเทียบนิสัยในการเรียนระหว่าง นิสิตหญิงที่มีผลสัมฤทธิ์สูงและต่ำกว่าระดับความสามารถ จำนวนกลุ่มละ 20 คน กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจะมีคะแนนความถนัดทางการเรียนที่ได้จากแบบทดสอบ A.C.E. (American Council on Education Psychological Examination) เท่ากัน แต่มีคะแนนเฉลี่ย (G.P.A.) ต่างกัน ที่มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าระดับความสามารถคือ ผู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าคะแนนความถนัดทางการเรียนจัดเป็นผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าระดับความสามารถ การสำรวจนิสัยในการเรียนใช้แบบสำรวจ Brown - Holtzman Survey of Study Habits and Attitude

ผลการศึกษาสอดคล้องกับผลการศึกษาของอาห์แมน และคณะ (Ahman : 1958 : 853) คือ ขาดงานพฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นประจำด้านการเรียน พบว่าไม่มีความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มตัวอย่างทั้งสอง

ไลท์ และอเล็กซาคอส (Light and Alexakos. 1970 : 450) ได้ศึกษาว่าการแนะแนวเป็นรายบุคคลและเป็นหมู่ ช่วยปรับปรุงพฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นประจำในการเรียนหรือไม่ โดยศึกษากับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 30 คน แบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 และ 2 เป็นกลุ่มทดลองซึ่งได้รับการแนะแนวเป็นรายบุคคลและเป็นหมู่ กลุ่ม 3 เป็นกลุ่มควบคุมไม่ให้คำปรึกษาแนะแนว ก่อนและหลังให้คำปรึกษาแนะแนวแต่ละกลุ่มตัวอย่าง ให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบสำรวจนิสัยในการเรียนของเรนน (Renn's Inventory of Study Habits) แล้ววิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีทดสอบค่าที (t - test) และวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ผลการศึกษารายงานว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการคำปรึกษาแนะแนวทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นหมู่ มีพฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นประจำในการเรียนดีขึ้นที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01

เอ็นทวิสเทิล และโดโรธี (Entwistle and Dorothy. 1971 : 132) ได้ศึกษาว่าบุคลิกภาพ วิธีเรียน จะมีความสัมพันธ์หรือไม่กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน ของนักเรียน ผลการศึกษาพบว่าผู้ที่มีความบุคลิกภาพแบบเก็บตัว จะมีวิธีการเรียนหรือนิสัย ในการเรียนและผลการเรียนดีกว่าผู้ที่มีความบุคลิกภาพแบบแสดงตัว จะมีวิธีการเรียนหรือนิสัย ในการเรียนและผลการเรียนดีกว่าผู้ที่มีความบุคลิกภาพแบบแสดงตัว ทั้งสองได้สรุปผลการวิจัย ได้ว่า นิสัยที่เรียนดีจะมีความบุคลิกภาพแบบเก็บตัว มีวิธีการเรียนที่ดี มีแรงจูงใจในการ เรียนสูง ตลอดจนมีความมั่นคงทางอารมณ์

บริกซ์ โทซี และมอร์เลย์ (Briggs, Tosi and Morley. 1971 : 347) ได้ทำการวิจัยโดยการทดลองเพื่อศึกษาผลของการปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็น ประจำในการเรียนให้ดีขึ้น จะมีผลต่อผลการเรียนอย่างไร กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตชั้น ปีที่ 1 จำนวน 20 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ผู้วิจัยทำการ ทดลองโดยสร้างขบวนการบางอย่างเพื่อให้ นิสิตเกิดความพอใจเกี่ยวกับสภาพการเรียน และสอนวิธีการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเทคนิคของโรบินสัน (The Robinson SQ3R) ให้แก่กลุ่มทดลองเป็นเวลา 5 สัปดาห์

ผลการทดลองปรากฏว่า กลุ่มทดลองมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงกว่ากลุ่ม ควบคุม คะแนนของทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่า พฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นประจำในการเรียนนั้นถ้าได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นแล้ว จะมี ผลทำให้สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนดีขึ้นด้วย

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลุ่ม และพฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นประจำด้านการ เรียนจะเห็นได้ว่าพฤติกรรมการเรียนสามารถพัฒนาให้ดีขึ้นได้ ดังนั้นในการทำวิจัย ครั้งนี้ ผู้วิจัยเชื่อว่าการใช้กิจกรรมกลุ่มน่าจะพัฒนาลักษณะพฤติกรรมที่ดีในการเรียนของ นักเรียนได้

สมมุติฐานในการวิจัย

- 1 นักเรียนที่ฝึกกิจกรรมกลุ่ม จะมีพฤติกรรมการเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนได้รับการฝึก
- 2 นักเรียนที่ได้รับข้อเสนอแนะจะมีพฤติกรรมการเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนได้รับข้อเสนอแนะ
- 3 นักเรียนที่ฝึกกิจกรรมกลุ่ม กับ นักเรียนที่ได้รับข้อเสนอแนะจะมีพฤติกรรมการเรียนแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1 โรงเรียนปทุมคงคา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2529 จำนวน
600 คน

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นนักเรียน จำนวน
30 คน ซึ่งมีขั้นตอนในการเลือกกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. ให้นักเรียนที่เป็นประชากรทั้งหมด ตอบแบบสำรวจพฤติกรรมการเรียนรู้
2. นำแบบสำรวจพฤติกรรมการเรียนรู้มาตรวจให้คะแนนตามน้ำหนักของ
ตัวเลือกที่กำหนดไว้
3. เรียงลำดับคะแนนของแบบประเมิน จากสูงลงมาต่ำ แล้วคัดเลือก
กลุ่มตัวอย่างที่ได้คะแนนต่ำกว่า ค่าแห่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25
4. สุ่มนักเรียนเหล่านี้เพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยวิธีการสุ่ม
แบบง่าย (Simple Random Sampling)
5. แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน โดย
การสุ่มแบบจับคู่ (matching) โดยนำคะแนนที่ได้จากการทำแบบสำรวจพฤติกรรม
การเรียนรู้ มาเรียงลำดับคะแนนจากต่ำไปสูง และแยกผู้ที่ได้คะแนนใกล้เคียงกันออกเป็น
กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ตามลำดับ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ในการทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือดังต่อไปนี้

1. แบบสำรวจพฤติกรรมการเรียนรู้
2. โปรแกรมการฝึกกิจกรรมกลุ่ม และโปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะ

3. แบบประเมินผลหลังการฝึกกิจกรรมกลุ่ม

1. แบบสำรวจพฤติกรรมการเรียนรู้

ผู้วิจัยปรับปรุงมาจากแบบสำรวจนิสัยในการเรียนของ เกทหลง ปภาวสิทธิ์ และคนอื่น ๆ (เกทหลง ปภาวสิทธิ์ และคนอื่น ๆ 2516 : 3 - 5) โดยแสดงพฤติกรรมการเรียนในค่านต่าง ๆ ดังนี้

- 1.1 การแบ่งเวลาในการเรียน
- 1.2 การอ่าน
- 1.3 การฟัง
- 1.4 การจดโน้ต
- 1.5 การจำ
- 1.6 การเตรียมตัวสอบ

ผู้วิจัยนำแบบสำรวจนี้ไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้ววิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรง ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบสำรวจ

ลักษณะของแบบสำรวจ เป็นมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 35 ข้อ ซึ่งให้ผู้ตอบอ่านข้อความในแบบสำรวจทีละข้อ แล้วตอบตามสภาพที่เป็นจริงของตนเอง โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องหลังข้อความที่กำหนดไว้ 5 ระดับคือ บ่อยที่สุด บ่อยปานกลาง บางครั้ง นาน ๆ ครั้ง ทั้งตัวอย่าง

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับพฤติกรรมของท่าน
มากที่สุดท้ายข้อความแต่ละข้อ

ก. การแบ่งเวลาในการเรียน

1. ข้าพเจ้าแบ่งเวลาได้ไม่เหมาะสม
2. ข้าพเจ้าใช้เวลาในการอ่านนวนิยาย
ภาพยนตร์ ฯลฯ มากเกินไป

ข. การอ่าน

1. ทุกครั้งที่อ่านหนังสือ ข้าพเจ้าต้อง
อ่านออกเสียงทุกคำ
2. ข้าพเจ้ามีความสนใจในการ
จับใจสำคัญของเอกสารที่อ่าน

เกณฑ์การตรวจให้คะแนน

การตรวจให้คะแนนในแต่ละข้อความนั้นได้กำหนดน้ำหนักของตัว เลขในแต่ละระดับ

ไว้ดังนี้

น้อยที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
น้อย	ให้คะแนน	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้คะแนน	3	คะแนน
บางครั้ง	ให้คะแนน	2	คะแนน
นาน ๆ ครั้ง	ให้คะแนน	1	คะแนน

ถ้าข้อความมีความหมายในทางลบ การให้คะแนนจะเป็นดังนี้

น้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน
น้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
ปานกลาง	ให้คะแนน	3	คะแนน
บางครั้ง	ให้คะแนน	4	คะแนน
นาน ๆ ครั้ง	ให้คะแนน	5	คะแนน

การหาค่าอำนาจจำแนกและความเชื่อมั่นของแบบสำรวจพฤติกรรมการเรียนรู้

1. การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสำรวจ เป็นการวิเคราะห์แบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ รวมคะแนนของแต่ละคนแล้วเรียงคะแนนจากสูงไปต่ำ แยกนักเรียน 25% ที่ได้คะแนนสูง และ 25% ที่ได้คะแนนต่ำ นำมาหาค่าสถิติพื้นฐานในกลุ่มที่ได้คะแนนสูงและต่ำ แล้วนำค่าเฉลี่ยรายข้อของทั้งสองกลุ่มมาทดสอบนัยสำคัญเพื่อหาความแตกต่าง โดยใช้ $t - test$ และคัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป ไว้จำนวน 35 ข้อ

2. หาความเชื่อมั่นของแบบสำรวจ ภายหลังจากคัดเลือกข้อความที่มีคุณภาพสูงไว้ แล้วหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ = .9139

2. โปรแกรมการฝึกกิจกรรมกลุ่ม

โปรแกรมการฝึกกิจกรรมกลุ่ม สำหรับการทดลองครั้งนี้ มี 12 ครั้ง
ครั้งละ 1 ชั่วโมง 30 นาที

วิธีสร้างโปรแกรมการฝึกกิจกรรมกลุ่ม

1. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์เรียน เนื้อหา และกิจกรรมกลุ่ม จากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างโปรแกรม การฝึกกิจกรรมกลุ่มให้เหมาะสมกับการพัฒนาพฤติกรรมการณ์เรียนของนักเรียน
2. สร้างโปรแกรมการฝึกกิจกรรมกลุ่ม โดยคำนึงถึงจุดมุ่งหมายในการวิจัยครั้งนี้ แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
3. ผู้วิจัยนำโปรแกรมการฝึกกิจกรรมกลุ่ม มาทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาข้อบกพร่องในด้านเนื้อหาของกิจกรรม วิธีการ อุปกรณ์ ตลอดจนเวลาที่ใช้ เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น เหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป
4. นำโปรแกรมการฝึกกิจกรรมกลุ่มที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปดำเนินการวิจัยต่อไป

โปรแกรมการฝึกกิจกรรมกลุ่มสำหรับกลุ่มทดลอง

ครั้งที่	กิจกรรม	เวลา	จุดมุ่งหมาย	อุปกรณ์
1	ปฐมนิเทศ	1.30 ชั่วโมง	- เพื่อให้สมาชิกทราบความมุ่งหมายในการเข้ากลุ่ม - เพื่อให้สมาชิกเข้าใจระเบียบและวิธีการของการเข้ากลุ่ม - เพื่อสร้างความคุ้นเคยและสร้างบรรยากาศในการเข้ากลุ่มทำให้สมาชิกมีความรู้สึกเป็นกันเอง - เพื่อสร้างความเปิดเผยกับกลุ่ม	- โปรแกรมการฝึกกิจกรรมกลุ่ม - คัดกระดาษเป็นรูปหัวใจเป็น 3 ส่วน จำนวนเท่ากับสมาชิกแต่ละคู่ คัดไม่เหมือนกัน
2	การแบ่งเวลา	1.30 ชั่วโมง	- เพื่อให้สมาชิกได้สำรวจและเห็นข้อบกพร่องของตนเกี่ยวกับการใช้เวลา - เพื่อให้สมาชิกรู้จักการแบ่งเวลาให้เหมาะสม	- กระดาษวงกลม 15 แผ่น - ปากกาหรือดินสอคนละ 1 ค้าม

ครั้งที่	กิจกรรม	เวลา	จุดมุ่งหมาย	อุปกรณ์
3	การจัดตาราง	1.30 ชั่วโมง	- เพื่อให้สมาชิกสามารถกำหนดตารางเรียนได้อย่างเหมาะสม - สมาชิกสามารถนำตารางเรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	- กระดาษสำหรับจัดตารางเรียน 15 แผ่น - ปากกาหรือดินสอ คนละ 1 ด้าม
4	การอ่าน 1	1.30 ชั่วโมง	- เพื่อให้สมาชิกจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ - เพื่อให้สมาชิกสามารถอ่านได้อย่างรวดเร็ว	- เนื้อเรื่อง "เห็นกงจักรเป็นดอกบัว" - ดินสอ - นาฬิกาจับเวลา
5	การอ่าน 2	1.30 ชั่วโมง	- เพื่อให้สมาชิกเห็นข้อบกพร่องของตนเองเกี่ยวกับการอ่าน - เพื่อให้สมาชิกรู้จักใช้สมาธิในการอ่าน	- เรื่อง "โบายร้อย" - กับ "หมุนไปตามลมปาก" - เทปเพลง - กระดาษ - ปากกาดินสอ
6	การฟัง 1	1.30 ชั่วโมง	- เพื่อให้สมาชิกทราบข้อบกพร่องของตนเองเกี่ยวกับการฟัง - เพื่อให้สมาชิกมีสมาธิในการฟัง	- เทป "เหมาะสมหรือไม่" กับ "เข้าเมืองตาหลิ่วต้องหลิ่วตาตาม" - กระดาษ - ปากกา - หัวข้ออภิปราย

ครั้งที่	กิจกรรม	เวลา	จุดมุ่งหมาย	อุปกรณ์
7	การฟัง 2	1.30 ชั่วโมง	- เพื่อให้สมาชิกสามารถสรุปเรื่องที่ฟังได้ - เพื่อให้สมาชิกฝึกการฟังอย่างตั้งใจ	- ลายแทงสมบัติ - สมบัติ - เทปเรื่อง "เที่ยวเมืองไทย 1" กับ "เที่ยวเมืองไทย 2"
8	ความจำ 1	1.30 ชั่วโมง	- เพื่อให้สมาชิกทราบแนวทางในการจำที่ดี - เพื่อให้สมาชิกมีสมาธิในการจำ	- บัตรคำ 18 คำ - ประโยค 1 ประโยค - กระดาษ - ปากกา
9	ความจำ 2	1.30 ชั่วโมง	- เพื่อให้สมาชิกทราบแนวทางในการจำที่ดี - เพื่อให้สมาชิกได้ฝึกความจำในระยะเวลาดสั้น ๆ	- บัตรคำ 15 คำ - บัตรตัวเลข 15 บัตร - กระดาษ - ปากกาคินสอ
10	การจดโน้ต	1.30 ชั่วโมง	- เพื่อให้สมาชิกรู้จักวิธีการจดโน้ตที่ดี - เพื่อให้สมาชิกฝึกการจดโน้ต	- เนื้อเรื่อง "บุญนะสิบทิศ" กับ "รุ่งอรุณแห่งดวงใจ" - ปากกา - กระดาษ

ครั้งที่	กิจกรรม	เวลา	จุดมุ่งหมาย	อุปกรณ์
11	การเตรียมตัว	1.30 ชั่วโมง	- เพื่อให้สมาชิกทราบแนวทางในการเตรียมตัวสอบที่ดี - เพื่อให้สมาชิกทราบแนวทางในการแก้ไขข้อบกพร่องในการเตรียมตัวสอบ	-
12	ปัจฉิมนิเทศ	1.30 ชั่วโมง	- เพื่อสมาชิกได้อภิปรายและสรุปเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่ได้จากกิจกรรม - เพื่อประเมินผลการเรียนรู้กิจกรรมกลุ่มจากกลุ่มทดลอง	แบบประเมินผลการฝึก

หมายเหตุ กิจกรรมส่วนใหญ่จะดำเนินกิจกรรมในรูปแบบดังนี้คือ

1. ดำเนินกิจกรรมกลุ่มเพื่อพิจารณาปัญหาต่าง ๆ ร่วมกัน
ผู้ดำเนินการ
2. สมาชิกแต่ละคนเลือกแนวทางในการปฏิบัติที่เหมาะสมกับตน
3. Home Assignment
4. สมาชิก Report ของแต่ละคน

ตัวอย่างการฝึกกิจกรรมกลุ่ม

ครั้งที่ 1 ปฐมนิเทศและการสร้างความคุ้นเคย

จุดมุ่งหมาย : เพื่อให้สมาชิกเข้าใจระเบียบวิธีการ และความมุ่งหมายในการ
เซากลุ่ม

: เพื่อสร้างความคุ้นเคยและสร้างบรรยากาศในการ เข้าร่วมกลุ่มให้
สมาชิกมีความรู้สึกเป็นกันเอง

ขนาดของกลุ่ม : 15 คน

เวลา : 1.30 ชั่วโมง

สถานที่ : ห้องเรียน

กิจกรรม : คุยกันเป็นคู่ และฉันคือใคร

อุปกรณ์ : 1. โปรแกรมการฝึกกิจกรรมกลุ่ม จำนวนเท่ากับสมาชิก
2. กระดาษตัดเป็นรูปหัวใจ ตัดเป็นสองส่วน จำนวนเท่ากับ
สมาชิกในกลุ่มแต่ละคู่ตัดไม่เหมือนกัน
3. กระดาษขนาด 8 x 11 นิ้ว เข็มหมุด ดินสอ จำนวน
เท่ากับสมาชิก

วิธีการ : ปฐมนิเทศ

1. สมาชิกและผู้ดำเนินกิจกรรมกลุ่มนั่งเป็นวงกลม ผู้ดำเนินการ
แจกโปรแกรมการฝึกแก่สมาชิกทุกคน

2. ผู้ดำเนินการชี้แจง อธิบายรายละเอียด ตลอดจนการ
ปฏิบัติตนในการทำกลุ่ม

3. สมาชิกซักถามปัญหาที่ไม่เข้าใจ ผู้ดำเนินการและสมาชิก
ร่วมกันสรุปเพื่อความเข้าใจร่วมกัน

: กิจกรรมคุยกันเป็นคู่

1. ผู้ดำเนินการแจกรูปหัวใจที่ตัดออกเป็นสองส่วน โดยให้แต่ละคน
มีหนึ่งส่วนและไปหาคนที่มีส่วนที่จะ เข้ากันของคนใดเป็นรูปหัวใจ
ที่สมบูรณ์

2. เมื่อพบคู่ของตนแล้ว ให้นั่งคุยกับคู่ของตน 5 นาที เรื่องที่คุยคือให้เขารู้จักเราในสิ่งที่เขาไม่รู้จัก
3. ให้สมาชิกกลับเข้านั่งเป็นวงกลม ให้แต่ละคู่รายงานถึงสิ่งที่ตนได้รับทราบจากเพื่อน
4. ผู้ดำเนินการและสมาชิกร่วมกันอภิปราย สรุปสิ่งที่ได้จากการทำกิจกรรมนี้

: กิจกรรมฉันทคือใคร

1. ผู้ดำเนินการแจกกระดาษ เขียนหมุด และดินสอให้สมาชิก และให้เวลา 10 นาที เพื่อเขียนเรื่องราวที่สำคัญเกี่ยวกับตนเอง 3 ข้อ บนหัวกระดาษ บนหัวกระดาษทุกคนเขียนตัวอักษรตัวโตว่า "ฉันทคือใคร"
2. เมื่อหมดเวลาให้สมาชิกแต่ละคนติดกระดาษที่เขียนเรียบร้อยแล้วที่อกเสื้อของตน
3. สมาชิกเดินรอบ ๆ ห้องโดยไม่พูดกัน และผู้ดำเนินการแนะนำให้สมาชิกย้ายที่จากคนหนึ่งไปอีกคนหนึ่ง ในทุก ๆ สองนาที เพื่อพบสมาชิกคนอื่น ๆ ต่อไป
4. ให้สมาชิกกลับไปสนทนาบุคคลที่ตนสนใจ 2 - 3 คน ใช้เวลา 3 - 5 นาที
5. สมาชิกกลับมาที่นั่งเดิม และร่วมกับผู้ดำเนินการ สรุปสิ่งที่ได้จากการทำกิจกรรมนี้

ครั้งที่ 2 การแบ่งเวลาในการเรียน

- จุดมุ่งหมาย : เพื่อให้นักเรียนได้สำรวจและเห็นข้อบกพร่องของตนเองเกี่ยวกับการใช้เวลา
- : เพื่อให้นักเรียนรู้จักการแบ่งเวลาให้เหมาะสม

- ขนาดของกลุ่ม : 15 คน
- เวลา : 1.30 ชั่วโมง
- สถานที่ : ห้องเรียน
- กิจกรรม : การแบ่งเวลาในการเรียน
- อุปกรณ์ : 1. กระดาษวงกลม 5 แผ่น
2. ปากกาหรือดินสอ สีน้ำเงิน 1 คาน
- วิธีการ : 1. อภิปรายในกลุ่มเกี่ยวกับการแบ่งเวลาของสมาชิกแต่ละคน
2. สมาชิกแต่ละคนจัดตารางของตน โดยนำแบบจากรูป
อภิปรายในกลุ่มใหญ่เป็นแนว
3. แต่ละคนนำตารางไปปฏิบัติ ถ้ามีปัญหาจะนำมาอภิปรายกัน
ในครั้งต่อไป

โปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะ ให้นักเรียนอ่านข้อความที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการฝึกกิจกรรมกลุ่ม ซึ่งมี 12 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที

โปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะสำหรับกลุ่มควบคุม

ครั้งที่	เนื้อหา	เวลา	จุดมุ่งหมาย
1	ปฐมนิเทศ	50 นาที	เพื่อให้นักเรียนทราบระเบียบวิธีการในการรับข้อเสนอแนะ
2	การสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น	50 นาที	เพื่อให้นักเรียนทราบวิธีการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น
3	การแบ่งเวลา	50 นาที	เพื่อให้สมาชิกสำรวจและเห็นข้อบกพร่องของตนเองเกี่ยวกับการใช้เวลา เพื่อให้สมาชิกรู้จักการแบ่งเวลาให้เหมาะสม

ครั้งที่	เนื้อหา	เวลา	จุดมุ่งหมาย
4	การจัดตาราง	50 นาที	เพื่อให้สมาชิกทราบวิธีการจัดตารางเรียนอย่างเหมาะสม เพื่อให้สมาชิกสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
5	การอ่าน 1	50 นาที	เพื่อให้สมาชิกสำรวจและเห็นข้อบกพร่องของคนเกี่ยวกับการอ่าน
6	การอ่าน 2	50 นาที	เพื่อให้สมาชิกรู้จักและเข้าใจแนวทางในการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้สมาชิกสามารถอ่าน และสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้
7	การฟัง 1	50 นาที	เพื่อให้สมาชิกได้สำรวจและเห็นข้อดีและข้อเสียของคนเกี่ยวกับการฟัง เพื่อให้สมาชิกทราบแนวทางการฟังที่ดี
8	ความจำ 1	50 นาที	เพื่อให้สำรวจและเห็นข้อบกพร่องของตนเองเกี่ยวกับการจำ เพื่อให้สมาชิกทราบแนวทางในการจำที่ดี
9	ความจำ 2	50 นาที	เพื่อให้สมาชิกทราบแนวทางในการฝึกความจำที่ดี
10	การจดโน้ต	50 นาที	เพื่อให้สมาชิกทราบข้อบกพร่องเกี่ยวกับการจดโน้ตที่ดี เพื่อให้สมาชิกรู้จักวิธีการจดโน้ตที่ดี

ครั้งที่	เนื้อหา	เวลา	จุดมุ่งหมาย
11	การ เตรียมตัวสอบ	50 นาที	เพื่อให้สมาชิกทราบแนวทางในการ เตรียมตัว สอบที่ดี เพื่อให้สมาชิกทราบแนวทางในการ แก้ไขข้อ บกพร่องในการเตรียมตัวสอบ
12	ปัจฉิมนิเทศ	50 นาที	เพื่อให้สมาชิกได้อภิปราย และสรุปเกี่ยวกับ การ เรียนรู้ที่ได้รับ

3. แบบประเมินผลหลังการฝึกกิจกรรมกลุ่ม

เป็นแบบสำรวจข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และประโยชน์ที่ได้รับจาก
การฝึกกิจกรรมกลุ่ม อันเป็นแนวทางในการปรับปรุงกิจกรรมกลุ่มครั้งต่อไป โดย
ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบสอบถามปลายเปิดที่มีแนวทางในการตอบเกี่ยวกับกิจกรรมที่ใช้
ในการฝึกกิจกรรมกลุ่ม

ตัวอย่างแบบประเมินผล

ขอความร่วมมือนักเรียนโปรดแสดงความคิดเห็น ทัศนคติ และ
ความรู้สึกของนักเรียน ที่มีต่อกิจกรรมกลุ่มครั้งนี้

1. นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรต่อการฝึกกิจกรรมกลุ่มครั้งนี้
2. ประโยชน์ที่นักเรียนคิดว่าได้รับจากการฝึกกิจกรรมกลุ่มครั้งนี้
3. หลังการฝึกกิจกรรมกลุ่มแล้ว นักเรียนมีการ เปลี่ยนแปลงอย่างใดบ้าง
4. ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมกลุ่มครั้งต่อไป
5. อื่น ๆ ถ้ามี

การดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยใช้แบบการวิจัยแบบ Pretest-Posttest Control Group Design (เชิศักดิ์ โฆวาสินธุ์ 2522 : 172) มีลักษณะการทดลอง ดังนี้

Pretest	Treatment	Posttest
TE ₁	X	TE ₂
TC ₁	-	TC ₂

สัญลักษณ์ที่ใช้ในรูปแบบของการทดลอง

TE₁, TE₂ แทน การสอบก่อนเรียนและหลัง เรียนของกลุ่มทดลองตามลำดับ
 TC₁, TC₂ แทน การสอบก่อนเรียนและหลัง เรียนของกลุ่มควบคุมตามลำดับ
 X แทน การฝึกกิจกรรมกลุ่ม
 - แทน การให้ข้อเสนอแนะ

วิธีการทดลองมีลำดับขั้นดังนี้

1. ให้นักเรียนที่เป็นประชากรสำหรับศึกษาครั้งนี้ตอบแบบสำรวจ พฤติกรรมการเรียน แล้วเลือกนักเรียนที่ได้คะแนนต่ำกว่า P₂₅ ไว้ แล้วสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วจึงสุ่มโดยวิธีการสุ่มแบบจับคู่ เพื่อแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน

2. คำเนินการฝึกกิจกรรมกลุ่มกับกลุ่มทดลองตามโปรแกรมการฝึกกิจกรรมกลุ่ม ส่วนกลุ่มควบคุมให้ข้อสนเทศที่มีเนื้อหาเช่นเดียวกับโปรแกรมที่จัดขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมาย เกี่ยวกันกับกลุ่มทดลอง กลุ่มทดลองใช้เวลาในการฝึก 12 ครั้ง สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 1.30 ชั่วโมง ส่วนกลุ่มควบคุมใช้เวลา 12 ครั้ง สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที โดยเริ่มการฝึกตั้งแต่วันที่ 4 สิงหาคม พ.ศ. 2529 ถึงวันที่ 12 กันยายน พ.ศ. 2529

3. หลังจากฝึกกิจกรรมกลุ่มแล้ว ให้กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มตอบแบบสำรวจ พฤติกรรมการเรียนอีกครั้งหนึ่ง (Posttest)

4. ตรวจสอบคะแนนและนำคะแนนที่ได้จากแบบสำรวจ มาวิเคราะห์ ตามวิธีทางสถิติต่อไป

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนที่ได้จากแบบสำรวจพฤติกรรมการเรียน
2. เปรียบเทียบคะแนนจากแบบสำรวจพฤติกรรมการเรียนระหว่างกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลองหลังการฝึกกิจกรรมกลุ่ม
3. เปรียบเทียบคะแนนแบบสำรวจพฤติกรรมการเรียนของกลุ่มทดลองก่อน และหลังการฝึกกิจกรรมกลุ่ม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่
 - 1.1 คะแนนเฉลี่ย ไร้มูล (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2525 : 33)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

1.2 ความแปรปรวน ใช้สูตร (ล่วน สายยศ และอังคณา สายยศ

2525 : 58)

$$s^2 = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N - 1)}$$

เมื่อ s^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนน

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

2.1 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสำรวจ โดยใช้สูตร Alpha

Coefficient (ล่วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2525 : 171)

$$\alpha = \frac{n}{n - 1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ

n แทน จำนวนข้อของแบบสอบถามทั้งฉบับ

$\sum s_i^2$ แทน ค่าความแปรปรวนเป็นรายข้อ

s_t^2 แทน ค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

2.2 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม โดยใช้สูตร (ล่วน สายยศ

และอังคณา สายยศ 2525 : 187)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{s_H^2}{N_H} + \frac{s_L^2}{N_L}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าอ่านาจำแนกของแบบสอบถาม
	$\bar{X}_H, \bar{X}_L$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มสูง และกลุ่มต่ำตามลำดับ
	s_H^2, s_L^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ
	N_H, N_L	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

3. สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐาน

3.1 เปรียบเทียบพฤติกรรมการเรียนของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการฝึก
กิจกรรมกลุ่ม โดยใช้ t - test (dependent) จากสูตร (อังคณา สายยศ
2525 : 93)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N - 1}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน t - distribution
	$\sum D$	แทน	ผลรวมของผลต่างของคะแนนก่อนการฝึก และหลังการฝึกแต่ละคู่
	$\sum D^2$	แทน	ผลรวมของผลต่างยกกำลังของคะแนนก่อน การฝึกและหลังการฝึกของแต่ละคู่
	N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลอง

3.2 เปรียบเทียบพฤติกรรมการเรียนของกลุ่มควบคุมก่อนและหลัง
การให้ข้อเสนอแนะ โดยใช้ t - test (dependent) จากสูตร (อังคณา สายยศ
2525 : 93)

$$t = \frac{\Sigma D}{\sqrt{\frac{N \Sigma D^2 - (\Sigma D)^2}{N - 1}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน t - distribution
ΣD		แทน	ผลรวมของผลต่างของคะแนนแต่ละคู่ก่อน และหลังการให้ข้อสนเทศ
ΣD^2		แทน	ผลรวมของผลต่างยกกำลังสองของคะแนน ก่อนและหลังการให้ข้อสนเทศ
N		แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลอง

3.3 เปรียบเทียบพฤติกรรมการเรียนรู้ระหว่างกลุ่มควบคุมและ
กลุ่มทดลองหลังการฝึกกิจกรรมกลุ่ม โดยใช้ t - test (dependent) จากสูตร
(อังกฤษ สายยศ 2523 : 90)

$$t = \frac{\Sigma D}{\sqrt{\frac{N \Sigma D^2 - (\Sigma D)^2}{N - 1}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน t - distribution
ΣD		แทน	ผลรวมของผลต่างของคะแนนแต่ละคู่ก่อน และหลังการให้ข้อสนเทศ
ΣD^2		แทน	ผลรวมของผลต่างยกกำลังสองของคะแนน ก่อนและหลังการให้ข้อสนเทศ
N		แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลอง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
S^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนน
ΣD	แทน	ผลรวมของผลต่างของคะแนนก่อนและหลังการฝึกกิจกรรมกลุ่ม แต่ละคู่
ΣD^2	แทน	ผลรวมของผลต่างยกกำลังสองของคะแนนก่อนและหลังการฝึก กิจกรรมกลุ่มแต่ละคู่
t	แทน	ค่า t ที่ใช้ในการพิจารณาใน t - distribution

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเสนอตามลำดับชั้น ดังนี้

1. กลุ่มทดลองเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมการเรียนรู้ก่อนและหลังการทดลอง
2. กลุ่มควบคุมเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมการเรียนรู้ก่อนและหลังการให้

ข้อสนเทศ

3. เปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมการเรียนรู้ ของกลุ่มที่ได้รับการฝึกกิจกรรม
กลุ่ม และกลุ่มที่ได้รับข้อสนเทศภายหลังการทดลอง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. กลุ่มทดลองเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมการเรียนก่อนและหลังการทดลอง โดยนำคะแนนที่ได้จากแบบสำรวจพฤติกรรมการเรียนของกลุ่มทดลองก่อนและหลังมาทดสอบความแตกต่าง โดยใช้ t - test ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 เปรียบเทียบพฤติกรรมการเรียนของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการฝึกกิจกรรมกลุ่ม

N	ΣD	ΣD^2	t
15	376	11468	8.04 **

$$**t_{.01 (14)} = 2.977$$

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 1 ปรากฏว่า พฤติกรรมการเรียนของกลุ่มทดลองหลังการฝึกกิจกรรมกลุ่ม สูงกว่าก่อนการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า หลังจากได้รับการฝึกกิจกรรมกลุ่มแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมการเรียนสูงขึ้น

2. กลุ่มควบคุมเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมการเรียนก่อนและหลังการให้ข้อเสนอแนะ โดยนำคะแนนที่ได้จากแบบสำรวจพฤติกรรมการเรียนของกลุ่มที่ได้รับข้อเสนอแนะก่อนและหลัง มาทดสอบความแตกต่าง โดยใช้ t - test ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 เปรียบเทียบพฤติกรรมการเรียนของกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการได้รับ
ข้อสนเทศ

N	ΣD	ΣD^2	t
15	37	187	3.650**

$$** t_{.01 (14)} = 2.977$$

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 2 พบว่า พฤติกรรมการเรียนของ
กลุ่มควบคุมหลังการได้รับข้อสนเทศสูงกว่าก่อนได้รับข้อสนเทศอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า หลังจากได้รับข้อสนเทศแล้วนักเรียนมีพฤติกรรม
การเรียนสูงขึ้น

3. เปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมการเรียนของกลุ่มที่ได้รับการฝึกกิจกรรม
กลุ่ม และกลุ่มที่ได้รับข้อสนเทศภายหลังการทดลอง โดยนำคะแนนที่ได้จากแบบสำรวจ
พฤติกรรมการเรียน ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมาเปรียบเทียบความแตกต่างกัน
โดยใช้ t - test ทดสอบความแตกต่างปรากฏผลดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 เปรียบเทียบพฤติกรรมการเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

N	ΣD	ΣD^2	t
15	342	10126	6.850**

$$** t_{.01 (14)} = 2.977$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 3 พบว่า กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีพฤติกรรมการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าการใช้ กิจกรรมกลุ่ม และการให้ข้อเสนอแนะมีผลต่อการพัฒนาพฤติกรรมการเรียนแตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาลดการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการพัฒนาพฤติกรรมการเรียน

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนที่ฝึกกิจกรรมกลุ่ม จะมีพฤติกรรมการเรียนสูงกว่าก่อนได้รับการฝึก
2. นักเรียนที่ได้รับข้อเสนอแนะ จะมีพฤติกรรมการเรียนสูงกว่าก่อนได้รับข้อเสนอแนะ
3. นักเรียนที่ฝึกกิจกรรมกลุ่ม กับนักเรียนที่ได้รับข้อเสนอแนะจะมีพฤติกรรมทางการเรียนแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนปทุมคงคา กรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน โดยสุ่มมาจากนักเรียนที่ตอบแบบสอบถามพฤติกรรมการเรียน ที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย เปอร์เซนต์ไทล์ที่ 25 ลงมา แล้วแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 15 คน โดยการจับคู่ (Matching)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

2.1 แบบสอบถามพฤติกรรมการเรียน ที่ผู้วิจัยดัดแปลงมาจากแบบสำรวจนิสัยในการเรียนของ ศาสตราจารย์เกทลง ปากัวลิสซี่ และคนอื่น ๆ

(เกทลง ภาวสิทธิ์ และคนอื่น ๆ 2516 : 3 - 5) ซึ่งมีจำนวน 35 ข้อ ซึ่งมี
ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .9139

2.2 โปรแกรมการฝึกกิจกรรมกลุ่ม และโปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะ โปรแกรมการฝึกกิจกรรมกลุ่ม ประกอบด้วย กิจกรรมต่าง ๆ

12 ครั้ง

โปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะ ประกอบด้วย การให้ข้อเสนอแนะ
ต่าง ๆ 12 ครั้ง โดยทั้ง 2 โปรแกรมมีเนื้อหาดังต่อไปนี้ การแบ่งเวลาในการเรียน
การอ่าน การฟัง การจดโน้ต การจำ การเตรียมตัวสอบ

3. การดำเนินการทดลอง

3.1 ให้นักเรียนทุกคนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทำแบบสอบถามพฤติกรรม
ทางการเรียน คัดเลือกนักเรียนที่ได้คะแนนต่ำกว่า เปอร์เซนต์ไทล์ที่ 25 ลงมา
เป็นผู้มีพฤติกรรมทางการเรียนไม่ดี แล้วสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน
30 คน แล้วแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 15 คน โดยการจับคู่

3.2 ดำเนินการฝึกกิจกรรมกลุ่มกับกลุ่มทดลอง 15 คน ตามโปรแกรม
ที่กำหนดไว้ ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับข้อเสนอแนะที่มีเนื้อหา เช่นเดียวกับโปรแกรมที่จัดขึ้น
โดยจะพิมพ์เป็นเอกสารให้สมาชิกอ่าน ถ้าไม่เข้าใจหรือสงสัยเนื้อหา จะเปิดโอกาส
ให้สมาชิกซักถาม กิจกรรมแต่ละครั้งผู้ดำเนินการจะบรรยายให้สมาชิกฟังประกอบ
เอกสารที่แจกให้

3.3 หลังจากฝึกกิจกรรมกลุ่ม และให้ข้อเสนอแนะจนครบ 12 ครั้งแล้ว
จึงนำแบบสอบถามพฤติกรรมทางการเรียน ให้กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มทำแบบสอบถาม
พฤติกรรมทางการเรียนอีกครั้งหนึ่ง

3.4 นำคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนน และวิเคราะห์
ตามวิธีการทางสถิติ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ใช้ t - test เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการเรียนรู้ของกลุ่มทดลองก่อนและหลังได้รับการฝึกกิจกรรมกลุ่ม

4.2 ใช้ t - test เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการเรียนรู้ของกลุ่มที่ได้รับข้อเสนอแนะก่อนและหลังการได้รับข้อเสนอแนะ

4.3 ใช้ t - test เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการเรียนรู้ของกลุ่มทดลองและควบคุมภายหลังจากได้รับการฝึกกิจกรรมกลุ่มและได้รับข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพอจะสรุปเป็นผลการศึกษาค้นคว้าได้ดังต่อไปนี้

1. นักเรียนที่ได้รับการฝึกด้วยกิจกรรมกลุ่ม มีพฤติกรรมการเรียนรู้สูงขึ้นกว่าก่อนได้รับการฝึกด้วยกิจกรรมกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. นักเรียนที่ได้รับข้อเสนอแนะ มีพฤติกรรมการเรียนรู้สูงขึ้นกว่าก่อนได้รับข้อเสนอแนะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักเรียนที่ได้รับการฝึกด้วยกิจกรรมกลุ่ม มีพฤติกรรมการเรียนรู้สูงขึ้นกว่านักเรียนที่ได้รับข้อเสนอแนะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

1. จากการทดลองใช้กิจกรรมกลุ่มพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนปทุมคงคานั้น ผลการวิจัยปรากฏว่า กิจกรรมกลุ่ม

สามารถพัฒนาพฤติกรรมการเรียนของกลุ่มทดลองสูงกว่าก่อนการฝึกกิจกรรมกลุ่ม จากผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า กลุ่มสามารถใช้พัฒนาพฤติกรรมการเรียน ของนักเรียนได้ กล่าวคือ กลุ่มสามารถนำมาพัฒนาบุคคลที่มีพฤติกรรมการเรียนไม่ เหมาะสมให้มีพฤติกรรมการเรียนที่เหมาะสมยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ เออร์วิน ยาลอม (Irvin Yalom อ้างจาก Holly S. Wilson and Carol Ren Kniesel. 1979 : 467) ที่กล่าวว่า กลุ่มสามารถพัฒนาบุคคลให้มี พฤติกรรมไปในทางที่พึงประสงค์ การปฏิสัมพันธ์ของสมาชิกนั้นมีบทบาทสำคัญต่อการ เปลี่ยนแปลงลักษณะพฤติกรรม และ สอดคล้องกับ โรเจอร์ส (Rogers. 1970 : 121 - 222) ที่กล่าวว่า การมีประสบการณ์ทางกลุ่ม จะมีผลในทางพัฒนาพฤติกรรม บางอย่างได้ พฤติกรรมการเรียนอันได้แก่ การรู้จักแบ่งเวลา การจัดการวางแผน การอ่าน การฟัง การจดบันทึก การจำ และการเตรียมตัวสอบ เป็นพฤติกรรม หนึ่งที่กลุ่มสามารถพัฒนาให้ดีขึ้นได้ ดังที่ วิไลวรรณ สันตะโกมล (วิไลวรรณ สันตะโกมล 2522 : 20) กล่าวว่า การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มช่วยฝึกทักษะ ในการศึกษาค้นคว้า (Study skill) ซึ่งเป็นทักษะในการหาความรู้ การเก็บ รวบรวมข้อมูล การพูด การฟัง การอ่าน และการรายงาน การเรียนรู้โดยใช้ กิจกรรมกลุ่มนี้ เป็นวิธีที่ช่วยให้สมาชิกในกลุ่มได้มีการพัฒนาทัศนคติ ค่านิยม และ พฤติกรรม เพราะกิจกรรมกลุ่มเน้นกิจกรรมที่นำไปสู่การปฏิบัติจริง สู่การวิเคราะห์ ทำให้ผู้เรียนรู้จักตนเองและผู้อื่นมากขึ้น ยิ่งไปกว่านั้น ผู้เรียนยังยอมรับข้อบกพร่อง ของตนเอง และพร้อมที่จะแก้ไขอีกด้วย จากการวิจัยของ วิญญู พูลศรี (วิญญู พูลศรี 2523 : 71) ได้ทำการวิจัย โดยใช้กลุ่มเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นิสัย และทัศนคติทางการเรียน ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับสูง วิทยาลัยครูเชียงใหม่ โดยใช้เวลาในการพบปะกับกลุ่มนักศึกษาทั้งสิ้น 12 ครั้ง ผล ปรากฏว่า หลังจากฝึกโดยใช้กลุ่มแล้ว ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นิสัย และทัศนคติ ทางการเรียนของนักศึกษาเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .043

นอกจากนี้ วีระวัฒน์ พูลทวี (วีระวัฒน์ พูลทวี 2523 : 80) ได้ทำการวิจัย ผลของกลุ่มที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นิสัย และทัศนคติในการเรียนของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอุโมงค์ จังหวัดลำพูน โดยใช้เวลาในการให้คำปรึกษา 12 ครั้ง ผลปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นิสัย และทัศนคติทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้นและดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .012

จากผลงานวิจัยครั้งนี้ และผลงานวิจัยซึ่งสอดคล้องกันดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า กิจกรรมกลุ่มสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมการเรียนให้สูงขึ้นกว่าเดิมได้

2. ผลการให้ข้อเสนอแนะพบว่า นักเรียนกลุ่มที่ได้รับข้อเสนอแนะมีพัฒนาการด้านพฤติกรรมการเรียนสูงกว่าก่อนได้รับข้อเสนอแนะ จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การให้ข้อเสนอแนะสามารถพัฒนาพฤติกรรมการเรียนได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฮาสลาม และบราวน์ (Haslam and Brown. 1967 : 223) ที่ศึกษาว่า การสอนทักษะการเรียนอย่างมีระบบระเบียบจะช่วยให้เด็กเรียนมีพฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นประจำ ในการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และจากผลการวิจัยของ บริกซ์ โทซี และเมอร์เลย์ (Briggs, Tossi and Morley. 1971 : 347) ที่ได้ศึกษาวิจัยโดยการทดลองเพื่อศึกษาผลของการปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นประจำในการเรียนให้ดีขึ้น จะมีผลต่อการเรียนอย่างไร กลุ่มตัวอย่าง เป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 จำนวน 20 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมผู้วิจัยทำการทดลอง โดยสอนวิธีการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้เทคนิคของโรบินสัน (The Robinson S ๔ 3 R) ให้แก่กลุ่มทดลองเป็นเวลา 5 สัปดาห์ ผลของการทดลองปรากฏว่า กลุ่มทดลองมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุม คะแนนของทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า การให้ข้อเสนอแนะสามารถพัฒนาพฤติกรรมการเรียนได้ ทั้งนี้ เพราะการให้ข้อเสนอแนะจะทำให้บุคคลเกิดความคิด ความรู้มากยิ่งขึ้น และยังช่วยให้เกิดการเรียนรู้ ซึ่งจะนำไปสู่การปรับปรุงสิ่งต่าง ๆ ให้ดีขึ้น (Sasse. 1975 : 136 - 137) นอกจากนี้ จุดมุ่งหมายของการให้ข้อเสนอแนะ คือ

ช่วยให้นักเรียนเข้าใจสิ่งต่าง ๆ บุคลิกภาพและพฤติกรรมบางอย่างที่สามารถพัฒนาได้ และการให้ข้อเสนอแนะ ยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนในการซักถามปัญหาต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจเนื้อหาต่าง ๆ ดีขึ้น

จากผลงานวิจัยครั้งนี้ และผลงานวิจัยที่สอดคล้องกันดังกล่าวตลอดจนจุดมุ่งหมายของการให้ข้อเสนอแนะ แสดงให้เห็นว่า การให้ข้อเสนอแนะสามารถพัฒนาพฤติกรรมการเรียนให้สูงขึ้นได้

3. ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนที่ฝึกกิจกรรมกลุ่ม และนักเรียนที่ได้รับข้อเสนอแนะ ปรากฏว่า กลุ่มทดลองมีพฤติกรรมการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุม แสดงว่าการ ฝึกกิจกรรมกลุ่มสามารถพัฒนาพฤติกรรมการเรียนได้ดีกว่า การให้ข้อเสนอแนะ ถึงแม้ว่ากลุ่มที่ได้รับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนจะมีพฤติกรรมการเรียนสูงขึ้นกว่าก่อน ได้รับข้อเสนอแนะ แต่เมื่อเปรียบเทียบกับพฤติกรรมการเรียนในทั้ง 2 กลุ่ม พบว่า กลุ่มทดลองมีพฤติกรรมการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุม ซึ่งสอดคล้องกับ วินิจ เกตุขำ และคมเพชร ฉัตรสุภากุล ที่กล่าวว่า การฝึกกิจกรรมกลุ่มสามารถพัฒนาได้ดีกว่า การให้ข้อเสนอแนะ เพราะบุคคลจะได้รับประสบการณ์ตรง ซึ่งผลจากการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม จะทำให้บุคคลซาบซึ้ง ประทับใจมากกว่าการที่จะสอนให้พัฒนาโดยให้ความรู้เพียงอย่างเดียว (วินิจ เกตุขำ และคมเพชร ฉัตรสุภากุล 2522 : 10) ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ในระหว่างการทดลอง ผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างทั้งสอง พบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองมีความกระตือรือร้น สนใจจะเข้าร่วมกิจกรรมอย่างเต็มที่ ให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมดีมาก ส่วนกลุ่มควบคุม ไม่ค่อยมีความกระตือรือร้นมากนัก เมื่อผู้วิจัยสอบถาม ได้ทราบว่า นักเรียนเกิดความเครียดที่ต้องมาอ่านเนื้อหาสาระที่ผู้วิจัยจัดให้ ทั้งยังต้องเรียนตลอดทั้งวัน ผู้วิจัยใช้เวลาในการทดลองหลังเลิกเรียน เช่นเดียวกับการฝึกกิจกรรมกลุ่ม แต่กลุ่มที่ฝึกกิจกรรมกลุ่มมีความกระตือรือร้นมากกว่ากลุ่มที่ได้รับข้อเสนอแนะ ในขณะที่กิจกรรมกลุ่มใช้เวลาในการ

ฝึกถึง 1.30 ชั่วโมง แต่กลุ่มที่ได้รับข้อเสนอแนะใช้เวลาในการสอนเพียง 50 นาที จากการใช้เวลาในการฝึกที่แตกต่างกันนี้ อาจเป็นข้อแปรหนึ่งที่ทำให้ผลของการฝึก กิจกรรมกลุ่มที่ความผลของการให้ข้อเสนอแนะ อย่างไรก็ตามจากที่กล่าวมาแล้วว่า กลุ่มที่ได้รับการฝึกกิจกรรมกลุ่มจะใช้เวลาในการฝึกถึง 1.30 ชั่วโมง ก็ยังมีความ กระตือรือร้นมากกว่ากลุ่มที่ได้รับข้อเสนอแนะซึ่งใช้เวลาเพียง 50 นาที จึงน่าจะกล่าว ได้ว่า การใช้วิธีการฝึกกิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการเรียนนั้นดีกว่าการเรียนรู จากข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ปัญหาการเรียนการสอนที่สำคัญอย่างหนึ่ง คือ ปัญหาเกี่ยวกับ พฤติกรรมการเรียนของนักเรียน ถ้านักเรียนมีพฤติกรรมการเรียนที่ไม่ดี หรือไม่ เหมาะสม ย่อมจะนำไปสู่การไม่ประสบผลสำเร็จในการเรียนได้ ซึ่งนับเป็นการสูญเสียค่า ทางการศึกษาเป็นอย่างยิ่งทั้งในระดับบุคคล และในระดับประเทศ ดังนั้น ในเรื่อง ของพฤติกรรมการเรียน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญมากที่ควรจะได้มีการพัฒนา กระตุ้นให้นักเรียน มีพฤติกรรมทางการเรียนที่ดี และเหมาะสมอย่างยิ่ง ดังนั้น ควรมีการศึกษาค้นคว้า เพื่อนำวิธีต่าง ๆ มาใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนให้ดีขึ้นต่อไป

1.2 จากผลการวิจัยครั้งนี้ พอจะยืนยันได้ว่า กิจกรรมกลุ่มสามารถ พัฒนาพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนได้ ดังนั้น จึงควรส่งเสริมให้มีการใช้กิจกรรม กลุ่ม เพื่อพัฒนาในด้านอื่น ๆ ด้วย เช่น แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความตั้งใจเรียน ฯลฯ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัย

2.1 ควรทดลองใช้กิจกรรมกลุ่มในการพัฒนาพฤติกรรมการเรียนอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากการวิจัยครั้งนี้ เช่น การฝึกสมาธิ เป็นต้น

2.2 ควรทดลองใช้กิจกรรมกลุ่มในการพัฒนาพฤติกรรมการเรียนในระดับอื่น ๆ เช่น ระดับประถม หรือระดับมัธยมศึกษาตอนปลายด้วย

2.3 ควรมีการศึกษาทดลองเปรียบเทียบ การใช้กิจกรรมกลุ่มในการพัฒนาพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนในตัวแปรด้านเพศและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.4 ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง พฤติกรรมการเรียน กับ องค์ประกอบด้านอื่น ๆ เช่น ความรับผิดชอบ แรงจูงใจไม่สัสมฤทธิ์ ฯลฯ

2.5 ควรใช้เวลาในการทดลองแตกต่างกันออกไป เช่น ผักตบถกันทุกวัน หรือเพิ่มระยะเวลาในการฝึก หรือฝึกสัปดาห์ละ 1 วัน เพื่อคุณลงว่าจะได้ผลเช่นเดียวกับผลการทดลองครั้งนี้หรือไม่

2.6 ในการนำกิจกรรมกลุ่มไปใช้ ควรปรับเวลาให้เหมาะสม เช่น ถ้าจะนำไปใช้ในชั่วโมงแนะแนว ควรจะได้มีการปรับเวลา จาก 1.30 ชั่วโมง เป็น 50 นาที หรืออาจใช้เวลา 1 กิจกรรม ต่อ 3 คาบ หรือถ้าจะใช้เวลาเท่าเดิม ให้หาเวลาอื่น นอกเหนือจากในเวลาเรียนทั่ว ๆ ไป

ਮਤਾਮਤਾਮਤਾਮ

บรรณานุกรม

เกทหลง ปภาวสิทธิ์ การศึกษาย่างมีประสิทธิภาพ โรงพิมพ์ศรีนคร 2518,

58 หน้า

คมเพชร ฉัตรศุภกุล กิจกรรมกลุ่มในโรงเรียน เอกสารประกอบการเรียน

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2521, 101 หน้า

จัญญ วิรุฬห์รัตน์ สาเหตุการออกกลางคันของนักเรียนมัธยมศึกษา วิทยานิพนธ์

ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2521, 180 หน้า อักษรย่อ

จำเนียร ชวงโชติ และคนอื่น ๆ ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มบุคคล โรงพิมพ์

มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2521, 214 หน้า

เชิดศักดิ์ โสวาทสิทธิ์ การวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ โรงพิมพ์

โอเคียนส์ไทร์ 2522, 206 หน้า

ทิศนา เทียมเสน "กระบวนการเรียนรู้โดยการทำงานกลุ่ม" วารสารครุศาสตร์

5 : 6 สิงหาคม - พฤศจิกายน 2515

ทิพวรรณ เอมะวรรณะ โครงการขอมินิสัยในการเรียน 2522

ทิศนา แชนมณี กลุ่มสัมพันธ์ ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ เล่ม 1 บุรพาศิลป์การพิมพ์

2522, 249 หน้า

พัชนี กรกวิน จิตวิทยาสังคม โรงพิมพ์สถานสงเคราะห์ปากเกร็ด 2522,

175 หน้า

พนม ลัมอารีย์ กลุ่มสัมพันธ์ ภาพสีนิจินทัศน์การพิมพ์ 2522, 120 หน้า

เยาวพา เกษะคุปต์ ทฤษฎีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์การสอนในระดับประถมศึกษา

วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2517, 297 หน้า อักษรย่อ

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ สถิติวิทยาทางการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 2

ไทยวัฒนาพานิช 2525, 276 หน้า

วิญญู พูลศรี ผลของการให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยาเป็นกลุ่มต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน
ความวิตกกังวลในการเรียน นิสัยและทัศนคติทางการเรียนของนักศึกษาในระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง วิทยาลัยครูเชียงใหม่ ปริญญาโท ศึกษาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2523, 73 หน้า อักสำเนา

วินิจ เกตุขำ และคมเพชร ฉัตรสุกฤดี กระบวนการกลุ่ม โอเคียนส์
 2522, 190 หน้า

วิไลวรรณ สันตะโกมล การเปรียบเทียบการสอนวรรณคดีไทยเรื่อง "ลิลิตตะเลงพ่าย"
โดยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์และกระบวนการสอนแบบเป็นศูนย์กลาง ในชั้นประกาศนียบัตร
วิชาการ วิทยาลัยครู ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522, 151 หน้า อักสำเนา

วีรวัฒน์ พูลทวี ผลของการให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มที่มีผลในการเรียน นิสัย
และทัศนคติในการเรียนของนักเรียน ม.3 โรงเรียนอุโมงค์ จังหวัดลำพูน
 วิทยาลัยครู ค.ม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2523, 73 หน้า อักสำเนา

สำนักนายกรัฐมนตรี องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
มัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2523

อุทุมพร ทองอุไทย "การศึกษาในระบบโรงเรียน" การศึกษาแห่งชาติ 15 :
 16 - 22 กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2524

อุทัย บุญประเสริฐ การศึกษาและพัฒนาประเทศ กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์
 อักษรไทย 2527

Ahman, Stanley J., and others. "Predicting Academic Success in
 College by Means of a Study Habits and Attitude Inventory,"
Educational and Psychological Measurement. 18 (Spring 1958) :
 853 - 857.

Bass, Bernard M. Leadership Psychology and Organizational
Behavior. New York, Harper and Row Publishers, 1960.

Bennett, Margaret E. Guidance and Counseling in Groups. Second
 Edition, Copyright 1963, By the McGraw-Hill Book Company, Inc.,
 Printed in the United States of America 1963. 419 p.

- Briges D. Richard, Donald J. Tosi and Rosemary. M. Morley
 "Study Habits Modification and Its Effect on Academic
 Performance : A Behavioral Approach," Journal of Educational
 Research. 64 : 347 - 350, April. 1971.
- Brown F. William and Waysu H. Holtzman. SSHA Manual Survey of
 Study Habits and Attitudes. New York : Psychological Corperation.
 1967.
- Button, Leslie : Developmental Group Work With Adolescent.
 London, University of London Press, Ltd., 1974. 208 p.
- Cartwright, Dorwin and Alwin Zander. Group Dynamics. 3 rd ed.,
 New York, Haper and Row Publisher, 1968.
- Cohen, Louis and Michael Holliday. Statistics for Education and
 Physical Education. London, Harper and Row Ltd., 1977. 263 p.
- Cole Luella, Ferguson Jesse Mary. Students' Guides to Efficient
 Study. New York, Rinchart & Company, 1946.
- Coleman, Jame S. Education and political Development. Elliott
 Princeton University Press, 1965.
- Davis, Keith. Human Relations at Work. New York, McGraw-Hill
 Company, 1964.
- Diener, Charles L. "Similarities and Difference Between Over
 Achiving and Under Achiewing Student," The Personal and
 Guidance Journal. 38 (September - May 1960) : 396 - 400.
- Desiderato Otello and Particia Koskinen. "Anxiety Study Habits
 and ~~Academic~~ Achievement," The Journal of Counseling Psychology.
 16 : 162 - 165, 1969.
- Edwin Emery, Phillip H. Adult and Warren K. Agee. Introduction
 to Mass Communication. 5 th ed., New York, Dodd, Mead Company
 Inc., 1973.
- Ehrlich H. Engene. How to Study Better and Get Higher Marks.
 New York : Themus & Crowell Company, 1934.
- ✓ Entwistle N.J. Arnold W. and Dorothy. R. Encyclopedia of
 Psychology. London : Search Press, 1972.
- Eysenck, H.J., Arnold, W., and Meili, R. Encyclopedia of
 Psychology. London : Search Press, 1972.

- Good Carter V. Dictionary of Education. New York, McGraw-Hill Book Company, Inc., 1969. 256 p.
- Gulley Halbert E. Discussion, Conference and Group Process. New York, Holt, Rinehart and Winston, Inc., 1960. 388 p.
- Harvighurst, Robert J. "Condition Production of Superior Children," in Studies in Adolescence. New York : The Macmillian Company, 1968.
- Hildreth H. Gertrude. Introduction to the Gifted. New York : McGraw-Hill Book Company, 1966.
- Kemp, C. Cratton. Perspectives on the Group Process. Boston, Houghton Mifflin, 1964. 388 p.
- Kichen C. Paul, Frederick W. Robert and Mcelvey R. Agnes. A Guide to College Study. New York Appleton Century Crofts Inc., 1947.
- Light L. Louise and Alexakos C.E. "Effect of Individual and Group Counseling on Study Habits," The Journal of Educational Research. 450 - 455 : July - August 1970.
- Lindgren G. Henry. The Psychology of College Success. New York : John Wiley 1969.
- Lum K.M. Mabel. "A Comparison of Under - and Overachieving Female College Students," Journal of Educational Psychology. 51 : 109 - 115, 1960.
- ✓ Maddox Harry. How to Study. New York : Fawett Publication Inc., 1963.
- Mehrens, A. William and Lehmann J. Irvin. Measurement and - Evaluation In Education and Psychology. Sydney : Holt, Rinehart and Winston, 1975.
- Ohlsen, Merle M. Group Counseling. New York : Holt, Rinehart and Winston, Inc., 1970. 303 p.
- Ottaway, A.K.C. Learning Through Group Experiences. London Knowledge and Kogan Paul, 1966.
- Rogers, Carl R. Encounter Groups. Great Britian, 1970. 144 p.
- Sasse, Connine R. Person to Person. Chas A. Bennett Co, Inc., 1975. 385 p.

- Shaw, Marvin E. "The Nature of Small Group," Group Dynamics : The Psychology of Small Group Behavior. New York, McGraw-Hill Book Company, 1971. 414 p.
- Smith Samuel. Best Method of Study. London Business & Noble Inc., Books, 1970.
- Traxler, A.E. and R.D., North. Techniques of Guidance. New York, Harper and Low, 1966.
- Tussing Lyle. Study and Succeed. New York John Willy & Sons, Inc., 1949.
- Wilson, Holly Carol and Kneisl, Carol-Ren. Psychiatric Nursing USA, Addison-Wesley Publishing Company Inc., 1979. 855 p.
- Wilson, Irwin A. Change in Mean Level of Thinking in Grade 1 - 8 Though, Use of Interaction Analysis System Based on Bloom's Texonomy," The Journal of Educational Research. 9 (May - June, 1973).

ภาคผนวก ก.

1. โปรแกรมการฝึกกิจกรรมกลุ่ม
2. โปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะ
3. แบบสอบถามพฤติกรรมการเรียน

1. โปรแกรมการฝึกกิจกรรมกลุ่ม

ครั้งที่ 1 ปฐมนิเทศ

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้สมาชิกเข้าใจระเบียบวิธีการ และความมุ่งหมายในการเข้ากลุ่ม
2. เพื่อสร้างความคุ้นเคย และบรรยากาศในการเข้าร่วมกลุ่มให้สมาชิก มีความรู้สึกเป็นกันเอง

ขนาดของกลุ่ม

: 15 คน

เวลา

: 1.30 ชั่วโมง

สถานที่

: ห้องแนะแนว

กิจกรรม (1)

: ปฐมนิเทศ

เวลา

: 45 นาที

อุปกรณ์

: โปรแกรมการฝึกกิจกรรมกลุ่ม จำนวนเท่ากับสมาชิก

วิธีการ

1. สมาชิกและผู้ดำเนินการนั่งเป็นวงกลม ผู้ดำเนินการแจกโปรแกรมการฝึกแก่สมาชิกทุกคน
2. ผู้ดำเนินการชี้แจง อธิบายรายละเอียด ตลอดจนการปฏิบัติตนในการเข้ากลุ่ม
3. สมาชิกซักถามปัญหาข้อสงสัยต่าง ๆ เกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
4. ผู้ดำเนินการและสมาชิกร่วมกันสรุป เพื่อความเข้าใจร่วมกัน

กิจกรรม (2)

: คุยกันเป็นกลุ่ม

เวลา

: 45 นาที

อุปกรณ์

: กระดาษก๊อปปี้ในสัณรูปหัวใจแบ่งเป็น 3 ส่วน จำนวนเท่ากับสมาชิกในกลุ่ม แต่ละชิ้นส่วนก๊อปปี้เหมือนกัน

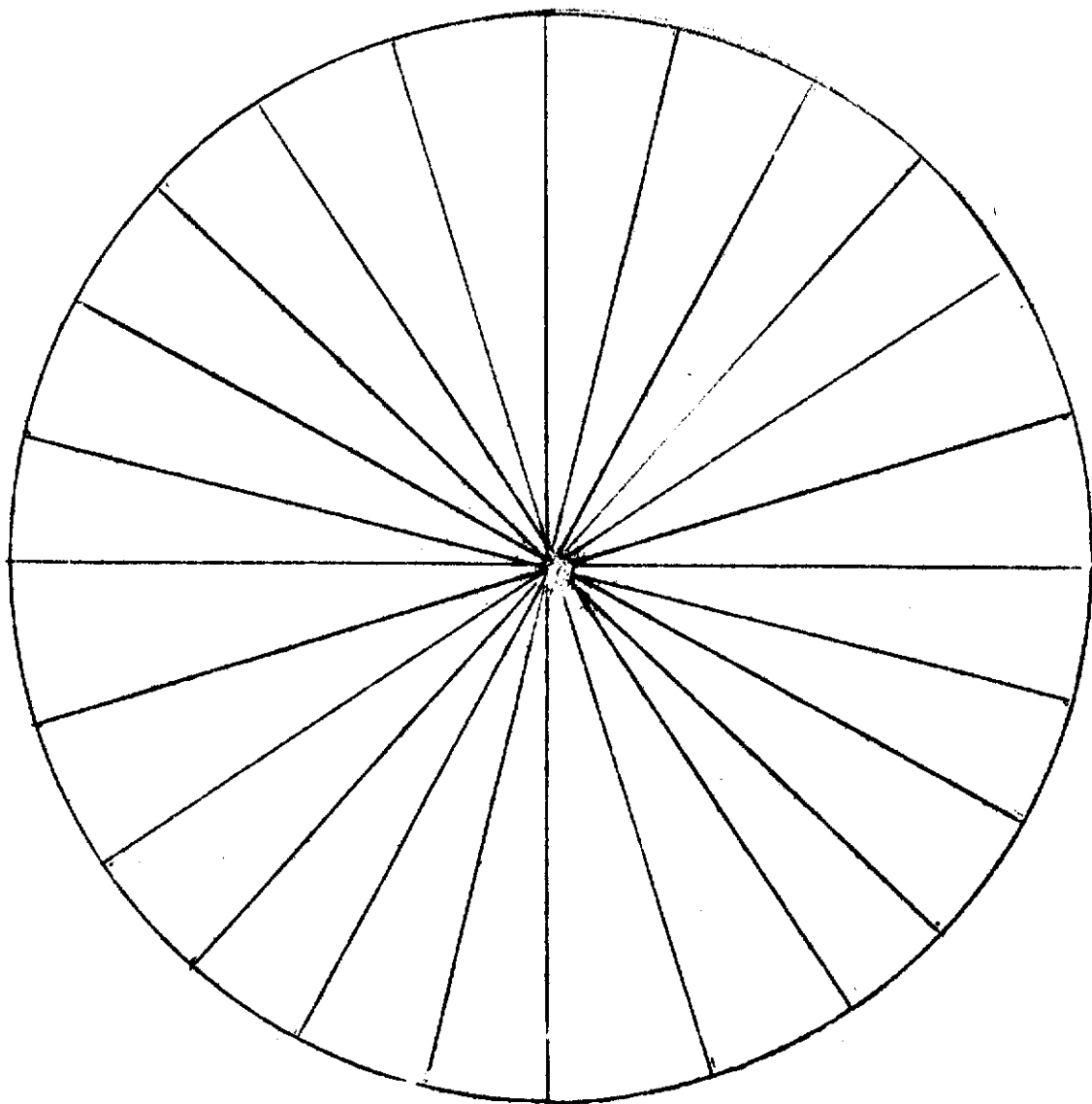
วิธีการ

1. ผู้ดำเนินการแจกกระดาษหัวใจที่นำขึ้นออกเป็น 3 ส่วน ให้สมาชิกแต่ละคนคนละ 1 ส่วน
2. ให้สมาชิกไปหาคนที่มีส่วนที่จะเข้ากับของกันได้เป็นรูปหัวใจที่สมบูรณ์

3. เมื่อจบแล้วให้ตั้งกลุ่มประมาณ 5 นาที เรื่องที่คุยเกี่ยวกับประวัติส่วนตัว ความสนใจ ความต้องการ และคติประจำใจของแต่ละคน
4. ให้สมาชิกกลับเข้านั่งเป็นวงกลม ให้แต่ละคนรายงานถึงสิ่งที่ตนได้รับทราบจากเพื่อน โดยเปิดโอกาสให้สมาชิกในกลุ่มได้ซักถามเพื่อสร้างความคุ้นเคยกันในกลุ่มมากขึ้น
5. ผู้ดำเนินการและสมาชิกร่วมกันอภิปราย สรุปสิ่งที่ได้จากการทำกิจกรรมในหัวข้อต่อไปนี้
 - ก. ความรู้สึกเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมนี้
 - ข. บรรยากาศของการเข้าร่วมกิจกรรมเป็นอย่างไร
 - ค. ประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรมนี้

ครั้งที่ 2 การแบ่งเวลา

จุดมุ่งหมาย	1. เพื่อให้สมาชิกได้สำรวจ และเห็นข้อบกพร่องของตนเกี่ยวกับการใช้เวลา 2. เพื่อให้สมาชิกรู้จักการแบ่งเวลาให้เหมาะสม
ขนาดของกลุ่ม	: 15 คน
เวลา	: 1.30 ชั่วโมง
สถานที่	: ห้องเรียน
กิจกรรม	: การแบ่งเวลา
อุปกรณ์	1. กระดาษวงกลม 15 แผ่น 2. ปากกาหรือดินสอ คนละ 1 ด้าม
วิธีการ	1. ให้สมาชิกนั่งเป็นวงกลม อภิปรายเกี่ยวกับกิจกรรมของแต่ละคนว่าในวันหนึ่งแต่ละคนมีกิจกรรมประจำวันอะไรบ้าง ผู้ดำเนินการเขียนบนกระดาษเกี่ยวกับกิจกรรมของสมาชิกแต่ละคน กิจกรรมใดที่มีลักษณะเหมือนหรือคล้ายกัน ก็จะรวมเป็นกิจกรรมเดียวกัน เช่น ถูบ้าน ล้างจาน ก็รวมเป็นงานบ้าน เป็นต้น 2. แบ่งสมาชิกออกเป็นกลุ่มย่อยกลุ่มละ 3 คน โดยสมาชิกนับ 1-3 คนที่นั่ง 1 อยู่ด้วยกัน คนที่นั่ง 2 อยู่ด้วยกัน และคนที่นั่ง 3 จะอยู่ด้วยกัน รวมเป็น 5 กลุ่ม 3. ผู้ดำเนินการแจกกระดาษวงกลมให้สมาชิก 4. ให้สมาชิกแบ่งเวลาในวงกลมออกเป็น 24 ชั่วโมง และนำกิจกรรมที่ได้จากการอภิปรายในกลุ่มใหญ่ มาจัดแบ่งเวลาของกลุ่มตน แต่ละกลุ่มจะได้กิจกรรมที่ได้แบ่งเวลาเรียบร้อยแล้วเป็นของกลุ่ม ซึ่งทุกคนในกลุ่มสามารถปฏิบัติได้ 5. ผู้ดำเนินการและสมาชิกร่วมกันสรุปถึงผลที่ได้จากกิจกรรมนี้

ဘဝဇယား

ครั้งที่ 3 การจัดการรายกิจวัตรประจำวัน

- | | |
|--------------|--|
| จุดมุ่งหมาย | <ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้สมาชิกสามารถกำหนดการรายกิจวัตรประจำวันได้อย่างเหมาะสม 2. สมาชิกสามารถนำการรายกิจวัตรประจำวันไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ |
| ขนาดของกลุ่ม | : 15 คน |
| เวลา | : 1.30 ชั่วโมง |
| สถานที่ | : ห้องเรียน |
| กิจกรรม | : การจัดการรายกิจวัตรประจำวัน |
| อุปกรณ์ | <ol style="list-style-type: none"> 1. กระดาษสำหรับจัดการรายเรียน 15 แผ่น 2. ปากกาหรือดินสอ คนละ 1 ด้าม |
| วิธีการ | <ol style="list-style-type: none"> 1. สมาชิกนั่งเป็นวงกลม อภิปรายร่วมกับผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการรายเวลาในแต่ละวันใน 1 สัปดาห์ 2. ผู้ดำเนินการแจกการรายกิจวัตรประจำวันให้สมาชิกแต่ละคน 3. แบ่งสมาชิกออกเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 3 คน รวม 5 กลุ่ม ซึ่งเป็นกลุ่มเกี่ยวกับที่ได้จัดแบ่งเวลาเรียนร่วมกันในการเข้ากิจกรรม การแบ่งเวลาเรียนในครั้งก่อน ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการดำเนินการกิจกรรมที่ได้จากการแบ่งเวลาในครั้งก่อนมาใส่ในตารางที่ผู้ดำเนินการแจกให้กับสมาชิกทุกคน 4. สมาชิกภายในกลุ่มทั้ง 3 คน จัดแบ่งเวลาที่ได้จากการจัดกิจกรรมในครั้งก่อนมาใส่ในตารางเวลา ซึ่งแต่ละกลุ่มจะมีแบบของการรายเวลาไม่เหมือนกัน แต่จะมีการรายเวลาที่เหมือนกันในกลุ่มของตน 5. สมาชิกสรุปร่วมกันผู้ดำเนินการขออีกครั้งหนึ่ง เกี่ยวกับกิจกรรมที่ได้กระทำและให้สมาชิกลงนำไปปฏิบัติ |

การ ำงกิจวัตรประจำวัน

วัน เวลา	จันทร์	อังคาร	พุธ	พฤหัสบดี	ศุกร์	เสาร์	อาทิตย์
5.00 - 6.00							
6.00 - 7.00							
7.00 - 8.00							
8.00 - 9.00							
9.00 - 10.00							
10.00 - 11.00							
11.00 - 12.00							
12.00 - 13.00							
13.00 - 14.00							
14.00 - 15.00							
15.00 - 16.00							
16.00 - 17.00							
17.00 - 18.00							
18.00 - 19.00							
19.00 - 20.00							
20.00 - 21.00							
21.00 - 22.00							
22.00 - 23.00							
23.00 - 24.00							
0.00 - 5.00							

ครั้งที่ 4 การอ่าน 1

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้สมาชิกจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้
2. เพื่อให้สมาชิกสามารถอ่านได้อย่างรวดเร็ว

ขนาดของกลุ่ม

: 15 คน

เวลา

: 1.30 ชั่วโมง

สถานที่

: ห้องแนะแนว

กิจกรรม

: การอ่าน 1

อุปกรณ์

1. เนื้อเรื่องสำหรับอ่าน
2. ปากกา กินสอ ดินสอ 1 ถ้วย
3. นาฬิกาจับเวลา

วิธีการ

1. สมาชิกนั่งเป็นวงกลม หันหน้าเข้าหากัน
2. ผู้ดำเนินการแจกเนื้อเรื่องให้สมาชิกแต่ละคนอ่านพร้อมทั้งจับเวลาประมาณ 10 นาที
3. เมื่อหมดเวลาที่กำหนด ผู้ดำเนินการเก็บเนื้อเรื่องคืนมา
4. ผู้ดำเนินการตั้งคำถามตามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่อ่าน
5. สมาชิกตรวจใบคะแนนตนเอง
6. เลือกผู้ที่ได้คะแนนสูงสุด 3 คน อภิปรายเกี่ยวกับวิธีการอ่านให้เพื่อนในกลุ่มฟัง
7. ผู้ดำเนินการและสมาชิกสรุปร่วมกันเกี่ยวกับการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ

"เห็นกงจักรเป็นคอกบัว"

"เห็นกงจักรเป็นคอกบัว" สุภาษิต "เห็นกงจักรเป็นคอกบัว" นี้ โดยมาก รู้จักความหมายกันแพร่หลายอยู่แล้ว คือว่า เห็นผิดเป็นชอบ เช่นตัวอย่าง เห็นเพื่อน ของตนค้าฝันเถื่อน ห้ามเท่าไรก็ไม่ฟังจนเพื่อนผู้นั้นถูกจับเสียเงินเสียทองมากมาย เช่นนี้ มักกล่าวติเตียนเพื่อนผู้นั้นว่า "เห็นกงจักรเป็นคอกบัว" ดังนั้นเป็นต้น แต่ข้อความที่ว่า ทำไมเอาเรื่องชั่วร้ายเช่นนั้นมาเปรียบว่าเป็นกงจักร แล้วเอาเรื่องที่เขาเห็นว่าดีไป เปรียบกับคอกบัว ข้อนี้ยากแล้วจะไม่คอยทราบกันทั่วถึง ดังนั้นจึงขออธิบายกันเรื่องของ สุภาษิตที่กล่าวนี้ให้พิสดารสักหน่อย ดังต่อไปนี้

สุภาษิตบทนี้เกิดจากเรื่องนิทานทางพุทธศาสนาเรื่องหนึ่งที่จะนำมาเล่าย่อ ๆ ไว้อีกท้ายนี้ แต่จะต้องเล่าถึงเรื่องกงจักรเสียก่อน ว่าทำไมเอาเปรียบกับของไม่ดี ซึ่งผิดกับสมัยนี้ที่ใช้เป็นเครื่องหมายทหารบก แต่ถ้ามีทรี คือรูปพระขรรค์สามเล่มค้ำ เกี่ยวกันสอดไขว้อยู่ในจักร ก็เป็นเครื่องหมายของพระราชวงศ์จักรี แห่งพระมหากษัตริย์ ของเราในปัจจุบันนี้ ซึ่งนับว่าเป็นมงคลทั้งนั้น ทั้งนี้เป็นด้วยความนิยมไปคนละแง่ ทางที่นิยมว่าจักรเป็นเครื่องหมายแห่งการมงคลนั้น นิยมตามไสยศาสตร์ คือว่าจักร เป็นอาวุธแห่งพระนารายณ์เป็นเจ้าซึ่งใช้ปราบปรามหมู่ปัจจุามิตร จึงใช้เป็นเครื่องหมาย แห่งทหารบกของเรา

ส่วนเรื่องทีกล่าวเป็นสุภาษิตว่า "เห็นกงจักรเป็นคอกบัว" นี้ หมายความว่าถึง จักรรคที่ท่าโหลสัควรรค มีกล่าวไว้ในหนังสือมาลัย ซึ่งท่านนักปราชญ์โบราณกล่าวไว้ เป็นคำกาพย์ คัดข้อความจากคัมภีร์พุทธศาสนาเรียกว่าคัมภีร์มหาวิปาก อันกล่าวถึงผล บาบได้รับทุกขอย่างนั้น ๆ และผลบุญได้รับสุขอย่างนั้น ๆ และหนังสือมาลัยนี้ เป็นเล่ม สมุดไทยใหญ่ยาวเกือบ 2 ศอก กว้างเกือบครึ่งเขียนเป็นตัวอักษรขอมแต่เป็นภาษาไทย ข้างต้นเขียนคำบาลี อภิธรรมยอ บรรจุไว้ในหีบ เขียนลายรکنางคางมา ซึ่งเรียกกัน ว่าหีบพระอภิธรรม ซึ่งบัดนี้ใช้ในการสวดพระอภิธรรมหน้าศพอย่างเคย แต่ท่านโบราณ เล่าว่า ครั้งก่อนใช้หีบนี้ไปสวดมาลัยในการกล่อมทอขาวสาวด้วย เพราะหนังสือมาลัยนั้น

แต่งไว้สำหรับสั่งสอนคนชั่วจะออกเรือนไปเป็นพ่อบ้านแม่บ้าน จึงควรรู้บาปบุญ คุณโทษ แต่มาสืบขึ้นพระอภิธรรมใช้ในการสวดศพอย่างเดียวเท่านั้น ข้าถือว่าเป็น อวมงคลเสียด้วย กล่าวคือถ้ามีผู้นำศพนั้นไปบ้านใคร ก็เป็นเครื่องหมายว่าบ้านนั้น มีคนตาย เรื่องสวดพระมาลัยนี้จึงเป็นอันล้มเลิกมานานแล้ว

เรื่องกงจักรเป็นเครื่องทำโทษสัตว์นรกก็มาจากหนังสือมาลัยที่ว่านี้ คือท่าน กล่าวไว้เป็นตอน ๆ เช่นคนที่เบียดเบียนท่านกองคนรก ยมบาลเอาดอกไล้หมแดงให้ ไปขึ้นคันงิ้วมีหนามคม เป็นกรรก คนที่ตี คำ พ่อ แม่ และภิกษุสามเณร ตายไปตกนรก มีกงจักรพัดอยู่บนหัว ซึ่งข้าพเจ้าเมื่อยังเป็นเด็กเคยอ่าน บัณฑิตยังจำได้กระทอนกระแท่น ถึงจะนำมาเขียนไว้ (ไม่มีเวลาคิดมาให้ครบครัน)

"ผู้ใดตีพ่อแม่ ปู่ย่าแก่แลตายาย ตีคำสงฆ์ทั้งหลาย ตีภิกษุและเจ้าเณร ฯลฯ เลือดไหลลงปะหยด กงจักรกรรพัดมลาย เวงร้องเวงครางตาย กงจักรเวงพัดขึ้น ขึ้นมือสันอยู่ระเริม ตัวสันเต็มอยู่ก่งัน ยืนตรงอยู่ทุกวัน เห็นอย่าบากยากนักหนา" ฯลฯ

เรื่องสัตว์นรกได้รับทุกข์ต่าง ๆ ท่านมักเขียนไว้ตามวัดทั่วไป คนโบราณยอม เข้าใจกันโดยมาก เมื่อได้ฟังว่า "กงจักร" จิตนึกไปถึงเมืองนรกด้วยกันทั้งนั้น แต่ส่วนข้อที่ว่าเห็นกงจักรเป็นคอกบัวนั้น เนื่องมาจากเรื่องนิทาน ดูเหมือนว่ามีใน คัมภีร์มงคลทีปนี ในข้อที่ว่าด้วยมาตานิคุอุปัฏฐาน คือการบำรุงบิดามารดา แต่นิทาน เรื่องนี้ท่านชักตัวอย่างผู้ที่ทำร้ายบิดามารดาแล้วไปรับโทษต่าง ๆ แต่น่ากลัวว่าข้าพเจ้า จะจำคลาดเคลื่อนไปบ้างเพราะเป็นเวลากว่า 40 ปีมาแล้ว ครั้นจะกลับไปค้นดูให้ถูกต้อง ก็ไม่มีเวลา จึงขอภัยในการคลาดเคลื่อนเพราะต้องการจะกล่าวพอเป็นเค้าเรื่องเท่านั้น ถ้าใครจะทราบความพิสดารและแน่นอนต้องค้นเอาเอง และเรื่องนิทานนั้นมีอยู่ว่า มีมานพคนหนึ่ง มีนามว่ามิตควินทุ เป็นลูกเอกมะเหตรของอุบาสิกาม่ายผู้มีมั่งมีคนหนึ่ง เขาต้องการจะไปเที่ยวทางทะเลกับพ่อค้าสำเภา แต่มารดาห้ามเป็นที่สุดแล้วด้วยความรักลูก แต่เขากลับถืบมารดาผู้ชังขวางเขาล้มคว่ำไป แล้วหนีไปเที่ยวทางทะเล จนได้ ด้วยผลกรรมที่กระทำแก่มารดาเช่นนั้น เผอิญให้เรือแตก เขาต้องว่ายน้ำ

ไปพบเกาะ ๆ หนึ่ง ซึ่งเป็นที่อยู่ของพวกเปรตเศษนรก เมื่อมิตตวินทุขึ้นเกาะนั้นได้ ก็เผอิญไปพบเปรตผู้หนึ่ง ซึ่งเคยทุบตีพ่อแม่แล้วไปตกนรก เมื่อพ้นจากนรกแล้วก็มาเป็นเปรตอยู่ที่เกาะนี้ บนศีรษะมีกงจักรหมุนคว้างผ่าศีรษะ มีเลือดกระเซ็นเป็นฝอยร้องครวญครางพร้อมด้วยยกมืออันสั่นชกแกว่งด้วยความเจ็บปวดอันแสนที่จะทนทานได้ ด้วยผลกรรมที่กระทำแก่พ่อแม่ของตน มิตตวินทุกลับเห็นกงจักรที่ปักอยู่บนศีรษะเปรตนั้นเป็นคอกบัว ซึ่งข้างคอกไม้ประติษฐ์เป็นเครื่องสวมศีรษะอันงดงาม และสังเกตเสียงครวญครางพร้อมกับการยกมืออันสั่นชกแกว่งไปมานั้นว่า เป็นเสียงร้องรำทำเพลง พร้อมกับพ้องรำทำเพลงอันน่ารื่นเริงยิ่งนัก ถึงแก่ทักใจไว้ไม่ได้เข้าไปของจักรซึ่งตนเห็นเป็นคอกบัวต่อเปรตผู้นั้น และเปรตนั้นก็ทราบดีทันทีว่า เขาผู้นี้คงทำกรรมอันแสนชั่วเช่นเรา กรรมจึงบันดาลให้เขานิยมอย่างนี้ และเราก็น่าจะพ้นจากกรรมนี้แล้ว เปรตนั้นจึงได้มอบกงจักรที่เป็นคอกบัวนั้นให้แก่มิตตวินทุ แล้วก็อันตรธานหายไป และต่อจากนั้นไปมิตตวินทุก็ได้รับช่วงกงจักรซึ่งคนสำคัญว่าคอกบัวนั้นพร้อมด้วยทุกขเวทนา ไม่ผิดแตกต่างกับเปรตผู้มอบให้แก่ตนจนสิ้นกรรม และเรื่องมิตตวินทุนี้ยังมีต่อไปอีก แต่ไม่เกี่ยวกับปัญหาลิขิตเพียงเท่านั้น รวมความว่าคำสุภาษิตที่กล่าวว่า "เห็นกงจักรเป็นคอกบัว" นั้น มาจากเรื่องมิตตวินทุนี้และใช้พูดเปรียบเทียบในเรื่องที่เห็นผิดเป็นชอบ ดังกล่าวมาแล้ว

ข้อสังเกต ตามที่กล่าวกันในภาษาไทยเราทั่ว ๆ ไปว่า อาวุธของพระนารายณ์ที่ใช้ปราบปรามพวกข้าศึกนั้นเรียกกันว่า "จักร" นับว่าเป็นชัยมงคล แต่เครื่องกรรมกรณ์ที่พิศหัวสัตว์นรกนั้นเรียกว่า "กงจักร" ซึ่งนับว่าเป็นอัปมงคล ถ้าถือตามที่เรียกต่างกับภาษาไทยเราก็คงว่านี้ ก็พอจะแยก "มงคล" กับ "อวมงคล" ออกจากกันได้

จุดมุ่งหมาย	1. เพื่อให้สมาชิก เห็นขอบเขตของงานเกี่ยวกับการอ่าน 2. เพื่อให้สมาชิก รู้จักใช้สมาธิในการอ่าน
ขนาดของกลุ่ม	: 15 คน
เวลา	: 1.30 ชั่วโมง
สถานที่	: ห้องประชุม
กิจกรรม	: การอ่าน 2
อุปกรณ์	1. เนื้อเรื่อง 2 เรื่อง 2. เทปเพลง 3. กระดาษเขียนตอบ 4. ปากกา หรือ ดินสอ คนละ 1 ด้าม
วิธีการ	1. สมาชิกนั่งเป็นวงกลมหันหน้าเข้าหากัน 2. ผู้ดำเนินการแจกเนื้อเรื่องให้สมาชิกอ่านคนละ 1 ชุด 3. ผู้ดำเนินการเปิดเทปเพลงในขณะที่สมาชิกอ่าน เมื่อสมาชิกอ่านจบ แบ่งสมาชิกออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 3 คนรวม 5 กลุ่ม 4. ผู้ดำเนินการเก็บเนื้อเรื่องกลับคืนมา และตั้งคำถามในเรื่องที่เกี่ยวกับเรื่องที่อ่านมา โดยให้สมาชิกในกลุ่มแต่ละกลุ่มช่วยกันตอบคำถาม 5. ผู้ดำเนินการเฉลยคำตอบ และให้สมาชิกทบทวนให้คะแนน 6. ผู้ดำเนินการแจกเนื้อเรื่องอีกเรื่องให้สมาชิกอ่านโดยที่สมาชิกยังนั่งประจำในกลุ่ม 3 คน เหมือนครั้งแรก 7. ในครั้งนี้ผู้ดำเนินการไม่เปิดเพลง แต่ให้สมาชิกอ่านเงียบ ๆ 8. เมื่อสมาชิกแต่ละกลุ่มอ่านจบ จึงเก็บเนื้อเรื่องคืนและให้ตอบคำถาม เนื้อเรื่องที่อ่านมา เช่นเดียวกับครั้งแรก 9. สมาชิกในแต่ละกลุ่มทบทวนให้คะแนนกลุ่มของตน เมื่อทบทวนเสร็จให้นำคะแนนของเนื้อเรื่องที่อ่านทั้ง 2 มาเปรียบเทียบกันระหว่างเนื้อเรื่องที่ได้อ่าน โดยมีเสียงรบกวนกับเรื่องที่อ่านโดยไม่มีเสียงรบกวน ในขณะที่อ่านว่า การอ่านแบบไหนจะทำให้การอ่านมีประสิทธิภาพมากกว่ากัน

10. ผู้ดำเนินการและสมาชิกร่วมกันอภิปรายสรุปข้อคิดและแนวทางแก้ไขที่ได้จากกิจกรรมนี้

"ใบยร้อย"

นิทานที่นำมาเล่าต่อไปนี้ ก็เพื่อแสดงให้เห็นความสำคัญของการสอนด้วย
บทเรียนจริง ๆ ดังกล่าวแล้วคือ

นานมาแล้ว ปรากฏชาวเมืองกรุงศรีคนหนึ่ง เป็นผู้ชำนาญในทางกวี ทราบว่า
พระเจ้ากาสิโปรคกวี จึงเดินทางไปเมืองกาสิเพื่อเข้าเฝ้า ครั้นไปถึงแล้วจะเข้าประยู
พระราชวัง คนรักษาประตูก็ห้ามไว้ เมื่อกวีผู้นั้นอ่อนน้อมด้วยอาการอ่อนน้อม นายประยู
รก็กล่าวว่า "ถ้าท่านจะเข้าไป ก็จงให้อะไรแก่ข้าพเจ้าเป็นค่าธรรมเนียมก่อน มิฉะนั้น
จะเข้าไปไม่ได้"

กวีได้ฟังดังนั้นจึงตอบว่า "ในขณะนี้ แม้เบี้ยหยดสักอันหนึ่งข้าพเจ้าก็ไม่มี
แต่เอาเถิด ถ้าข้าพเจ้าได้รางวัลอะไรจากพระเจ้าแผ่นดินแล้ว จักแบ่งรางวัลนั้น
ให้ครึ่งหนึ่ง"

นายประยูรได้ฟังก็ดีใจ จึงอนุญาตให้กวีผ่านเข้าไปได้ การกระทำเช่นนั้น
แสดงให้เห็นความไม่ซื่อตรงต่อหน้าที่ของนายประยูร

เมื่อถึงประตูชั้นในอีกแห่งหนึ่ง นายประยูรชั้นในก็ห้ามกวีนั้นไว้อีก กวีต้อง
สัญญาว่า จะแบ่งสิ่งที่ได้จากพระเจ้าแผ่นดินให้ครึ่งหนึ่ง จึงผ่านประตูชั้นนั้นเข้าไป
ถึงพระเจ้าแผ่นดิน ครั้นเข้าไปถึงถวายบังคมแล้วก็กล่าวโศลก (คำฉันท์)
อันไพเราะจะจับใจทำให้พระราชชนบันเป็นอย่างยิ่ง

พระราชาทรงเฝ้าชมพระราชหฤทัยเพราะกวีผู้นั้น จึงทำความเคารพแล้ว
ตรัสเรียกมนตรีมารับสั่งให้พระราชทานช่างเชือกหนึ่งแก่กวีผู้ฉลาด

กวีได้ฟังจึงทูลว่า "พระเจ้าข้า ı ข้าพระพุทธเจ้าเคยได้ช่างมาแล้ว
หลายครั้ง ขณะนี้ช่างไม่เป็นประโยชน์แก่ข้าพระพุทธเจ้า ข้าพระพุทธเจ้าจะทูลขอ
สิ่งอื่น"

พระราชาก็ตรัสตอบว่า "ท่านนักปราชญ์ ı ท่านต้องการอะไรก็จงว่ามาเถิด
ถ้าอาจให้ได้ ข้าพเจ้าก็จักให้"

กวีกราบทูลว่า "พระเจ้าข้า ! ถ้าพระองค์จะไปรดพระราชทานรางวัลแล้ว ขอให้ทรงโปรดให้โดยข้าพระพุทธเจ้าจนครบ 100 เป็นรางวัลเด็ก ข้าพระพุทธเจ้าหาประสงค์สิ่งที่พระองค์ไม่อาจพระราชทานได้"

พระราชโอรสทรงทราบความมุ่งหมายของเขาก็นึกลำบากพระราชหฤทัยยิ่ง จึงตรัสว่า "ท่านมหาควี ! จงเลิกพูดเรื่องเขื่อนทีเสียเถิด ต้องการแก้วแหวนหรือเงินทอง ก็จงขอมา ข้าพเจ้าจักให้ทุกอย่าง"

กวีกราบทูลว่า "พระเจ้าข้า ! ถ้าจะทรงพระกรุณาถึงความประสงค์ของกวีทั้งหลายให้เต็มบริบูรณ์แล้วก็ขอให้พระราชทานรางวัลข้าพระพุทธเจ้าด้วยการโดยจนครบ 100 เด็ก มิเช่นนั้น ข้าพระพุทธเจ้าจักถวายบังคมลา ขอความสวัสดิ์ซึ่งมีแต่พระองค์"

เมื่อพระราชโอรสเห็นทางอื่นที่ยังความปรารถนาของกวีให้เต็มได้ จึงตรัสสั่งให้ตำรวจหาจ่ายจัดการลงพระอาญา

เมื่อตำรวจหาจ่ายเตรียมจะลงมือโดย กวีผู้นั้นจึงกล่าวว่า "รอประเคียวเถิดท่าน นายประยู 2 คน เป็นผู้มีส่วนได้รับรางวัลนี้ ข้าพเจ้าได้สัญญาไว้ว่ารางวัลที่ได้จากพระราชนั้น ครึ่งหนึ่งจะให้แก่นายประยูคนแรก อีกครึ่งหนึ่งจะให้แก่นายประยูคนที่ 2 มิเช่นนั้น ก็จะมีไฉ่เข้าเฝ้า เพราะฉะนั้น ขอให้โปรดแบ่งรางวัล คือ การโดยที่หลังนี้ให้แก่นายประยูทั้ง 2 นั้นคนละครึ่งเท่า ๆ กัน เพื่อมิให้ข้าพเจ้าผู้ทำสัญญาไว้ต้องเสียสัจย์"

ด้วยการขอร้องของกวีผู้นั้น นายประยูทั้ง 2 ก็ถูกนำตัวมาในที่เฉพาะพระพักตร์ของพระราชโอรส แล้วถูกโดยหลังคนละ 50 ท่อย่างหนัก

เพราะความฉลาดของกวีผู้นั้น พระราชาและมนตรีทั้งหลายต่างรู้สึกอัศจรรย์ใจเป็นอันมาก เพิ่มความนับถือกวีผู้นั้นยิ่งขึ้น

นี่คือ บทเรียนค้ำยของจริง ที่กวีผู้นั้นสอนคนโลก แต่เมื่อเทียบกับการสั่งสอนค้ำยวิธีของพระพุทธเจ้าแล้ว ก็จะทำให้เห็นว่าพระองค์ไม่ทรงนิยมวางบทเรียนที่เป็นเหตุให้บุคคลก่ออาชญาอันรุนแรง การทรมานให้คนเป็นคนดีของพระองค์นั้นใช้วิธีไม่ให้บอบช้ำ ซึ่งเป็นที่สังเกตอย่างหนึ่งระหว่างการสอนของบุญชนกับของพระอริยะ

"หมุนไปตามลมปาก"

ทางพระพุทธศาสนา สอนเรื่องศรัทธาความเชื่อไว้ในที่ใด บ่มสอนให้มีปัญญากำกับไว้ในที่นั้นด้วยเพื่อป้องกันมิให้เชื่ออย่างงมงายไร้เหตุผล ผู้นับถือพระพุทธศาสนา จะไม่ถูกชักจูงหรือขู่บังคับให้เชื่อในสิ่งที่ไม่อาจทรงให้เห็นจริงได้ด้วยปัญญา ทุกคนมีสิทธิ์ที่จะใช้ปัญญาของตนพิจารณาเสียก่อนว่า คำสั่งสอนนั้นมีเหตุผลอย่างไร เป็นผลดีอย่างไรแก่ผู้ปฏิบัติบ้าง ซึ่งเรียกว่า โยนิโสมนสิการ แปลว่า ไตร่ตรองโดยแยบคาย เมื่อเห็นดีเห็นชอบด้วยปัญญาของตนดังนี้แล้ว จึงดำเนินไปถึงขั้นธัมมามุขมปฏิบัติ คือ ประพฤติธรรมสมควรแก่ธรรมที่ได้ทรงเห็นแล้ว ความเชื่อที่เป็นไปเช่นนั้นเป็นกำลังอันยิ่งใหญ่ เป็นเครื่องทำความกล้าหาญให้ผู้เชื่อ เพราะเมื่อเชื่ออย่างมีเหตุผลแล้วก็ไม่ต้องกลัวใครตกท่วง หรือเกรงใครหาว่าเป็นคนงมงาย และไม่ต้องเปลี่ยนความเชื่อบ่อย ๆ ตามลมปากผู้อื่น อันจะพึงพัฒนาทั้ง 4 ทิศ

ความเชื่อเป็นประหนึ่งหางเสือเรือ ถ้าตั้งผิดทิศหรือทำให้เรือบ่ายหน้าไปผิดแล้ว ยิ่งแล่นไปไกลเพียงใดก็ผิดมากขึ้นเพียงนั้น ทุกคนปรารถนาความสุขนั้นจริงแล้ว แต่หนทางที่จะบรรลุความสุขนั้นต่างหากเป็นปัญหาสำคัญที่ทำให้เกิดคำถามต่าง ๆ เป็นอันมาก จุดประสงค์คือทำอย่างไรจะมีความสุขเท่านั้น แต่มีผู้ชี้ทิศให้ไปสู่ความสุขอยู่ทุกทิศ เช่น บางศาสนาสอนให้ย่ำตัว หรمانตัว บางศาสนาสอนให้อ่อนนอนเหวคา ซึ่งทางพระพุทธศาสนาก็สอนด้วยว่าจะย่ำตัวทำไม ย่างก็เลส ไม่ก็กว้าหรือ จะอ่อนนอนเหวคาทำไม ตัวเราเองนั้นแหละจะช่วยตัวได้ก็กว้าเหวคา เพราะขณะที่เราเสียเวลาไปอ่อนนอนให้ผั่งแม่น้ำเข้ามาหาเราเองนั้น อีกคนหนึ่งผู้อาศัยตนเองว่าน้ำข้ามไป ไถ่ถึงฝั่งเสียแล้ว ทั้งขณะที่อ่อนนอนนั้น เหวคาจะหลับหรือตื่น จะมีรูอะไรที่สำคัญ ๆ บ้าง และข้อสำคัญคือเหวคาที่เราอ่อนนอนนั้นจะมีจริงหรือไม่ ก็ทราบไม่ได้ เมื่อคำแนะนำซึ่งชี้ให้ไปสู่ความสุขมีต่าง ๆ กัน อย่างที่เรียกว่าคนละทิศละทางเช่นนั้น จึงเห็นได้ว่าความเชื่ออันสำคัญเพียงไร

เพราะถ้าเชื่อไปในทางที่ผิด ก็เท่ากับเดินทางหันหลังให้แก่จุดประสงค์บ้าง
 เลี่ยงไปทางขวาหรือทางซ้ายบ้าง ทำให้เสียเวลาและเห็นคเห็นน้อยเปล่า
 ความเชื่อจึงเชื่อว่าเป็นประจักษ์ทางเสียเร็วที่จะพาไปได้ทั้งผิดและถูก เพราะฉะนั้น
 พระพุทธเจ้าจึงทรงสั่งสอนให้ใช้ปัญญาพิจารณา จนเห็นจริงเสียก่อนแล้วจึงเชื่อ
 ไม่ใช่เชื่อโดยอ้างคำรา โดยนึกเอาหรือคาดคะเนเอาเป็นต้น

นิทานต่อไปนี้ แสดงตัวอย่างแห่งบุคคลผู้หมั่นไปตามลัทธิปากเพราะขาดเหตุผล
 ในการปลูกความเชื่อ

นานมาแล้ว มีพราหมณ์คนหนึ่งซึ่งปรารถนาจะบูชาอัยย จึงไปซื้อแพะมาตัวหนึ่ง
 แยกชิ้นฆ่า แล้วเดินกลับไปบ้าน

หนทางตั้งแต่กลางไปจนถึงบ้านของพราหมณ์นั้นก่อนข้างไกล ทั้งเป็นทางเปลี่ยว
 คดเคี้ยว ต้องผ่านป่าไม้ย่อม ๆ หลายแห่ง

ขณะที่พราหมณ์กำลังแยกแพะเดินไปนั้น นักเลง 3 คน ซึ่งยืนอยู่ที่ถนน
 แลเห็นเข้า นักเลงเหล่านั้นก็อยากซุ่มดอมมาหลายวัน จึงปรึกษากันว่า
 "แพะตัวนี้มีเนื้อมากทีเดียว ถ้าได้มาช่วยอุปบាយอย่างใดอย่างหนึ่งแล้ว พวกเรา
 จะระงับความหิวได้โดยไม่ต้องสงสัย"

นักเลงเหล่านั้นมองเห็นอุปบាយอย่างหนึ่ง ก็กระซิบบอกกันและกัน แล้วแยก
 กันไปสู่ที่ต่าง ๆ เพื่อดำเนินการตามอุปบายของตน

พราหมณ์นั้นเดินไป ก็พบนักเลงคนหนึ่งสวนทางมาและกล่าวว่า "พราหมณ์
 ทำอะไรอย่างนั้นเล่า ? ท่านแยกสุนัขสกปรกนั้นไปทำไม ?"

พราหมณ์หาได้ใส่ใจในคำพูดของนักเลงนั้นไม่ คงเดินต่อไปข้างหน้าตามปกติ
 เมื่อพราหมณ์ไปได้สักหน่อย นักเลงคนที่ 2 ก็เดินสวนทางมาและร้องขึ้นว่า
 "อัครยยะอะไรอย่างนี้ พราหมณ์ ! สุนัขนี้มีประโยชน์อะไรสำหรับท่านหรือ ? ท่าน
 ทำการที่น่าคืออย่างร้ายแรงนี้ได้อย่างไร ?"

พราหมณ์ได้ฟังดังนั้น รู้สึกสงสัยอยู่ครู่ ๆ แต่ก็ยังเดินต่อไปข้างหน้า
 และพบนักเลงคนที่ 3 สวนทางมาอีกเหมือนคนก่อน ๆ พอแลเห็นพราหมณ์
 นักเลงคนนั้นก็ร้องขึ้นว่า

"พราหมณ์ ! ท่านนำสายยัญโญปวีต (ค้ายัญที่คล้องบนบ่าชายพาดลงมา
ใต้แขนขวา) และสุนัขไปอย่างไรกัน ? ท่านเป็นนายพรานมิใช่พราหมณ์เสียแล้วหรือ
จึงออกมาเฝ้าควยสุนัข"

พราหมณ์ไม่รู้เท่า ก็แน่ใจว่า สัตว์นั้นบูชายัญไม่ได้เสียแล้วคงเป็นสุนัขแน่ ๆ
เพราะคนทั้งหมดจะเห็นผิดไปได้อย่างไร ? คิดแล้วก็หึงพะนั้นเสีย แล้วอาบน้ำ
กับไปบ้าน นักเลงเหล่านั้นก็นำพะไปฆ่ากินกันอย่างราเริง

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ผู้เชื่ออย่างงมงาย ไม่พิจารณาเหตุผลควยปัญญา
เสียก่อน ยอมหม่นไปตามลมปากได้โดยง่าย

ครั้งที่ 6 การฟัง 1

จุดมุ่งหมาย	1. เพื่อให้สมาชิกทราบบทละครของช่วงคนเกี่ยวกับการฟัง 2. เพื่อให้สมาชิกมีสมาธิในการฟัง
ขนาดของกลุ่ม	: 15 คน
เวลา	: 1.30 ชั่วโมง
สถานที่	: ห้องเรียน
กิจกรรม (1)	: ผัดกันฟัง
อุปกรณ์	: หัวข้ออภิปราย 1 หัวข้อ "เพื่อนในอุดมคติ"
เวลา	: 45 นาที
วิธีการ	1. แบ่งสมาชิกออกเป็นกลุ่มย่อยกลุ่มละ 3 คน รวม 5 กลุ่ม 2. ให้สมาชิกอภิปรายเกี่ยวกับหัวข้อ "เพื่อนในอุดมคติ" โดยให้ซักถามถึงว่า สมาชิกใน 3 คนนี้ เมื่อใครเสนอว่าความคิดของตน ก็น่าที่จะสนับสนุนหรือ คัดค้านไม่เต็มใจว่าจะต้องพูดหาเหตุผลประกอบของตนที่ตนจะสนับสนุนหรือคัด ค้านเสียก่อนจึงจะเสนอความคิดเห็นของตนได้ และให้สมาชิกเวียนพูดกัน จนครบ 3 คน โดยกระทำการซักถามที่ใดก็ได้แล้วข้างต้น 3. สมาชิกกลับเข้าร่วมกิจกรรมในกลุ่มใหญ่ 15 คน 4. สมาชิกอภิปรายถึงความรู้สึกในการกระทำกิจกรรมนี้ตลอดจนแนวทางแก้ไข ข้อบกพร่องต่าง ๆ เกี่ยวกับการฟัง 5. ผู้ดำเนินการและสมาชิก สรุปร่วมกันเกี่ยวกับกิจกรรมครั้งนี้
กิจกรรม (2)	: สลับการฟัง
เวลา	: 45 นาที
อุปกรณ์	: 1. เทปเรื่อง 2 เรื่อง 2. กระดาษ 3. ปากกาหินสอ 4. นาฬิกาจับเวลา

วิธีการ

1. สมาชิกนั่งเป็นวงกลมหันหน้าเราหากัน
2. ผู้ดำเนินการเปิดเพลงเรื่องที่ 1 ให้สมาชิกฟังและจับเวลา 3 นาที และเปิดเพลงเรื่องที่ 1
3. ผู้ดำเนินการเปิดเพลงเรื่องที่ 2 ให้สมาชิกฟังและจับเวลา 3 นาที จึงเปิดเพลงเรื่องที่ 2 และเปิดเพลงเรื่องที่ 1 สลับกันไป จนจบเรื่องทั้ง 2 เรื่อง ซึ่งมีความยาวใกล้เคียงกัน
4. เมื่อจบทั้ง 2 เรื่องแล้วผู้ดำเนินการก็คำถามตามสมาชิกทั้ง 2 เรื่อง สมาชิกตอบคำถามและตรวจให้คะแนนตนเอง เมื่อผู้ดำเนินการเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง
5. ผู้ดำเนินการถามความรู้สึกของสมาชิก เมื่อต้องฟังสิ่งต่าง ๆ สลับกัน มีความรู้สึกเป็นอย่างไร
6. สมาชิกสรุปร่วมกับผู้ดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรมครั้งนี้

"เหมาะสมหรือไม่"

เมื่อเรียนจบ นิมนต์ก็สอบบรรจุเป็นครูในโรงเรียนประจำจังหวัด เพราะรูปร่างสูงใหญ่ของครูนิมนต์นี่เอง ครูใหญ่จึงแต่งตั้งให้เป็นครูปกครอง ชั่วโม่งโคที่เรียนกับครูนิมนต์ แต่ละคนเสียดนกับเป็นไข้ จะคบก็คบเมื่อครูถามเท่านั้น แต่จะไม่กล้าปริมาณถามก่อน เพราะไม่อยากฟังคำที่ครูนิมนต์พูดบ่อย ๆ คือ "อะไรกัน แก้นี้ไม่รู้เรื่อง ไปโดนาแทนเจ้าหยกดีกว่ามั้ง ชี้เกียจสี่ซอให้ฟัง" นักเรียนที่เกรเมื่อเจอกับครูนิมนต์ก็ไม่กล้าสบตากัน ยกล้วนสู่ชาติ ซึ่งถึงแม้จะถูกครูนิมนต์ทำโทษก็ไม่เคยเข็ดหลาบ ซ้ายยังมองครูด้ายสายตาอาวสาด ไม่ยี่หระอีกด้วย" ผมว่าผมอยู่ยาวไปสูงลิ้งกับเด็กคนนี้เลย ปลดปล่อยไปรักคนเถาะ โรงเรียนเราต้องพึ่งพาพ่อของแกอีกเยอะ ผมไม่อยากมีเรื่องยุ่งยาก" ครูใหญ่เคยเตือนครูนิมนต์ ยิงทำให้ครูนิมนต์มีอคติต่อสู่ชาติมากขึ้น "ผมก็อยากรู้เหมือนกันว่าอะไรจะเกิดขึ้น ถ้าผมทำตามหน้าที่" ครูนิมนต์เคยกล่าวกับเพื่อนครู

วันหนึ่งขณะที่นักเรียนเข้าแถวเคารพธงชาติ และครูใหญ่กำลังอบรมนักเรียนอยู่ ครูนิมนต์ก็ถือโอกาสเดินตรวจความเรียบร้อยของนักเรียนทุกแถว แล้วหยุดยืนทรงหน้าสู่ชาติ กวาดสายตามองตั้งแต่ศีรษะจรดเท้า เพื่อดูว่าสู่ชาติแ่งกายนิกระเปียบบ้างหรือไม่ สายตาครูนิมนต์หยุดอยู่ที่รองเท้าสู่ชาติสวมอยู่ "เธอใส่รองเท้ายี่ห่อนี้เขี้ยวหรือ มันจะมากไปแล้วมั้ง เงินเองก็ยังไม่ได้อะ ชนาค้นหาเงินเองได้ยังไม่ซื้อใส่เลย ทำตัวให้เป็นตัวอย่างแก่เพื่อน ๆ หนอยช จะไ้เป็นประโยชน์กับโรงเรียนบ้าง" ซึ่งสู่ชาติก็ได้ตอบทันควันว่า "ผมไม่ได้คำนิคทรงไหนนี้ครับ ผมมีเงินซื้อก็ซื้อ ใครไม่มีก็ไม่ต้องซื้อ จะเอาตามผมไปอย่างไร" เท่านั้นเอง ครูนิมนต์ก็ผลักอกของสู่ชาติจนเข้ลลงไป ครูนิมนตรากเข้าไปถึงคอเสื้อให้ลุกขึ้นมาแล้วพุงกำปั้นใส่หน้าเปรี้ยงใหญ่ จนเสื้อก่าเคาไหล ขณะที่เข้าอีก ครูใหญ่และเพื่อนครูก็ปราศเข้าจับแขนครูนิมนต์ สู่ชาติจึงได้โอกาสพุงกำปั้นใส่ครูนิมนต์บ้าง เพื่อน ๆ จึงต้องกรูเข้าจับตัวสู่ชาติไว้ "กูจะบอกพ่อกูให้เอาเสื้อมึงออกให้ไ้" "ก็ให้มันแน่ชะ" เสียงคนทั้งคู่อึ้งขึ้น เมื่อต่างฝ่ายต่างถูกจับแยกให้ไปคนละทาง

"เข้าเมืองตาหลิ่วต้องหลิ่วตาตาม"

ไพศาลเป็นปลัดอำเภอหนุ่ม เขาถูกย้ายจากอำเภอหนึ่งจากภาคอีสานไปอยู่ที่ภาคใต้ ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม เขานำภรรยาไปด้วย

ด้วยเหตุที่ไพศาลเคยอยู่ในชนบท ที่ชาวบ้านนิยมค้ำสุรากันจนเป็นคอกทองแดง และมีค่านิยมว่าลูกผู้ชายต้องค้ำเหล้า เพื่อให้เข้ากับชาวบ้านได้ ไพศาลจึงหัดค้ำจนติดเป็นนิสัย ครั้นย้ายมาอยู่ที่ภาคใต้ เขาก็ยังประพฤติตนเช่นนั้นอีกแต่ไม่มีใครไปชวนค้ำที่บ้าน เพราะคนส่วนใหญ่ไม่นิยมค้ำเหล้ากัน เขาก็เลยต้องชักชวนเพื่อนข้าราชการบางคนมาค้ำที่บ้าน เขายังเกลี้ยกล่อมสาวชาวบ้านที่สวยให้มาช่วยบริการอาหารและเครื่องดื่มให้อีกด้วย เรื่องนี้ชาวบ้านไม่พอใจมากเพราะคนในท้องถิ่นนี้หวงลูกสาวและเคร่งครัดในประเพณีมาก นอกจากนั้นเมื่อค้ำจนเมาแล้วพากันลงเสียงเอะอะเป็นที่หนวกหู รำคาญแก่ชาวบ้านดี ๆ ในแถบนั้น จนเป็นที่รู้กันทั่วว่า ปลัดอำเภอคนนี้ขี้เมา ทำให้เป็นที่รังเกียจแก่คนทั่วไปว่าเป็นข้าราชการที่ประพฤติตนไม่เหมาะสม และเรื่องนี้รู้ไปถึงนายอำเภอ จึงเรียกไปว่ากล่าวตักเตือนแต่ไพศาลก็ยังเลิกเหล้าไม่ได้

สำหรับเรื่องการงานนั้น เมื่อทางราชการเร่งรัดอะไร เขาก็จะปฏิบัติโดยไม่ได้อะไรพิจารณาเรื่องความเหมาะสม ตัวอย่างเช่น เมื่อทางราชการมีนโยบายจะให้ชาวบ้านปลูกผัก และเลี้ยงสัตว์ เช่น เป็ด ไก่ สุกร เขาก็จะเกณฑ์ให้ชาวบ้านเลี้ยงสุกรให้หมดทุกครอบครัว ทำให้เกิดความเดือดร้อนแก่ชาวบ้านที่นับถือศาสนาอิสลามเป็นอย่างมาก

ส่วนฝ่ายภรณานั้น เขิมเคยหารายได้จากการขายข้าวขาหมู ครั้นย้ายมาอยู่ที่ภาคใต้ก็ทำข้าวขาหมูขายอีกแต่ก็ขายไม่ออก ประกอบกับค่าครองชีพที่นี่แพงกว่าที่ตนเคยอยู่ และสามีก็ยังพาคนอื่นมากินเหล้า กินข้าวที่บ้านซึ่งเมื่ออยู่ภาคอีสานเขาไปรวมวงกินกับชาวบ้านตามบ้านต่างๆ ไม่ทำให้เกิดครอนแก่ครอบครัวเหมือนกับเมื่อย้ายมาอยู่ที่นี่ เมื่อเงินทองไม่พอใช้ หนัก ๆ เข้า ก็มีเรื่องทะเลาะเบาะแว้งกันทุกวัน

ฝ่ายสามีก็ต้งไปกู้หนี้ยืมสินเขามาใช้ หนัก ๆ เขาก็ไม่มีใครให้ยืมเพราะเขาไม่เคย
ใช้คืนเลย จนในที่สุดเขาก็เลยสมคบกับพ่อค้าลักลอบนำสินค้านี้มาผ่านแดนเข้ามา
แต่ทำอยู่ได้ไม่นาน ในที่สุดก็ถูกจับและถูกไล่ออกจากราชอาณาจักร

ครั้งที่ 7 การฟัง 2

จุดมุ่งหมาย	1. เพื่อให้สมาชิกสามารถสรุปเรื่องที่ฟังได้ 2. เพื่อให้สมาชิกได้ฝึกการฟังอย่างตั้งใจ
ขนาดของกลุ่ม	: 15 คน
เวลา	: 1.30 ชั่วโมง
สถานที่	: ส่วนป่าโรงเรียนปทุมคงคา
กิจกรรม (1)	: หาสสมบัติ
อุปกรณ์	1. ฉายแห่งสมบัติ 2. สมบัติ 1 ชิ้น
วิธีการ	1. แบ่งสมาชิกออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 3 คน รวม 5 กลุ่ม 2. ผู้ดำเนินการอ่านฉายแห่งสมบัติ ซึ่งมีลักษณะเป็นแก้วสีม่วงใสบอกแนวทางในการค้นหาสมบัติ 3. เปิดโอกาสให้สมาชิก ชักตามให้เข้าใจ ก่อนเริ่มออกหาสมบัติ 4. แต่ละกลุ่มออกไปหาสมบัติที่ชอบไว้ กลุ่มใดพบก่อนกลุ่มนั้นจะเป็นกลุ่มชนะ และได้สมบัติไป 5. กลุ่มที่ชนะอภิปรายให้กลุ่มใหญ่ฟังว่าทำไมจึงสามารถค้นหาสมบัติได้เร็วกว่ากลุ่มอื่น ๆ 6. ผู้ดำเนินการและสมาชิกอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับการฟัง
กิจกรรม (2)	: ฟังประสบการณ์เสียง
เวลา	: 45 นาที
อุปกรณ์	1. เทปเนื้อเรื่อง 2 เรื่อง 2. กระดาษ กินสอ
สถานที่	: ห้องประชุม

"เที่ยวเมืองไทย 1"

เมืองสมุทร คือจังหวัดสมุทรปราการ ชาวกรุงเทพฯ เรียกว่า "ปากน้ำ" เพราะตั้งอยู่ปากแม่น้ำเจ้าพระยา เป็นที่ประดิษฐานพระสมุทรเจดีย์ เมืองสมุทรอยู่ห่างจากกรุงเทพฯ 25 กิโลเมตร มีสถานที่ที่น่าสนใจหลายแห่ง เช่น โรงเรียนนายเรือ ฟาร์มจระเข้ (ใหญ่ที่สุดในเอเชีย) เมืองโบราณ (ซึ่งจำลองชุมชนโบราณสำคัญทั่วประเทศไทยไว้) บางปู (เป็นสถานที่ตากอากาศของชาวกรุงปลายสมัยสงครามญี่ปุ่นและต่อมา ปัจจุบันไม่ค่อยเป็นที่นิยมแล้ว) และ สววกนิवास ซึ่งเป็นสถานที่พักผ่อนจากการป่วยของสภากาชาด ปัจจุบันนิยมใช้เป็นที่ประชุมสัมมนา การอบรมและการประชุมอย่างอื่น นอกจากนั้นยังมีพิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำไว้ให้ชมอีกด้วย

บางปู สถานที่พักผ่อนและตากอากาศ ของกองทัพก อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ 35 กิโลเมตร มีหาดเลนที่ยาว น้ำร้อนจะมีนางนวลจำนวนมากบินบินมาให้ชมในระยะใกล้ มีสะพานสุขตาเป็นลิคเข้าไปในทะเล ทำให้เห็นทิวทัศน์ของท้องทะเลมากขึ้น เมื่อนั่งอยู่ที่ปลายสะพาน จะมองเห็นเรือเดินสมุทรแล่นเข้าออกที่ปากอ่าวไทยได้อย่างชัดเจน

พระสมุทรเจดีย์ ชาวบ้านเรียกว่า พระเจดีย์กลางน้ำ พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าฯ โปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2370 โดยให้สมเด็จพระเจ้าพระยาบรมมหาประยูรวงศ์ (ครั้งยังเป็นเจ้าพระยาพระคลัง) เป็นแม่กองสร้าง สูง 20 วา ฐานกว้าง 10 วา บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ และปีงานประจำปี ตรงกับเดือน 11 แรม 8 ค่ำ ปัจจุบันแผนดินงอกจนบริเวณพระเจดีย์ติดกับฝั่งทะเล

เมืองชล คือจังหวัดชลบุรี เดิมชื่อว่าเมืองบางปลาสร้อย ตั้งอยู่ชายฝั่งทะเลตะวันออกของอ่าวไทย อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ 92 กิโลเมตร มีสถานที่ตากอากาศที่มีชื่อเสียงมาก 2 แห่ง คือ บางแสน และพัทยา มีสถานที่ที่น่าสนใจอีกมาก เช่น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน พิพิธภัณฑ์สัตว์ทะเล หน่วยอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่าเขาเขียว วัดจิตภาวัน กับซากเมืองโบราณ 2 แห่ง คือ เมืองศรีพระโร และเมืองพระรถ

อ่างศิลา หรืออ่างหิน อยู่ใต้ชลบรู้งไป 5 กิโลเมตรเศษ มีโขกเขายื่นไป
ในทะเล อากาศดี ทัศนียภาพงดงาม มีพระตำหนักพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าฯ
2 หลังชื่อ ตำหนักมหาราช กับ ตำหนักราชินี สันถาที่มีชื่อเสียงคือ กระจกหินและผ้าทอ

บ่อน้ำร้อน อยู่เหนือศรีราชาขึ้นมา 2 กิโลเมตร ภูมิประเทศน่าชม มีภูเขา
ล้อม 3 ด้าน น้ำพุไหลจากพื้นดิน ผ่านแร่ธาตุบางชนิด เช่น กำมะถัน มีความร้อนสูง
มีผู้ไปอาบ เพื่อรักษาโรคผิวหนังและเมื่อยขบ

บางแสน สถานตากอากาศมีชื่อ อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ 108 กิโลเมตร

เขาสามมุก เดิมเรียกว่า สมมุก อยู่ติดกับหาดบางแสน มีถนนเลาะเลียบริม
ไปโดยรอบเขา

"เที่ยวเมืองไทย 2"

หนองมน ตลาด อยู่เลยปากทางเข้าบางแสนไป 500 เมตร มีสินค้าจากทะเลมาก ชาวหลามเป็นสินค้าที่มีชื่อด้วย

ศรีราชา เป็นชื่ออำเภอ ในจังหวัดชลบุรี ตั้งอยู่บนเนินเขาริมทะเล ทิวทัศน์สวยและอากาศดีมาก มีโรงเรียนเก่าแก่และมีชื่อเสียงมาก 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนการราสมุทร และโรงเรียนอัสสัมชัญ มีค่ายลูกเสือ มีโรงพยาบาล และโรงกลั่นน้ำมันทันสมัยและใหญ่มาก สินค้าที่ขึ้นชื่อคือ สับปะรด

เกาะสีชัง เกาะใหญ่ ตั้งอยู่กลางทะเล ตรงกันข้ามกับอำเภอศรีราชา มีเกาะใหญ่น้อยล้อมอยู่ 8 เกาะ มีราษฎรอยู่อาศัย อากาศดีมาก เป็นท่าเรือสำคัญแห่งหนึ่ง ในรัชกาลที่ 5 เป็นสถานที่เสด็จประพาสและประทับตากอากาศ

พัทยา สถานที่ตากอากาศที่มีชื่อเสียงที่สุดของไทยในเวลานี้ หากพัทยานาวเหยียดจากเหนือไปใต้ ตามโค้งของอ่าวอันสงบ ทราวยละเอียด ทิวทัศน์เป็นที่ถูกใจชาวต่างประเทศ มีโรงเรียน และบ้านพัก อุปกรณ์สำหรับหาความสนุกสนาน ประการ อาทิ เรือยนต์ จักรยานน้ำ สกีนํ้า ม้าสำหรับเช่าขี่ เรือนำชมปะการังใต้ทะเล อีกทั้งภัตตาคารที่ทันสมัยมาก

สัตหีบ อำเภอ ขึ้นกับจังหวัดชลบุรี ชายทะเลมีทิวทัศน์แปลกตา และสวยงามที่สุดแห่งหนึ่งของไทย ประกอบด้วยอ่าวที่สวยงาม 5 อ่าว หนองอ่าวมีเกาะหลายเกาะ รูปร่างต่าง ๆ เป็นที่กำบังลม สัตหีบเป็นที่ตั้งฐานทัพเรือไทยซึ่งมีการพัฒนาขึ้นตามลำดับ เติมสัตหีบเป็นปารก ชุกชุมด้วยสัตว์ร้ายนานาชนิด จึงเป็นที่ซ่อนสมบัติของพวกสลัก

เกล็ดแก้ว ชื่อหาด

จุลเสมีค ชื่อเกาะ เป็นท่าเรือสำเภา อยู่ทางตะวันออกของสัตหีบ

กองบาล ชื่ออ่าว มีต้นตาลขึ้นเรียงรายตามหาด และเป็นที่ตั้งของกองบัญชาการกองเรือยุทธการ และกองบังคับการกองเรือตรวจอ่าว ที่ตั้งของกองบินน้อยที่ 7 ของกองทัพอากาศ อยู่ทางตะวันออกของอ่าว

การราสมุทร ชื่อโรงเรียนราชมรุ

ครั้งที่ 8 ความจำ 1

จุดมุ่งหมาย	1. เพื่อให้สมาชิกทราบแนวทางในการจำที่ดี 2. เพื่อให้สมาชิกมีสมาธิในการจำ
ขนาดของกลุ่ม	: 15 คน
เวลา	: 1.50 ชั่วโมง
สถานที่	: ห้องประชุม
กิจกรรม	: ความจำ 1
อุปกรณ์	1. บัตรคำ 18 คำ 2. กระดาษ 3. ปากกา ดินสอ
วิธีการ	1. สมาชิกนั่งเป็นวงกลมหันหน้าเข้าหากัน 2. ผู้ดำเนินการอ่านคำ 9 คำให้สมาชิกฟัง 3. ให้สมาชิกเขียนคำที่ได้ฟังเมื่อผู้ดำเนินการอ่านจบทันที 4. ผู้ดำเนินการเฉลยคำที่ตนให้สมาชิกฟังอีกครั้งหนึ่ง สมาชิกตรวจให้คะแนนของตนเอง 5. ผู้ดำเนินการอ่านคำอีก 9 คำ คราวนี้เมื่อผู้ดำเนินการอ่านจบ ให้สมาชิกพูดคำว่า "น้ำมาปลา กินหมักน้ำลคมกีนปลา" ก่อนแล้วจึงให้สมาชิกเขียนคำที่ได้ฟังลงในกระดาษ 6. ผู้ดำเนินการเฉลยคำที่ตนให้สมาชิกฟังและให้สมาชิกตรวจให้คะแนนตนเอง 7. สมาชิกและผู้ดำเนินการอภิปรายเกี่ยวกับความจำตลอดจนวิธีการแนวทางในการจำที่ดี โดยนำข้อคิดที่ได้จากสมาชิกที่ได้คะแนนสูงสุดเป็นแนวทาง

วิธีการ

1. สมาชิกนั่งเป็นวงกลมหันหน้าเข้าหากัน
2. ผู้ดำเนินการเปิดเพลงเรื่อง 2 เรื่องพร้อมกัน ซึ่งทั้ง 2 เรื่องมีระดับความยากใกล้เคียงกัน
3. เมื่อจบเรื่องผู้ดำเนินการตั้งคำถามตามสมาชิกทั้ง 2 เรื่องตามลำดับ
4. ผู้ดำเนินการเฉลยคำตอบที่ถูกต้องและให้สมาชิกทราวจึงคะแนนตนเอง
5. ผู้ดำเนินการตามความรู้สึกของสมาชิก เมื่อต้องฟังสิ่งต่าง ๆ ในขณะเดียวกันมีความรู้สึกเป็นอย่างไร
6. สมาชิกสรุปร่วมกับผู้ดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรมครั้งนี้

คำศัพท์ที่ 1

- 1 ขวา
- 2 ปลา
- 3 แมว
- 4 แกว
- 5 หน
- 6 เขา
- 7 เข
- 8 ถั่ว
- 9 แดก

คำศัพท์ที่ 2

- 1 แจว
- 2 สี่
- 3 อึ่ง
- 4 เปลว
- 5 คลาย
- 6 แผง
- 7 อย
- 8 ไก
- 9 กุ้ง

ประโยค 1 ประโยค

น้ำมาปลา กินมก น้ำลดมก กินปลา

ครั้งที่ 9 ความจำ 2

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้สมาชิกทราบแนวทางในการจำที่ดี
2. เพื่อให้สมาชิกได้ฝึกความจำในระยะเวลาสั้น ๆ

ขนาดของกลุ่ม

: 15 คน

เวลา

: 1.30 ชั่วโมง

สถานที่

: ห้องแนะแนว

กิจกรรม

: ความจำ 2

อุปกรณ์

1. บัตรคำ 15 คำ บัตรตัวเลข 15 ตัว
2. กระดาษ
3. ปากกา ดินสอ

วิธีการ

1. สมาชิกนั่งเป็นวงกลมหันหน้าเข้าหากัน
2. ผู้ดำเนินการแจกบัตรคำและบัตรตัวเลขให้สมาชิกคนละ 1 คำทุกคน
3. สมาชิกให้เพื่อนดูคำที่ตนถือไว้พร้อมทั้งบัตรตัวเลขที่ละคนจนครบ 15 คน
4. สมาชิกทวนบัตรของตนเองทุกคน
5. ผู้ดำเนินการอ่านคำที่สมาชิกถือทีละคำโดยไม่เรียงลำดับคนและลำดับคำ แล้วถามว่าผู้ดำเนินการจะอ่านคำไหน
6. สมาชิกเขียนคำตอบลงในกระดาษว่าคำที่ผู้ดำเนินการอ่านนั้น อยู่ที่สมาชิกคนใดจนครบ 15 คำ
7. ผู้ดำเนินการอ่านคำอีกครั้ง ที่อ่านเรื่องลำดับคนและลำดับคำที่สมาชิกถืออยู่
8. ให้สมาชิกตรวจให้คะแนน ถ้าหากคำกับคนที่ถือหรือตัวเลขกับคำถูกต้องได้ 1 คะแนน คนที่ได้คะแนนสูงสุดจะเป็นผู้ชนะ
9. ผู้ที่จำได้มากที่สุด อภิปรายเกี่ยวกับการจำให้สมาชิกฟัง
10. สมาชิกและผู้ดำเนินการสรุปแนวทางในการจำที่ร่วมกัน

คำ 15 คำ

1. สัปทน
2. เขมา
3. ทาลมัท
4. โคม
5. รัตยา
6. กฤษณา
7. สัตยา
8. อุทยาน
9. วิทยา
10. จักรว
11. กัลยา
12. ศิลปิน
13. กลมก
14. อัศวิน
15. กุณี

ครั้งที่ 10 การจกโน้ต

จุดมุ่งหมาย	1. เพื่อให้สมาชิกรู้จักวิธีการจกโน้ตที่ดี 2. เพื่อให้สมาชิกฝึกการจกโน้ต
ขนาดของกลุ่ม	: 15 คน
เวลา	: 1.30 ชั่วโมง
สถานที่	: ห้องเรียน
กิจกรรม	: การจกโน้ต
อุปกรณ์	1. เนื้อเรื่อง 2 เรื่อง 2. ปากกา 3. กระดาษ
วิธีการ	1. สมาชิกนั่งเป็นวงกลมหันหน้าเข้าหากัน 2. ผู้ดำเนินการอ่านเนื้อเรื่องให้สมาชิกฟัง 3. เมื่อผู้ดำเนินการอ่านเนื้อเรื่องจบ แบ่งสมาชิกออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 3 คน แต่ละกลุ่มช่วยกันสรุปและจกโน้ตย่อเรื่องที่ได้อ่านมา 4. ผู้ดำเนินการอ่านส่วนที่ควรทำโน้ตย่อให้สมาชิกฟังและทราวจำให้คะแนนตามเกณฑ์ 5. ผู้ดำเนินการแจกเนื้อเรื่องให้กับแต่ละกลุ่ม ซึ่งเป็นเนื้อเรื่องใหม่ ไม่ซ้ำกับครั้งแรก 6. ให้สมาชิกแต่ละกลุ่มช่วยกันสรุปและจกโน้ตย่อเรื่องที่ได้อ่านมา 7. ผู้ดำเนินการอ่านส่วนที่ควรทำโน้ตย่อให้สมาชิกฟังและทราวจำให้คะแนนตามเกณฑ์ 8. กลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดอภิปรายให้เพื่อนฟังเกี่ยวกับการจกโน้ตที่ดี 9. สมาชิกสรุปและอภิปรายเกี่ยวกับวิธีการจกโน้ตที่ดีร่วมกับผู้ดำเนินการ

"ผู้ชนะสิบทิศ"

นำเรื่อง

1. หนังสือเรื่อง ผู้ชนะสิบทิศ นี้จัดเข้าประเภทนิยาย ชนิดที่เรียกกันว่า นิยายอิงประวัติศาสตร์ นิยายชนิดนี้ ผู้แต่งใช้แนวทางของประวัติศาสตร์เป็นโครงของเรื่อง แต่มีไต่ใช้เนื้อเรื่องตรงกับเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ที่เดียว บางเรื่องอาจมีเหตุการณ์ตรงกับประวัติศาสตร์มาก บางเรื่องอาจมีเพียงนิดเดียว แต่นักเขียนที่ดี ย่อมจะศึกษาประวัติศาสตร์อย่างละเอียดที่สุดที่อาจทำได้เสียก่อน แล้วจึงเลือกตอนที่ประวัติศาสตร์ไม่ได้กล่าวละเอียด และแต่งเนื้อเรื่องหรือเหตุการณ์แทรกเสริมเข้าไปตรงนั้น และโดยปกติแล้ว นักเขียนที่ก็จะไม่สร้างเหตุการณ์ที่ขัดกับประวัติศาสตร์ แต่มักทำให้เหตุการณ์ในเรื่องของตนกลมกลืนเข้าไปได้กับประวัติศาสตร์ และตัวละครที่เป็นบุคคลในประวัติศาสตร์ นักเขียนจะไม่แทรกเสริมสิ่งใดที่จะทำให้เสื่อมเสีย แผลอาจตกแดง เชิดชูเกินไปได้

2. นิยายอิงประวัติศาสตร์นี้ ผู้ที่รู้วิธีการอ่านหนังสือ หรือที่เรียกว่าอ่านหนังสือเป็น ก็จะแยกความเชื่อและความไม่เชื่อออกได้ ตามความรู้ทางประวัติศาสตร์ของตน ที่เห็นว่าเป็นเหตุการณ์ตรงกับประวัติศาสตร์ ก็รับทราบไว้ และที่ไม่แน่ว่าตรงกับประวัติศาสตร์หรือไม่ ก็รอไว้ถามผู้ที่รู้หรืออ่านหนังสือคนกว่าต่อไป

3. หนังสือเรื่อง ผู้ชนะสิบทิศ นี้ ตัวละครสำคัญคือ วีรบุรุษของพม่าคนหนึ่ง มีชีวิต 300 กว่าปีมาแล้วคือ พระเจ้าบุเรงนอง ผู้มีสมญาว่า พระเจ้าชนะสิบทิศ เป็นนักรบผู้เป็นที่เกรงขามไปทั่วภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ หรือที่เรียกว่าสุวรรณภูมิ ในสมัยนั้นหมายถึง ประเทศพม่าและมอญ ประเทศไทย ประเทศลาว กัมพูชาหรือเขมร และญวนหรือเวียดนาม

*ในภาษาไทยแต่ก่อนใช้คำว่าเอเชีย เป็นชื่อทวีปตรงกับที่ภาษาอังกฤษใช้ Asia แต่ไม่นานมานี้ ราชบัณฑิตยสถานให้ใช้เอเซีย

4. ผู้แต่งหนังสือผู้ชนะสิบทิศ เจตนาจะแสดงความเฉลียวฉลาดของ
 บุเรงนอง และเจตนาจะแต่งเรื่องให้เป็นที่เพลิดเพลินแก่ผู้อ่าน กว่การใช้สำนวน
 ภาษาที่แปลกหู เป็นที่สะดุดตาสะดุดใจ ไม่ใช่ตามแบบอย่างเก่า แต่ก็ไม่ก้าวหน้า
 ไปไกลนักจนผู้อ่านเห็นว่าใหม่เกินไปจนรับไม่ได้ หนังสือเรื่องนี้จึงเป็นที่คิดใจแก่
 บรรดานักอ่าน ระหว่างที่นิยายเรื่องนี้ลงพิมพ์อยู่เป็นเรื่องยาวต่อกันในหนังสือพิมพ์
 ประจำวัน คือ หนังสือพิมพ์ประชาชาติ พ.ศ. 2475 - 2481 ผู้อ่านจำนวนมาก
 ไปรอคอยให้หนังสือพิมพ์ออกอยู่ที่หน้าโรงพิมพ์ทุกวัน นับว่าเป็นหนังสือไทยที่น่าสนใจ
 มากเรื่องหนึ่ง และอาจใช้เป็นประโยชน์ได้ในทางการดำเนินชีวิต แต่คงใช้
 โดยใคร่ครองพิจารณาให้ถึงทางเสียทางได้จึงเป็นหน้าที่ของผู้อ่านที่ฉลาดควรกระทำ

บทร้อยกรอง

"เรื่องอรุณแห่งดวงใจ"

บทร้อยกรอง และบทประพันธ์ มีความหมายอย่างเดียวกัน บางโอกาสอาจใช้ บทกวี ก็ได้ ถ้าใช้คำว่าบทกวี ผู้ใช้ตั้งใจจะยกย่องการแต่งคำไพเราะ การที่จะเห็นว่าบทประพันธ์บทไหนไพเราะหรือไม่นั้น แล้วแต่ความรู้สึกของแต่ละคน บังคับกันหรือสั่งกันไม่ได้ แต่บทที่แต่งไพเราะ คนจำนวนมากก็มักเห็นพ้องต้องกันว่าไพเราะ แต่ก็ยังมีบางบทที่บางคนเห็นว่าเพราะมาก บางคนไม่รู้สึกชอบ เช่นนั้นก็ยังมีบาง

บทร้อยกรองที่นำมาให้นักเรียนอ่านนี้ ไม่ได้กล่าวไว้ว่าไพเราะหรือไม่ตรงไหน เพราะนักเรียนน่าจะคิดเห็นได้เอง เมื่อชอบตรงไหนก็บอกว่าชอบตรงนั้น ควรบอกไปตามความจริงใจ ไม่ควรแกล้งทำเป็นไม่ชอบหรือแกล้งทำชอบ เพราะอยากยั่วล้อผู้หนึ่งผู้ใด หรือเพื่อจะเอาใจใคร

ความรู้สึกเข้าถึงสิ่งที่ไพเราะ หรือสิ่งที่งดงาม จะเป็นอะไรก็ตาม เป็นความรู้สึกตามธรรมชาติ เกิดมีมาอยู่ในตัวมนุษย์ ความปรารถนาความงาม แสดงว่ามนุษย์เรามีอะไรเหนือสัตว์ดิรัจฉาน เราไม่เรียกร่องเอาแต่อาหารกับการนอนและการสืบพันธุ์เท่านั้น เราอยากทำสิ่งที่มีความงามไปด้วย

บทร้อยกรองที่นำมาให้อ่านนี้ เพื่อให้ให้นักเรียนอ่านและพิจารณาเท่าที่จะทำได้ โดยความช่วยเหลือของครูบ้าง หรือผู้ใหญ่อื่น ๆ ที่นักเรียนอาจขอความช่วยเหลือได้บ้าง บทร้อยกรองเหล่านี้ ผู้ประพันธ์เป็นคนที่ชีวิตอยู่ใกล้ ๆ กับตัวเรา มิใช่คนในสมัยโบราณที่ล่วงลับไปแล้ว นักเรียนจึงน่าจะอ่านและเข้าใจความหมายได้ ด้วยการพิจารณาแล้วเข้าใจ โดยเร็วบ้างหรืออาจช้าไปบ้าง เป็นไปตามธรรมชาติของแต่ละคน

บทประพันธ์หรือบทร้อยกรองนั้น ผู้แต่งใช้ถ้อยคำตามข้อบังคับที่ได้กำหนดไว้แต่สมัยก่อนหรืออาจคิดตั้งข้อบังคับขึ้นเองก็ได้ ผู้ร้อยกรองในภาษาไทยเราโดยมากใช้ข้อบังคับที่กำหนดมานานแล้ว ซึ่งนักเรียนได้ทราบบ้างแล้ว เช่น ข้อบังคับของกลอน

ข้อบังคับของกาพย์ยานี มีคำชี้แจงและผังภูมิให้ดูในภาคผนวก นักเรียนจะศึกษา
ข้อบังคับเสียก่อนแล้วจึงอ่านบทกาพย์ หรืออ่านกาพย์กลอนก่อนแล้วจึงศึกษาข้อบังคับ
ก็ได้ ทั้งนี้ควรให้ครูเป็นผู้แนะนำ

บทเพลงพื้นเมือง มีหลายอย่าง ใช้ข้อบังคับต่าง ๆ กัน คือจำนวนพยางค์
ในวรรคหนึ่ง จำนวนวรรคในบาทหนึ่ง และอื่น ๆ อาจต่างกันไป แล้วแต่จะใช้
ทำนองร้องชนิดไหน บทเพลงพื้นเมืองในหนังสือเล่มนี้ ผู้แต่งไม่เจตนาจะใช้ใน
ทำนองอันใด แต่ถ้าจะร้องทำนองเพลงปรบไก่ หรือเพลงฉ่อย จะเข้ากับเนื้อได้ดี

ครั้งที่ 11 การเตรียมตัวสอบ

จุดมุ่งหมาย	1. เพื่อให้สมาชิกได้ทราบแนวทางในการเตรียมตัวสอบที่ดี 2. เพื่อให้สมาชิกทราบแนวทางในการแก้ไขข้อบกพร่องในการเตรียมตัวสอบ
ขนาดของกลุ่ม	: 15 คน
เวลา	: 1.30 ชั่วโมง
สถานที่	: ห้องแนะแนว
กิจกรรม	: การเตรียมตัวสอบ
อุปกรณ์	: -
วิธีการ	1. สมาชิกนั่งเป็นวงกลมหันหน้าเข้าหากัน 2. ให้สมาชิกในกลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม ทุกครั้ง 3 คน พูดเรื่องวิธีการดูหนังสือและเตรียมตัวสอบ 3. ให้สมาชิกในกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำสุด ในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม ทุกครั้งเช่นกัน 3 คน พูดเรื่องวิธีการดูหนังสือและการเตรียมตัวสอบ 4. เปิดโอกาสให้สมาชิกซักถามในสิ่งที่ต้องการทราบเกี่ยวกับการเตรียม ตัวสอบและวิธีการดูหนังสือ 5. สมาชิกในกลุ่มทุกคนพูดถึงวิธีการดูหนังสือและการเตรียมตัวสอบ ของตนให้กลุ่มฟัง เพื่อเปรียบเทียบวิธีการดูหนังสือและการ เตรียมตัวสอบของตนกับของเพื่อน ๆ ในกลุ่มว่ามีวิธีการดูหนังสือ และการเตรียมตัวสอบแตกต่างกันอย่างไร 6. สมาชิกและผู้ดำเนินการสรุปแนวทางในการเตรียมตัวสอบและ แนวทางในการแก้ไขข้อบกพร่องในการเตรียมตัวสอบร่วมกัน

หมายเหตุ ผู้ดำเนินการควร เรียกสมาชิกที่ได้คะแนนสูงสุดและต่ำสุดโดยไม่แจ้งให้สมาชิก
ทราบว่า เป็นผู้ได้คะแนนสูงสุดหรือต่ำสุด และจะเรียกสลับกันไประหว่างผู้ที่ได้
คะแนนสูงสุดและต่ำสุด

ครั้งที่ 12 มีจิตนิเทศ

- | | |
|--------------|--|
| จุดมุ่งหมาย | 1. เพื่อให้สมาชิกได้ทบทวน จิตประวัติ และสรุปเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่ได้จากการฝึกกิจกรรมกลุ่ม |
| ขนาดของกลุ่ม | : 15 คน |
| เวลา | : 1.30 ชั่วโมง |
| สถานที่ | : ห้องแนะแนว |
| กิจกรรม | : สรุปผลการฝึกกิจกรรมกลุ่ม ทบทวนประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม |
| อุปกรณ์ | : แบบประเมินผลการฝึกกิจกรรมกลุ่ม |
| วิธีการ | <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ดำเนินการและสมาชิกนั่งเป็นวงกลมหันหน้าเข้าหากัน 2. ผู้ดำเนินการให้สมาชิกช่วยกันสรุปผลการเรียนรู้ที่ได้จากการฝึกกิจกรรมกลุ่ม 3. ผู้ดำเนินการให้สมาชิกทบทวนประเมินผลการฝึกกิจกรรมกลุ่ม 4. ผู้ดำเนินการกล่าวสรุปเพิ่มเติม เกี่ยวกับการเข้าร่วมฝึกกิจกรรมกลุ่ม และกล่าวปิดโปรแกรมการฝึกกิจกรรมกลุ่ม |

โปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะ

ครั้งที่ 1

จุดมุ่งหมาย เพื่อให้นักเรียนทราบระเบียบวิธีการในการรับข้อเสนอแนะ

เนื้อหา

1. ระเบียบการให้ข้อเสนอแนะ จะให้แก่สมาชิกโดยการพิมพ์และแจกเอกสารให้แก่สมาชิกท่าน ถ้าไม่เข้าใจตอนใดหรือสงสัยเนื้อหาจะเปิดโอกาสให้สมาชิกซักถาม กิจกรรมแต่ละครั้งผู้ดำเนินการจะบรรยายให้นักเรียนฟังประกอบกับเอกสารที่แจกให้รวม 12 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที
2. อธิบายจุดมุ่งหมายของการให้ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียน เพื่อศึกษาความเปลี่ยนแปลงภายหลังจากได้รับข้อเสนอแนะแล้วว่าจะดีกว่าก่อนได้รับข้อเสนอแนะหรือไม่

ครั้งที่ 2

จุดมุ่งหมาย เพื่อให้นักเรียนรู้จักการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น

เนื้อหา

ในการรวมกลุ่มเพื่อการเรียนการสอน ทุกคนได้มีโอกาสมาพบปะกัน ซึ่งอาจเป็นครั้งแรกในลักษณะเช่นนี้ บางคนรู้จักกันมาก่อนบ้าง แต่การรวมกลุ่มกันครั้งนี้อาจไม่ใช่แค่เดิม อาจจะเป็นแง่ใหม่หรือด้านใหม่สำหรับผู้เรียนในชั่วโมงแรกที่พบปะกันควรทำความรู้จักกัน และการรู้จักกันควรจะเป็นความประทับใจในทางบวก นิสัยหรือทักษะที่ควรก่อให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน และผู้สอน เพื่อความประทับใจนี้ด้วยกัน

1. ยิ้ม การยิ้มเป็นการแสดงมิตรภาพอย่างหนึ่งโดยเฉพาะยิ้มที่แสดงความจริงใจ บริสุทธิ์ใจ ยิ้มของคนไทยได้สร้างความประทับใจ ของมนุษย์มาก และสร้างกันมานานแล้ว ควรยิ้มให้กันเอาไว้ก่อนเป็นการปูพื้นสัมพันธภาพอันดี

3. พยายามหาวิธีเริ่มการสนทนาหาที่มีโอกาส การเริ่มสนทนาควรหาช่องทางที่เหมาะสม ๆ ควรสนทนาในสิ่งทั่วไป ๆ เป็นต้นว่า ฝนฟ้าอากาศ สุขภาพอนามัย เป็นต้น ไม่ควรสนทนาเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวในระยะนี้ อาจถามความรู้กันเป็นพื้นเพของคู่สนทนาได้บ้าง แต่ไม่มากเกินไป พอสมควร ซึ่งแล้วแต่จะสังเกตเห็นว่า ผู้ตอบยินดีให้ข้อมูลแค่ไหน และคอยสังเกตว่าคู่สนทนาให้ความสนใจในเรื่องที่กำลังคุยหรือไม่แค่ไหน จึงทำให้คุยได้ตรงกับความต้องการของเขา เช่น "วันนี้อากาศร้อนนะครับ" อยู่กรุงเทพฯ เป็นฤดูร้อนมากที่สุด นิสัยแบบนี้อาจจะขัดกับบุคลิกของคนบางคนที่ไม่ชอบคุย ไม่ชอบเริ่มการสนทนา แต่ก็จำเป็นต้องสร้างนิสัยนี้ไว้บ้าง

3. ไม่กลัวช่วยเหลือเด็ก ๆ น้อย ๆ เมื่อมีโอกาสเป็นการผูกสัมพันธ์ภาพไว้ โดยเฉพาะสุภาพบุรุษ มักจะมีโอกาสมากในการปฏิบัติต่อสุภาพสตรี เป็นต้นว่า ช่วยเลื่อนเก้าอี้ให้ลุกขึ้นยืน เมื่อเห็นสุภาพสตรีเข้ามา และไม่มีที่นั่งเหลืออยู่เลย สุภาพสตรีอาจทักไถ่ถามเห็นว่าผู้ที่เข้ามาใหม่อยู่ในสภาพที่อ่อนแอกว่า หรือต้องการความช่วยเหลือ เช่น หอบของพะรุงพะรัง หรืออาจออกปากช่วยถือของให้ สิ่งเหล่านี้เป็นเสน่ห์ที่ควรสร้าง เพื่อเป็นการปูพื้นสัมพันธภาพอันดีไว้ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

จันทิกา สิมปเจริญ กระบวนการกลุ่มในการเรียนการสอน กรุงเทพฯ โรงพิมพ์
เคอะมิสซันสเพรส 2522

ครั้งที่ 3

จุดมุ่งหมาย - เพื่อให้นักเรียนสำรวจและเห็นข้อบกพร่องของคนเกี่ยวกับการใช้เวลา
 - เพื่อให้นักเรียนทราบวิธีการแบ่งเวลาให้เหมาะสม

เนื้อหา

การใช้เวลาทั้งหมดที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริงนั้น ต้องอาศัยการกำหนด และวางแผนไว้อย่างเหมาะสม และปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดจนเกิดเป็นนิสัยความเคยชิน นักเรียนที่ฉลาด จะรู้จักแบ่งเวลาให้ถูกต้องให้เหมาะสมกับสภาพความเป็นอยู่ของตนเอง บางคนมีเวลาน้อยแต่บางกรณีผลการเรียนของคนที่มีเวลามากสู้คนที่มีเวลาน้อยไม่ได้ ทั้ง ๆ ที่ภาระทางบ้านมีมากต้องช่วยเหลืออุปการะดูแลแต่เขาก็ก้าวเรียนดี ประสิทธิภาพทางการเรียนก็มากกว่าอีกคนทั้ง ๆ ที่เขาไม่มีเวลา ดังนั้นเราควรฟังเรื่องของการใช้เวลา

การจัดตารางเวลา ควรพิจารณาว่าวันหนึ่ง ๆ มี 24 ชั่วโมงนี้ นักเรียนจะทำอะไรบ้าง จะจัดแบ่งเวลาอย่างไร ในเรื่องต่าง ๆ เช่น

- ก. การทำธุรกิจส่วนตัว
- ข. เวลาในห้องเรียน
- ค. ทัศนคติเรียนและทำการบ้าน
- ง. รับประทานอาหาร
- จ. พักนอน

นักเรียนอาจจัดตารางเวลาของนักเรียนโดยแยกเป็นตารางในห้องเรียน และตารางนอกห้องเรียน คือ ตารางในห้องเรียน เป็นรายวิชาต่าง ๆ ที่เรียนในโรงเรียน ตารางนอกห้องโรงเรียน อาจจัดได้เป็น

1. เวลานอน
2. ทำธุรกิจส่วนตัว
3. เดินทางไปโรงเรียน
4. ทัศนคติเรียน
5. การพักผ่อน

การกำหนดเวลานี้เปลี่ยนแปลงไปตามความเหมาะสมของแต่ละบุคคล แต่ควรคำนึงถึงหลักการ ใช้เวลาส่วนมากศึกษา และในเวลาที่ใช้ศึกษาควรแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ ช่วงเวลายาว ใช้สำหรับอ่านหนังสือทำแบบฝึกหัด ส่วนช่วงสั้นประมาณ 10 นาที ก่อนเข้าชั้นเรียนเป็นเวลาทบทวนบทเรียนที่เรียนไปแล้ว

เอกสารอ้างอิง

1. สวัสดิ์ สุวรรณอักษร : "พัฒนาที่ยั่งยืนกว่าทอง" บทความที่พิมพ์ใน จุลสารฝ่ายแนะแนว สภาผู้ปกครองและครูแห่งประเทศไทย กรุงเทพฯ หจก.จงเจริญการพิมพ์ 2519
2. อุทุมพร ทองอุไทย เทคนิคการศึกษามีประสิทธิภาพ กทม : หสน.ไทยอนุเคราะห์ไทย, 2519

ครั้งที่ 4

- จุดมุ่งหมาย - เพื่อให้นักเรียนทราบวิธีการจัดการวางเรียนที่เหมาะสม
- เพื่อให้นักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

เนื้อหา

การจัดการวางเรียน ควรปฏิบัติดังต่อไปนี้คือ

1. ใ้จำนวนชั่วโมงนอนของท่านลงไปใบตาราง แต่ละวันควรนอนอย่างน้อย 7-8 ชั่วโมงทุกคืน
2. กำหนดชั่วโมงสำหรับข้อความที่จำเป็น เช่น รับประทานอาหาร เข้าห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ หรือการทำงานหาเงิน ให้ใส่เครื่องหมายลงไปในของสี่เหลี่ยม เพื่อจะเห็นว่า เป็น เวลาที่กำหนดแน่นอนแล้วเว้นช่องว่างไว้สำหรับกิจกรรมที่มักจะทำในภายหลังต่อไป
3. กำหนดตารางสำหรับหนังสือ นอกเหนือจากที่เรียนในชั้นเรียน นักเรียนบางคนอาจต้องใช้เวลามากกว่าบางคน ยิ่งถ้ามีพื้นฐานทางการศึกษาคำ หรือขาดประสิทธิภาพในการทำงานยิ่งต้องใช้เวลาในการศึกษาหาอีก อย่าตัดสินว่าควรใช้เวลาเท่านี้ เพราะคนอื่นใช้เวลาเท่านี้
4. วัดเวลาสำหรับพักผ่อน ควรใช้เวลาพักผ่อนอย่างต่ำสัปดาห์ละ 15 ชั่วโมง
5. ปรับระยะเวลาการดูหนังสือแต่ละวิชาตามลักษณะ และความยากง่ายของวิชาที่ศึกษา ตัวอย่างเช่น ถ้าวานทำการฝึกที่เกี่ยวข้องกับการท่องจำอย่างหนัก ท่านก็ควรศึกษาเกิน 20 นาที โดยไม่เปลี่ยนบรรยากาศหรือพักผ่อนแบบสั้นๆ ถ้าเป็นหนังสือธรรมดาควรใช้เวลาอย่างจริงจัง เพียง 40-60 นาที หลังจากนั้นพัก 2-3 นาที ถ้าอ่านเรื่องตลก หรือเดินไปรอบ ๆ หรือทำอะไรก็ตามเพื่อผ่อนคลายจิตใจพักผ่อน ขณะพักควรหลีกเลี่ยงการทำอะไรก็ตามที่ทำให้จิตใจของคุณวอกจากหนังสืออ่านอยู่ขณะนี้

6. กำหนดเวลาศึกษาค้นคว้าเองให้ตรงกับเวลาเรียนในชั้นให้มากที่สุดที่จะทำได้ เช่น ถ้าท่านมีชั่วโมงเรียนประวัติศาสตร์ เวลา 8.00 น. ของวันพุธ ท่านควรดูหนังสือทำการบ้านในวันอังคาร ท่านจะจำได้ดีกว่าศึกษาในคืนวันจันทร์

7. ไม่ควรปล่อยเวลาระหว่างคอยชั่วโมงเรียนให้เสียไป เวลาที่ว่างจากการเรียนควรจัดเป็นเวลาทบทวนบทเรียนและพักผ่อน

8. ไม่ควร เปลี่ยนการทบทวนหนังสือจากวิชาหนึ่งไปสู่อีกวิชาหนึ่งที่คล้ายคลึงกันทันที เช่น ถ้าท่านเรียนวิชาภาษาอังกฤษ แล้วก็ไม่ควรเปลี่ยนเป็นดูภาษาฝรั่งเศสเลยทันที

9. ควรดูหนังสือในวิชาที่ยากที่สุดในช่วงเวลาที่ทำงานได้ดีที่สุดของวัน เมื่อจัดทำตารางแล้ว อย่างหนึ่งที่ว่า จะปฏิบัติตามตารางได้ง่าย ๆ ท่านอาจเกิดข้อสงสัยในตอนเริ่มต้น อย่างไรก็ตาม สิ่งสำคัญอย่างหนึ่งก็คือ การปฏิบัติตามตารางจนเกิดความเคยชินเป็นกิจนิสัย

เอกสารอ้างอิง

เกทอง ปภวสิทธิ์และคนอื่นๆ การศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ กรุงเทพฯ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2518

ครั้งที่ 5

- จุดมุ่งหมาย**
- เพื่อให้ นักเรียนสำรวจและเห็นข้อบกพร่องของตนเกี่ยวกับการอ่าน
 - เพื่อให้ นักเรียนทราบวิธีการอ่านที่เหมาะสม

เนื้อหา

องค์ประกอบในการพิจารณาในการอ่าน จะประกอบไปด้วย

ก. ความยากง่ายของสิ่งที่ท่านอ่านอาจเรียงลำดับจากง่ายไปยาก เช่น หนังสือเบา ๆ นักเรียนอาจอ่านได้ในเวลา 600 คำต่อ 1 นาที แต่ถ้าเป็นหนังสือเคมี ฟิสิกส์ นักเรียนอาจอ่านได้ 10 คำต่อ 1 นาที

ข. วัสดุที่สัมพันธ์กับสิ่งที่ใช้ ศัพท์เฉพาะทางวิชาการแต่ละสาขา ซึ่งนักเรียนไม่ค่อยเข้าใจจะทำให้เสียเวลาในการอ่านมากขึ้น

ค. วัตถุประสงค์ในการอ่าน ถ้าอ่านแบบท่องจำอาจใช้เวลามากกว่าการอ่านโดยทั่ว ๆ ไป

การเริ่มออกความเร็วในการอ่าน นักเรียนสามารถปรับปรุงอัตราความเร็วของการอ่านได้โดย

1. กำจัดการเคลื่อนไหวของคอ และปาก การอ่านหนังสือแบบเงยขึ้น ๆ จะทำให้อ่านได้มากกว่าการอ่านแบบออกเสียงดังหรือทำปากขมขม
2. พยายามแก้ไขข้อผิดพลาดของการอ่านผิดหรืออ่านข้าม เช่น นักเรียนอาจมองข้ามคำว่า "ไม่" หรืออ่านคำบางคำผิดพลาดเวลา
3. จงอ่านเพื่อหาความึกไม่ใช่ว่า คำ ผิดรวบรวมคำให้เพียงพอในการมองแต่ละครั้ง ไม่อ่านทีละตัวโคด ๆ
4. พยายามเก็บความสำคัญทุกย่อหน้า ความคิดที่สำคัญมักจะอยู่ที่ประโยคแรก หรือประโยคสุดท้ายของย่อหน้านั้น ๆ
5. กำหนดสิ่งที่ต้องการทราบจากการอ่านไว้อย่างชัดเจน เพื่อตอบสนองสลับในการอ่านเรื่องราวนั้น ๆ
6. พยายามสนใจให้กับเรื่องที่ท่านอ่าน ไม่ใจลอย เหนื่อย ถ้าจะให้ดีกว่านี้ควรจับเวลาในการอ่านแต่ละครั้งไป

7. ลดการอ่านซ้ำให้น้อยที่สุด อย่าอ่านตอนใดตอนหนึ่งซ้ำนานเกินไป
ไป ควรอ่านต่อไปเรื่อย ๆ ประโยคต่อไปอาจขยายประโยคที่ไม่เข้าใจได้ แล้วเมื่อ
อ่านจบนักเรียนอาจเข้าใจเนื้อเรื่องได้โดยไม่ต้องอ่านซ้ำ

8. พยายามบังคับตัวเองให้อ่านเร็วขึ้นเรื่อย ๆ และให้ฝึกความคิด
ด้วย

9. ควรจับเวลาในการอ่าน และเพิ่มอัตราการอ่านในเวลาจำกัด
ขึ้นเรื่อย ๆ และพยายามเอาชนะตนเองไปเรื่อย เช่น วันนี้อ่านได้ 5 หน้าใน
1 ชั่วโมง พุ่งนี้เพิ่มเป็น 6 หน้า ใน 1 ชั่วโมง และต่อ ๆ ไป

เอกสารอ้างอิง

เกทลง ปลาวาฬและคนอื่น ๆ การศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ กรุงเทพฯ
มหานคร โรงพิมพ์ศรีรัตน 2518

อุทุมพร ทองอุไทย เทคนิคการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ กทม หสน.
ไทยอนุเคราะห์ไทย, 2519

ครั้งที่ 6

- จุดมุ่งหมาย**
- เพื่อให้ทราบวิธีการอ่านที่เหมาะสม
 - เพื่อให้สมาชิกสามารถอ่านและสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ได้

เนื้อหา

หลักในการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพนั้นมีหลายวิธี วิธีหนึ่งที่เป็นที่ยอมรับในวงการศึกษาทั่วไปคือ การอ่านตามวิธีของ Robinson เรียกว่า The Survey of Q₃R Method มีรายละเอียดต่อไปนี้คือ

1. การสำรวจ (Survey) สำรวจเรื่องที่จะอ่านอย่างคร่าว ๆ ก่อน เพื่อทราบแนวความคิดสำคัญ ไม่ควรใช้เวลาเกิน 2-3 นาที เริ่มการจดข้อบทที่อ่าน ถิ่นำ ย่อหน้า บทย่อ และสรุป เหมือนกับการดูแผนที่คร่าว ๆ ว่าจะไปทางไหนกันแน่
2. การตั้งคำถาม (Question) ตั้งคำถามขึ้นเพื่อเป็นการกระตุ้นให้อยากทราบตอนที่สำคัญ และเกิดความอยากรู้อยากเห็น และทำให้มีวัตถุประสงค์ในการอ่านมากขึ้น
3. การอ่าน (Read) เพื่อตอบคำถามที่ตั้งขึ้น นั่นคือ ต้องอ่านจนจบหัวเรื่องนั้นอัตราความเร็วขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของนักเรียนขณะอ่าน ใช้ประโยชน์จากเครื่องหมายที่ผู้พิมพ์ไว้ให้สังเกต เช่น ตัวพิมพ์เอน และตัวพิมพ์เส้นหนา คำประโยคใจความสำคัญ ๆ เป็นที่สังเกตชักและข้อความสรุปต่าง ๆ กราฟ และแผนภูมิ จะช่วยให้ท่านจัดระเบียบเรื่องราวที่อ่านได้
4. ลองตอบอีกครั้ง (Restate) หลังจากอ่านตอนแรกจบแล้วพยายามตอบคำถามนั้นอีกโดยไม่ดูหนังสือ และใช้คำพูดของเราเอง และถ้าเป็นไปได้ก็ยกตัวอย่างควยดาทานไม่สามารถตอบคำถามได้ก็อ่านตอนนั้นซ้ำอีกที คอจากนั้นก็จดหัวข้อสำคัญ ๆ ให้ประกอบกันเป็นโครงเรื่องเพื่อเก็บไว้ทบทวน และต้องเก็บให้กระตือรือร้นได้ใจความ

ต่อจากนั้นทำข้อ 2 3 และ 4 ทุกครั้งเมื่อเริ่มหัวเรื่องใหม่ต่อไป นั่นคือ
เปลี่ยนหัวเรื่องต่อไป ให้เป็นคำถาม อ่านเรื่อง เพื่อตอบคำถามนั้นตอบคำถามซ้ำอีก
ครั้งหนึ่งและจดหัวข้อสำคัญ ๆ ทำโครงเรื่อง อ่านโดยวิธีนี้จนจบเรื่องที่ได้รับมอบ
หมายให้อ่าน

จากการศึกษาพบว่าวิธีการกระทำวิธีนี้จะช่วยให้ประสิทธิภาพในการอ่านได้
อย่างแน่นอนเกือบ 50 %

5. การทบทวน (Review) เมื่ออ่านบทเรียนจนหมดแล้ว
ให้อ่านข้อความที่ท่านจดไว้ เพื่อให้ได้แนวความคิดและความสัมพันธ์อย่างกว้าง ๆ
ตจจากนั้นก็ลองทดสอบความจำโดยพยายามนึกทบทวนจุดสำคัญของเรื่อง และจุด
สำคัญรอง ๆ มา นอกจากนั้นควรทบทวนเรื่องก่อน ท่านมักจะลืมเรื่องที่จะเรียน
เกือบหมดในระยะเวลา 24 ชั่วโมงแรก แต่จำไว้ว่า เรื่องที่ต้องใช้เวลาเรียนนาน
มักจะสามารทบทวนเข้าใจได้ภายใน 2-3 วินาที เท่านั้น

เอกสารอ้างอิง

เกหลง ปภำวศัพท์และคนอื่น ๆ การศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์ศรีวัฒนาสาสน์ 2518

ครั้งที่ 7

- จุดมุ่งหมาย - เพื่อให้นักเรียนได้สำรวจข้อดีและข้อเสียของตนเกี่ยวกับการฟัง
- เพื่อให้นักเรียนรู้จักการฟังอย่างเหมาะสม

เนื้อหา

คนส่วนมากเข้าใจว่าคนฟังเป็น แต่ตามที่เป็นจริงแล้วนักเรียนเป็นจำนวนมาก ฟังครูไม่ค่อยรู้เรื่อง กล่าวคือ จับใจความสำคัญที่ครูพูดยังไม่ได้ บางทีก็เข้าใจผิด หรือแม้กระทั่งเรื่องที่ฟังนึกไปมาก ๆ เรื่องนี้จะทลวงใจง่าย ๆ โดยให้นักเรียนหลาย ๆ คนไปฟังปาฐกถาเรื่องเดียวกัน เมื่อฟังจบแล้วลองให้นักเรียนเหล่านั้นเล่าเรื่องที่ฟังซ้ำอีกครั้งหนึ่ง จะเห็นได้ว่านักเรียนหลายคนเล่าไม่ได้ บางคนอาจจะเล่าได้แต่จับใจความผิดไป คนที่เล่าได้อย่างถูกต้องก็มี แต่คงจำนวนไม่มากนัก

การเป็นนักฟังที่ดีควรปฏิบัติตนดังต่อไปนี้

1. การตั้งใจฟัง เวลาฟังครูสอนก็ฟังปาฐกถาก็ จงฟังอย่างตั้งอกตั้งใจ อย่าปล่อยให้จิตใจล่องลอยไปอยู่ที่อื่น
2. จงจดโน้ตในเวลาฟัง ถ้าได้ฟังจนเกือบจะจำเรื่องไม่ได้มานาน เพื่อกลับมาทบทวนหรือทบทวนในเวลาฟังเสมอ
3. จงแยกให้ถูกส่วนว่าเป็นส่วนใดเป็นส่วนสำคัญส่วนใดเป็นข้อปลีกย่อย
4. จงทดสอบตนเองว่าฟังเข้าใจแค่ไหน ถ้าท่านจดโน้ตในเวลาฟัง จงนึกสมมุติและระลึกถึงเรื่องที่ได้อ่านแล้วทดสอบกับโน้ตของท่านว่าท่านจำได้แค่ไหน และจำได้ถูกต้องเพียงไร ถ้ามีโอกาสท่านควรจะสอบถามผู้พูดว่าที่ท่านฟังไปนั้นถูกต้องตามที่เขาพูดหรือไม่ อีกวิธีหนึ่งที่จะทดสอบการฟังได้ก็คือ จงทดสอบหนังสือที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่พูด ถึงแม้หนังสือที่ทดสอบนั้นจะไม่ตรงกับเรื่องที่พูดแต่ใจความสำคัญในหนังสือย่อมจะเทียบเคียงกับใจความสำคัญของเรื่องที่พูดได้พอสมควร
5. จงหัดวิจารณ์การพูดของคนอื่น ท่านจะวิจารณ์การพูดของคนอื่นได้ก็ต่อเมื่อท่านฟังได้ดี การวิจารณ์จึงเท่ากับเป็นการเตือนให้ท่านฟังอย่างพิถีพิถันยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กอ สวัสดิภาพนิธย์ คู่มือในการสร้างประสิทธิภาพในการเรียน กรุงเทพฯ
โรงพิมพ์กรมการศาสนา., 2505

10. ควรจกเรื่องที่เขียนลงในสมุดกันซ้ายมือ และจกหนังสือที่ไปอ่าน
ค้นพบในร้านตรงข้าม หรือร้านขวามือ

ข้อสำคัญในการจกโน้ตคือ ก่อนที่จะจกจะต้องเข้าใจว่าสิ่งที่จกมีความหมาย
อย่างไรกล่าวถึงอะไร และจกด้วยความตั้งใจจริง ไม่ใช่เหม่อลอยในขณะที่จก เพราะ
จะทำให้จกสิ่งใดโดยที่ตัวเองก็ไม่ทราบความหมายของเนื้อหาที่ตนจกนั้นจริง ๆ

เอกสารอ้างอิง

1. เกหลง ปภาวสิทธิ์และคนอื่นๆ การศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศรีธรรมสาร 2518
2. อุดมพร ทองอุไทย เทคนิคการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ กทม.
ทสน. ไทยอนุเคราะห์ไทย. 2519

ครั้งที่ 9

- จุดมุ่งหมาย
- เพื่อให้สมาชิกเห็นข้อบกพร่องของตนเองเกี่ยวกับการจำ
 - เพื่อให้สมาชิกทราบแนวทางในการจำที่ดี

เนื้อหา

วิธีการปรับปรุงความจำ การมีข้อปฏิบัติดังต่อไปนี้ คือ

1. เรียนซ้ำ ๆ (Overlearning) ได้แก่ การศึกษาซ้ำซากจนเกินความจำได้ เช่น การท่องสูตรคูณหลาย ๆ เทียว การอ่านหนังสือบทเรียนซ้ำเกินแล้วซ้ำอีก 4 เทียว

2. การทดสอบตัวเอง เช่น เมื่ออ่านหนังสือจบ 1 บท แล้วก็ปิดหนังสือ ระลึกทบทวนว่าสิ่งที่กล่าวในหนังสือมีอะไรบ้าง ถ้าหากยังจำไม่ได้หมดก็อ่านซ้ำอีก 1 ครั้ง และศึกษาเพิ่มเติม ส่วนที่ยังจำไม่ได้มากกว่าส่วนอื่น แล้วปิดหนังสือ ระลึกทบทวนอีกครั้งจนจำได้หมด

3. การจัดระเบียบ ได้แก่

ก. การจัดกลุ่ม ในการจำตัวเลข เช่น หมายเลขโทรศัพท์ ถ้ามีตัวเลขมากกว่า 4 ตัวขึ้นไป การแบ่งตัวเลขออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ จะช่วยให้จำได้ง่าย และจำได้มากขึ้น เช่น

25743 เป็น 25 - 743

527979 เป็น 527 - 979

หรือ 23890248 เป็น 238 - 902 - 48

ข. การจัดหมวดหมู่ เช่น ชื่อนักเรียนชาย หญิง จำนวน 534 คน อาจจัดเป็นชายหญิงหรือตามสถาบันหรือตามชั้นที่ศึกษาจะช่วยจำได้ง่ายขึ้น

4. การจับหลัก การใช้หลักในการช่วยความจำในชีวิตประจำวันก็มีอยู่มากมาย เช่น ในการจำ จำนวนวันในสัปดาห์ก็จำหลักว่า

เดือนที่ลงท้ายด้วยคม มี 31 วัน

เดือนที่ลงท้ายด้วยยน มี 30 วัน

5. การสร้างรหัส

ก. รหัสคำย่อ เช่น UNESCO ก็คือเป็นรหัสที่ ย่อ จาก
คำย่อขององค์การ United Nations Educational Seientific and Cultural
Organization

ข. การสร้างคำสัมผัส เช่น หลักการใช้ไม้ม้วน 20 คำ

6. เวลาที่ใช้ในการฝึกความจำ การใช้เวลา 20 นาที จะให้ผล
ดีกว่าความเคย 60 นาที

7. การใช้บัตรเล็ก ๆ ขนาด 3 x 5 และจดโน้ตย่อต่าง ๆ ไว้
โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจำคำศัพท์ สูตร เพราะมีเวลาที่สามารถหยิบขึ้นมาทบทวนได้
และสะดวกในการนำบัตรเหล่านี้ติดตัวไปด้วย

เอกสารอ้างอิง

1. เลิศฤณ เลิศธรรม วิธีฝึกให้จำอย่างแม่นยำ (แปลจาก How to
Develop a Super - power memory) พระนคร : การหน้า, 2507
2. สมุทร ศิริไช วิธีสร้างพลังความจำ พระนคร : ประมวลสาสน์,
2509

ครั้งที่ 10

จุดมุ่งหมาย ให้นักเรียนได้ทราบแนวทางในการจำ

เนื้อหา

ความจำและการสังเกตเกี่ยวข้องกับผลการเรียนอย่างใกล้ชิด กล่าวคือ ในการวางแผนการเรียน เพื่อประสบผลสำเร็จสูงสุด การเตรียมตัวของนักเรียนจะต้องประกอบด้วยการจัด ตารางเวลาเรียนทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียน การอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ การจดคำบรรยาย และการจำที่ไฉฉ่า

หากพิจารณาอย่างถ่องแท้แล้วการจำให้ใคร่ครวญมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จได้มากที่สุด โดยเฉพาะการจดจำสิ่งที่เรียนเพื่อจะนำไปตอบปัญหาในการสอบ เมื่อเป็นเช่นนี้การฝึกฝนความจำจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ครูควรให้แก่เด็ก จริงอยู่ความจำที่คั่นส่วนหนึ่งของอาศัยสติปัญญา คนที่มีสติปัญญาดี มักจะจดจำสิ่งต่าง ๆ ได้ดีกว่าผู้ที่มีสติปัญญาค่อย แต่การจดจำโดยอาศัยวิธีการที่เหมาะสมก็จะช่วยส่งเสริมให้ความจำของคนเราแม่นยำขึ้นทั้งที่สติปัญญาค่อย และสติปัญญาดี

นักเรียนส่วนมากคิดว่าการจำที่เรียนได้นั้นแตกต่างจากการเป็นคนเก่งในบทเรียนนั้น ความคิดที่ผิดเพราะความเข้าใจในเรื่องหนึ่ง ๆ นั้น ย่อมจะสัมพันธ์กับความจำเป็น บางอย่างได้ จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับการเรียนเก่งต่อไป

จะใช้ระบบการจำสำหรับการเรียนรู้ความจริงต่าง ๆ ซึ่งไม่สัมพันธ์กัน หรือใช้สำหรับสิ่งที่นักเรียนนึกออกได้ยาก ถ้านักเรียนหวังที่จะได้อะไรจากการเชื่อมโยงสัมพันธ์มากเกินไปนักเรียนจะเสียเวลาอันมีค่า ที่จะเรียนรู้ถึงความสัมพันธ์ของมัน ในกรณีเช่นนี้ นักเรียนควรเรียนและจำสิ่งที่นักเรียนต้องการจะจำโดยวิธีตรง ๆ เลยจะดีกว่า

เอกสารอ้างอิง

1. ชัยพร วิชาวุธ ความจำนุนย์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เอกสารอัครสำเนา เย็บเล่ม พ.ศ. 2518
2. ศุจรีศ ภาวรสุข ทฤษฎีความจำนุนย์สมบรูณ์ สำนักงานหอสมุดกลาง มศว. ประสานมิตร 2509

ครั้งที่ 11

- จุดมุ่งหมาย
- ให้นักเรียนทราบวิธีการเตรียมตัวสอบที่ดี
 - ให้นักเรียนทราบแนวทางในการแก้ไขข้อบกพร่องในการเตรียมตัวสอบ

เนื้อหา

การเตรียมตัวสอบอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ควรมีหลักในการปฏิบัติดังนี้

หลักการ เตรียมตัวสอบ

เมื่อถึงกำหนดสอบ นักเรียนต้องรวบรวมสรุปโน้ต หนังสือสำหรับแต่ละวิชา แล้วจัดระเบียบของเนื้อหาวิชา ศึกษาทบทวนในเรื่องที่ตนเองควรรู้ เรื่องใดที่ยังไม่เข้าใจพอควรปรึกษากับอาจารย์ในระหว่างที่เตรียมตัว พยายามตั้งคำถามแล้วตอบ อาจทำข้อสอบเก่า ๆ ที่สามารถหามาได้ เพื่อให้คุ้นเคยกับคำถาม สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ความหวาดกลัวว่าตนเองจะทำข้อสอบไม่ได้คือถ้าหากเราใช้เวลาศึกษาอย่างระมัดระวังและสม่ำเสมอก็ไม่มียอะไรที่น่ากังวลเลย การมีสมาธิและการจำ เป็นส่วนสำคัญของความสามารถทางสมองในการเรียนรู้ ข้อความปฏิบัติก่อนสอบได้ควรทำดังนี้

1. ใช้เวลาเตรียมตัวสอบให้นานพอสมควร เริ่มด้วยการทบทวนสิ่งที่เรียนผ่านมาแล้วทั้งหมด ในแต่ละรายวิชา โดยแบ่งเวลาให้เหมาะสมในสัปดาห์หนึ่ง ๆ
2. ฝึกหัดตั้งคำถามด้วยตัวเองและหาคำตอบ
3. ฝึกทำข้อสอบเก่า ๆ
4. ทบทวนวิชาต่าง ๆ ในสัปดาห์สุดท้ายให้มาก
5. อย่าหักโหม ควรมีเวลาพักผ่อนมาก ๆ
6. พยายามจัดรายละเอียดใส่ไว้ที่หัวข้อแต่ละเรื่อง
7. รักษาสุขภาพให้แข็งแรง อดยานอนหลับ เพราะจะทำให้อ่อนเพลียในวันรุ่งขึ้น และสอบไม่ได้ก็หาที่ถาวร

เอกสารอ้างอิง

1. เกทอง ปภาวลีธีระและคนอื่นๆ การศึกษาย่างมีประสิทธิภาพ
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ศรีธาสัน, 2518
2. Orchard, N.E. Study Sucessfully New York : Mc Graw -
Hill, 1953.

แบบสำรวจพฤติกรรมนักเรียน

โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความจริงที่ท่านได้กระทำมากที่สุด
ในช่องว่างของโกช่องหนึ่ง

ข้อที่	พฤติกรรมนักเรียน	บ่อย ที่สุด	บ่อย	ปาน กลาง	บ้าง ครั้ง	นาน ๆ ครั้ง
1	ข้าพเจ้าใช้เวลาในการพูดคุยมาก เกินไปจนทำให้เรียนหนังสือไม่ดี					
2	ข้าพเจ้าใช้เวลาในการฟังวิทยุ มากเกินไปจนทำให้เรียนหนังสือ ไม่ดี					
3	ข้าพเจ้าใช้เวลาในการดูโทรทัศน์ เกินไปจนทำให้เรียนหนังสือไม่ดี					
4	ข้าพเจ้าจะรีบลงมือทำการบ้าน เมื่อถึงเวลาที่ต้องส่งงาน					
5	ข้าพเจ้าแบ่งเวลาในการทำ การบ้านอย่างเหมาะสม					
6	ข้าพเจ้าแบ่งเวลาในการทำ รายงานอย่างเหมาะสม					
7	ข้าพเจ้าแบ่งเวลาในการทบทวน บทเรียนอย่างเหมาะสม					
8	เมื่อทราบกำหนดการสอบข้าพเจ้า จะจัดการวางคู่มือหนังสือเพื่อเตรียม ตัวสอบทันที					

ข้อที่	พฤติกรรมการณ์เรียน	บอย ที่สุด	บอย	ปาน กลาง	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง
9	ข้าพเจ้ามีแผนการทำงานสำหรับ แต่ละวันและปฏิบัติตามแผนอย่าง เคร่งครัด					
10	ข้าพเจ้าแบ่งเวลาในการเรียน ไม่เหมาะสม					
11	ข้าพเจ้ามีเวลาในการทบทวน บทเรียนอย่างเพียงพอ					
12	ข้าพเจ้าทำการบ้านที่ได้รับ มอบหมายเสร็จเรียบร้อย และส่งทันเวลา					
13	ข้าพเจ้าทำงานที่ได้รับมอบ หมายเสร็จเรียบร้อยและส่ง ทันเวลาเสมอ					
14	ข้าพเจ้าสามารถสรุปเรื่องราว ที่ได้ฟังอย่างครบถ้วนเสมอ					
15	ข้าพเจ้ามักใจลอยอยู่เสมอขณะ ฟังครูสอน					
16	ข้าพเจ้าไม่สามารถจับประเด็น สำคัญของเรื่องที่เรียนได้					
17	ข้าพเจ้าตั้งใจฟังครูสอนตลอด ชั่วโมง					

ข้อที่	พฤติกรรมการณ์เรียน	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง
18	หลังจากอ่านหนังสือไปแล้วหลาย หน้าข้าพเจ้าไม่สามารถจำเรื่อง ที่อ่านไปแล้วได้					
19	ข้าพเจ้าทำเครื่องหมายหรือขีด เส้นใต้ข้อความที่สำคัญของเรื่อง ที่อ่าน					
20	ข้าพเจ้าชอบดูโทรทัศน์ขณะที่ทำ การบ้าน					
21	ขณะที่ข้าพเจ้าอ่านหนังสือข้าพเจ้า ชอบทำบันทึกย่อสรุปเนื้อหาสาระ สำคัญของเรื่องที่อ่าน					
22	ขณะที่ข้าพเจ้าอ่านหนังสือข้าพเจ้า ชอบดูโทรทัศน์					
23	ข้าพเจ้ามักจะจดเรื่องที่สำคัญ ๆ ของสิ่งที่เรียนได้อย่างครบถ้วน					
24	ขณะที่ครูสอนข้าพเจ้ามักนั่งใจลอย คิดถึงเรื่องอื่น ๆ จนไม่สามารถ จะจดโน้ตได้					
25	ในการจดโน้ตข้าพเจ้าจะแยก เนื้อหาต่าง ๆ เป็นข้อ ๆ อย่าง เป็นระเบียบ					

ข้อที่	พฤติกรรมกรเรียน	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง
26	ข้าพเจ้าทำโน่นคยอไ้ทุกวิชาเพื่อ ช่วยความจำและเพื่อความสะดวก ในการทบทวน					
27	ข้าพเจ้าจะทบทวนสิ่งที่เรียนไปแล้ว อยู่เสมอและทันทีที่มีเวลาว่างแม้ว่า จะจำได้แล้วก็ทําม					
28	ข้าพเจ้าจะพยายามจำโดยจัดเป็น เนื้อหาที่เรียนมาให้เป็นระเบียบและ พยายามโยงความสัมพันธ์ของเรื่อง ต่าง ๆ ที่เรียนมา					
29	ข้าพเจ้ามักจะจำเรื่องราวที่อ่านได้ ในเวลาสั้น ๆ เท่านั้น					
30	ข้าพเจ้าเตรียมตัวที่จะทองวิชาตาม ลำดับในตารางสอน					
31	ข้าพเจ้ามักเตรียมอุปกรณ์ต่าง ๆ ก่อนเข้าสอบอย่างครบถ้วน					
32	ข้าพเจ้ามักจะนอนแต่หัวค่ำเพื่อ เตรียมตัวสอบในวันรุ่งขึ้น					
33	ก่อนสอบข้าพเจ้ามักนอนไม่หลับ					
34	ก่อนเข้าห้องสอบข้าพเจ้ามัก ตื่นเต้นจนทำอะไรไม่ถูก					
35	ข้าพเจ้ามักจะมาถึงโรงเรียน ก่อนถึง เวลาสอบ					

แบบประเมินผลการฝึกกิจกรรมกลุ่ม

ชื่อ ชั้น

ขอความร่วมมือจากนักเรียนทุกคนได้โปรดแสดงความคิดเห็นความรู้สึกของนักเรียนเอง
 ต่อการฝึกกิจกรรมกลุ่มครั้งนี้

1. นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรต่อการฝึกกิจกรรมกลุ่มครั้งนี้

.....

2. ประโยชน์ที่นักเรียนคิดว่าได้รับจากการฝึกกิจกรรมกลุ่มครั้งนี้

.....

3. หลังจากการฝึกกิจกรรมกลุ่มแล้ว มีการเปลี่ยนแปลงอย่างไรเกิดขึ้นกับตัวนักเรียนบ้าง

.....

4. ขอเสนอแนะที่จะเป็นประโยชน์ต่อการฝึกกิจกรรมกลุ่มครั้งต่อไป

.....

5. อื่น ๆ ถ้ามี

.....

ภาคผนวก ข.

1. การหาคุณภาพเครื่องมือ
2. ค่าคะแนนของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ค่าความเชื่อมั่น

$$\begin{aligned}
 \chi &= \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\frac{\sum s_i^2}{2}}{s_t^2} \right] \\
 &= \frac{35}{34} \left[1 - \frac{86.08}{1454.54} \right] \\
 &= 0.9139
 \end{aligned}$$

ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามพฤติกรรมการเรียน

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
1	2.8000	18	2.7863
2	4.2986	19	2.2792
3	3.5519	20	2.5000
4	2.8355	21	3.4324
5	2.4544	22	2.4000
6	2.0833	23	2.4822
7	2.4118	24	2.5167
8	5.5214	25	2.0000
9	3.1862	26	2.2075
10	2.2312	27	2.3489
11	2.8667	28	3.9215
12	2.1996	29	2.6827
13	4.2500	30	5.4338
14	3.0927	31	2.1739
15	4.1666	32	2.4291
16	2.6881	33	3.3209
17	4.0083	34	5.9957
		35	4.0015

แสดงคะแนนของนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการฝึกกิจกรรมกลุ่ม

คนที่	Pretest	Posttest
1	75	128
2	80	109
3	82	118
4	91	129
5	94	104
6	96	131
7	97	123
8	102	129
9	105	132
10	109	126
11	113	133
12	116	129
13	117	138
14	119	127
15	119	135

แสดงคะแนนของนักเรียนกลุ่มที่ได้รับข้อสนเทศ

คนที่	Pretest	Posttest
1	77	80
2	78	77
3	82	84
4	89	91
5	95	96
6	96	98
7	99	104
8	101	100
9	105	105
10	108	114
11	113	113
12	114	121
13	117	118
14	118	122
15	120	126

ภาคผนวก ค
' '

การคำนวณค่าสถิติต่างๆ

- 1 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการสอบก่อน (pretest) และการสอบหลัง (posttest) การทดลอง ใช้สูตร t - test (อังคภา สายยศ 2523:90)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}$$

$$\sqrt{\frac{15 (11468) - 141376}{14}}$$

$$\frac{376}{46.79}$$

$$8.04$$

- 2 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการสอบก่อน (pretest) และการสอบหลัง (posttest) การให้ข้อสนเทศ ใช้สูตร t - test (อังคภา สายยศ 2523:90)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}$$

$$\sqrt{\frac{15 (187) - 1369}{14}}$$

$$\frac{37}{10.63}$$

$$3.65$$

3 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการสอบหลัง (posttest) ของกลุ่มทดลอง
และกลุ่มควบคุม ใช้สูตร t - test (อังคณา สายยศ 2523 : 90)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{\sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}$$

$$\frac{342}{\sqrt{\frac{15 (10126) - 116964}{14}}}$$

$$\frac{342}{49.95}$$

$$6.850$$

ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการพัฒนาพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนปทุมคงคา กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ

ของ

จารุลักษณ์ พินพรหมราช

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กันยายน ๒๕๒๙

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษามลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการพัฒนา
พฤติกรรมการเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นนักเรียนชั้นมัธยม
ศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนปทุมคงคา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2529 จำนวน
30 คน ที่มีคะแนนพฤติกรรมการเรียนต่ำกว่าตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25
แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้การจับคู่ เป็นกลุ่มทดลอง
และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน กลุ่มทดลองได้รับการฝึกกิจกรรมกลุ่ม โดยใช้
โปรแกรมการฝึกกิจกรรมกลุ่ม จำนวน 12 ครั้ง และกลุ่มควบคุมได้รับข้อเสนอแนะ
ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียน จำนวน 12 ครั้ง เช่นกัน ผู้วิจัยได้
ประเมินพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม โดยใช้แบบสำรวจพฤติกรรม
การเรียนซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น .9139 แล้วนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์เปรียบเทียบ
โดยใช้ $t - test$

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนที่ฝึกกิจกรรมกลุ่ม จะมีพฤติกรรมการเรียนสูงกว่าก่อน
ได้รับการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนที่ได้รับข้อเสนอแนะ จะมีพฤติกรรมการเรียนสูงกว่าก่อน
ได้รับข้อเสนอแนะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนที่ฝึกกิจกรรมกลุ่ม กับนักเรียนที่ได้รับข้อเสนอแนะ จะมีพฤติกรรม
การเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

THE EFFECT OF GROUP WORK ON DEVELOPING STUDY
BEHAVIOR OF MATAYOM SUKSA I STUDENTS AT
PATUMKONGKA SCHOOL IN BANGKOK

AN ABSTRACT

BY

JARULUCK PINPROMRAJ

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the master of Education degree
at Srinakharinwirot University
September 1986

The purpose of this experimental research was to study the effect of group work on Study Behavior. The samples were 30 students of Mathayom Suksa I at Patumkongka School in the academic year 1986. They had scores on Study Behavior Rating Scale under 25th percentiles. The samples were then divided into two groups; experimental and control group by matching. There were 15 students in each group. The experimental group was assigned to participate in the group work programe for twelve periods, and the control group was given the information on Study Behavior for twelve periods as well. The two groups filled out the Study Behavior Rating Scale Questionnaires with the reliability .9139. The data were then statistically analyzed by using t - test.

The results were as follow :-

1. The posttest of Group Work was higher than the pretest significantly at .01 level.
2. The posttest of Normal Classroom Group was higher than the pretest significantly at .01 level.
3. The posttest of Group Work was difference from Normal Classroom Group significantly at .01 level.